
Istungidokument

A9-0179/2021

31.5.2021

RAPORT

ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi
(2020/2273(INI))

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Raportöör: César Luena

Arvamuse koostajad (*):

Saskia Bricmont, rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Isabel Carvalhais, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon

(*) Kaasatud komisjonid – kodukorra artikkel 57

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	44
RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS	49
PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI ARVAMUS.....	58
VÄLISKOMISJONI ARVAMUS	74
KALANDUSKOMISJONI ARVAMUS.....	83
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	98
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	99

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi (2020/2273(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030: toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380),
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist Euroopa roheline kokkuleppe kohta (COM(2019)0640) ja Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta samateemalist resolutsiooni¹,
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020)0381),
- võttes arvesse komisjoni 26. veebruari 2016. aasta teatist „ELi tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks“ (COM(2016)0087),
- võttes arvesse komisjoni 2. oktoobri 2015. aasta aruannet „ELi bioloogilise mitmekesisuse 2020. aastani kestva strateegia vahehindang“ (COM(2015)0478),
- võttes arvesse komisjoni 23. juuli 2019. aasta teatist „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“ (COM(2019)0352) ning parlamendi 16. septembri 2020. aasta resolutsiooni ELi rolli kohta maailma metsade kaitsmisel ja taastamisel²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsust nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“³, ning 14. oktoobri 2020. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, milles käsitletakse Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (COM(2020)0652),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiivi 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategie raamdirektiiv)⁴,
- võttes arvesse valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 31. mai 2019. aasta üleilmset hindamisaruannet bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kohta,
- võttes arvesse ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ja selle osaliste

¹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0005.

² Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0212.

³ ELT L 354, 28.12.2013, lk 171.

⁴ ELT L 164, 25.6.2008, lk 19.

konverentsi eelseisvat 15. istungjärku (COP 15),

- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmäärke,
- võttes arvesse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni sekretariaadi 15. septembri 2020. aasta maailma bioloogilise mitmekesisuse viiendat ülevaadet,
- võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) aruandeid, eelkõige 24. septembri 2019. aasta eriaruannet ookeani ja krüosfääri kohta muutuvast kliimast, 8. augusti 2019. aasta eriaruannet kliimamuutuste ja maa kohta ning 8. oktoobri 2018. aasta eriaruannet globaalse soojenemise kohta 1,5 °C võrra,
- võttes arvesse ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES),
- võttes arvesse metsloomade rändliikide kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni,
- võttes arvesse Vahemere merekeskkonna ja rannikuala kaitse konventsiooni, Musta mere reostuse eest kaitsmise konventsiooni, Läänemere piirkonna merekeskkonna kaitse Helsinki konventsiooni ning Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse ÜRO eriraportööri 24. jaanuari 2018. aasta ja 15. juuli 2020. aasta aruandeid inimõiguste alaste kohustuste kohta, mis on seotud võimalusega elada turvalises, puhtas, tervislikus ja jätkusuutlikkus keskkonnas,
- võttes arvesse ÜRO poliitiliste liidrite 28. septembri 2020. aasta deklaratsiooni „Juhtide lubadus seista looduse eest“, täpsema pealkirjaga „United to Reverse Biodiversity Loss by 2030 for Sustainable Development“ (Elurikkuse kadumise ühine peatamine aastaks 2030, et toetada kestlikku arengut),
- võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti (EEA) 4. detsembri 2019. aasta aruannet „The European environment – state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe“ (Euroopa keskkond: seisund ja väljavaated 2020. aastal: teadmised kestlikule Euroopale üleminekuks),
- võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti 19. oktoobri 2020. aasta aruannet „State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013-2018“ (Looduse olukord ELis. Loodusdirektiivide kohase aruandluse tulemused 2013–2018),
- võttes arvesse ÜRO Keskkonnaprogrammi rahvusvahelise ressursside töörühma 2019. aasta ülemaailmset ressursside ülevaadet,
- võttes arvesse valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi 29. oktoobri 2020. aasta seminariaruannet elurikkuse ja pandeemia kohta,
- võttes arvesse ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni 2020. aasta aruannet maailma kalanduse ja vesiviljeluse olukorra kohta,

- võttes arvesse komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse Science for Policy (Teadus poliitika heaks) 13. oktoobri 2020. aasta aruannet „Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment“ (Ökosüsteemide ja nende teenuste kaardistamine ja hindamine: ELi ökosüsteemide hinnang),
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 5. veebruari 2020. aasta eriaruannet „Taimekaitsevahendite säästev kasutamine: piiratud edusammud riskide mõõtmisel ja vähendamisel“, 5. juuni 2020. aasta eriaruannet „Põllumajandusmaa bioloogiline mitmekesisus: ÜPP ei ole aidanud vähenemist peatada“, 9. juuli 2020. aasta eriaruannet „Looduslike tolmeldajate kaitse ELis: komisjoni algatused ei ole vilja kandnud“ ning 26. novembri 2020. aasta eriaruannet „Merekeskkond: ELi kaitse on laialdane, kuid mitte põhjalik“,
- võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti 6. oktoobri 2020. aasta infodokumenti „Management effectiveness in the EU’s Natura 2000 network of protected areas“ (ELi Natura 2000 kaitsealade võrgustiku majandamise tõhusus),
- võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti 11. jaanuari 2021. aasta infodokumenti „Growth without economic growth“ (Kasv ilma majanduskasvuta),
- võttes arvesse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ajutise tehnilise eksperdirühma 15. aprilli 2020. aasta tulemusi riskihindamise osas,
- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgu (COP15) kohta⁵,
- võttes arvesse oma 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra kohta⁶,
- võttes arvesse oma 14. märtsi 2019. aasta resolutsiooni kestliku arengu eesmärkide elluviimise ja täitmise iga-aastase strateegilise aruande kohta⁷,
- võttes arvesse oma 22. oktoobri 2020. aasta resolutsiooni soovitustega komisjonile ELi õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks⁸,
- võttes arvesse oma 15. novembri 2017. aasta resolutsiooni loodust, rahvast ja majandust käsitleva tegevuskava kohta⁹,
- võttes arvesse oma 6. juuli 2016. aasta resolutsiooni Jaapani otsuse kohta jätkata vaalapüüki hooajal 2015–2016¹⁰ ja 12. septembri 2017. aasta resolutsiooni vaalapüügi kohta Norras¹¹,

⁵ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0015.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0078.

⁷ ELT C 23, 21.1.2021, lk 130.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0285.

⁹ ELT C 356, 4.10.2018, lk 38.

¹⁰ ELT C 101, 16.3.2018, lk 123.

¹¹ ELT C 337, 20.9.2018, lk 30.

- võttes arvesse oma 10. juuli 2020. aasta resolutsiooni kestlikkust toetava kemikaalistrateegia kohta¹²,
  - võttes arvesse oma 9. septembri 2020. aasta resolutsiooni rohelisemate linnade Euroopa aasta 2022 kohta¹³,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 191,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“),
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
  - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni, väliskomisjoni ja kalanduskomisjoni arvamusi,
  - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit (A9-0179/2021),
- A. arvestades, et Euroopa Parlament on välja kuulutanud kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra ning võtnud kohustuseks kiiresti ja sihipäraselt tegutseda, et selle ohu vastu võidelda ja see peatada, enne kui on liiga hilja¹⁴; arvestades, et elurikkuse kadumine ja kliimamuutused on üksteisega seotud ja võimendavad üksteist¹⁵, ohustades võrdsel määral elu meie planeedil, ning seetõttu tuleks mõlemad probleemid kiiresti korraga lahendada;
  - B. arvestades, et looduskeskkond halveneb inimkonna ajaloos seni olematu kiirusega ja seni olematus mahus; arvestades, et kogu maailmas on väljasuremishoos hinnanguliselt miljon liiki¹⁶; arvestades, et ELi loodusdirektiivides käsitletud liikide puhul on ainult 23 % ja elupaikade puhul 16 % kaitsestaatus soodne¹⁷;
  - C. arvestades, et ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni alusel sõlmitava tulevase rahvusvahelise kokkuleppe eesmärk on luua ELi ja ülemaailmne elurikkuse raamistik aastani 2030;
  - D. arvestades, et 2021. aasta on elurikkuse seisukohast määrava tähtsusega, ning arvestades, et COP 15 peaks olema elurikkuse jaoks sama oluline hetk, nagu seda oli Pariisi kokkulepe; arvestades, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni COP 15 ja COP 26 pakuvad ainulaadset võimalust, et minna reageerivalt mudelilt üle ennetavale

¹² Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0201.

¹³ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0241.

¹⁴ Euroopa Parlamendi 28. novembri 2019. aasta resolutsioon kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra kohta (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0078).

¹⁵ Karlsruher Institut für Technologie, „Climate change exacerbates biodiversity loss: Post-2020 biodiversity targets will have to consider global warming“ (Kliimamuutused võimendavad elurikkuse kadumist: 2020. aasta järgsetes elurikkuse eesmärkides tuleb arvestada globaalse soojenemisega), *ScienceDaily*, Rockville, 2020.

¹⁶ „Summary for policymakers of the IPBES Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services“ (Kokkuvõte IPBESi poliitikakujundajatele elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmsest hindamisaruandest).

¹⁷ „State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018“ (Looduse olukord ELis. Loodusdirektiivide kohase aruandluse tulemused 2013–2018).

ettevaatusabinõudega mudelile ning teha vajalikud murrangulised muudatused;

- E. arvestades, et ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 on üks olulisemaid Euroopa roheline kokkuleppe algatusi; arvestades, et ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 ning strateegia „Talust taldrikule“ kujundavad koos muude poliitikavaldkondadega muutuseid, et kaitsta loodust ning säilitada elupaiku ja liike;
- F. arvestades, et olemasolevatest tõenditest nähtub, et elurikkuse kadumise praeguste suundumuste peatamiseks ja ümberpööramiseks ei ole veel liiga hilja¹⁸; arvestades, et selleks on vaja märkimisväärseid muutusi;
- G. arvestades, et inimesed on osa loodusest ja et loodus on väärtus omaette; arvestades, et elurikkus on maailmapärandi lahutamatu osa;
- H. arvestades, et liikide väljasuremine on pöördumatu, et see seab ohtu ökosüsteemid ja ökosüsteemi teenuste pakkumise ning ohustab inimeste heaolu ja ellujäämist; arvestades, et Rahvusvaheline Looduskaitse Liit (IUCN) on ainuüksi viimase kümnendi jooksul kuulutanud väljasurnuks 160 liiki;
- I. arvestades, et IPBESi prognooside kohaselt on 2050. aastaks oluliselt muudetud 90 % maast ja et IPBESi andmetel on juba praegu oluliselt muudetud 75 % maast; arvestades, et 85 % märgaladest on juba kadunud;
- J. arvestades, et elurikkus on väga oluline toiduga kindlustatuse, inimeste heaolu ja arengu jaoks kogu maailmas;
- K. arvestades, et EL peab haarama kinni võimalustest rakendada COVID-19 pandeemia käigus saadud õppetunde oma poliitikas ja eesmärkides;
- L. arvestades, et 70 % uutest haigustest ja pandeemiatest on loomse päritoluga¹⁹; arvestades, et COVID-19 pandeemia on näidanud, et elurikkust survestav tegevus võib viia selleni, et suureneb oht inimeste ja loomade tervisele;
- M. arvestades, et looduslike elupaikade hävitamine ja looduslike liikidega kauplemine on viinud inimeste ja looduslike liikide vaheliste kokkupuudete sagenemiseni, mis mõjutab olulisel määral ka viirushaiguste teket ja levikut²⁰;
- N. arvestades, et elurikkus mõjub inimtervisele positiivselt; arvestades, et kuni 80 % inimtervishoius kasutatavatest ravimitest on looduslikku päritolu²¹;
- O. arvestades, et ELis on rohkem kaitsealasid kui üheski teises maailma piirkonnas²²; arvestades, et praegune õiguslikult kaitstud alade, sealhulgas range kaitse all olevate

---

¹⁸ Maailma bioloogilise mitmekesisuse viies ülevaade.

¹⁹ Daszak, P. *et al.*, „Workshop Report on Biodiversity and Pandemics“ (Seminararuanne elurikkuse ja pandeemia kohta), valitsustevaheline bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitlev teaduslik-poliitiline foorum, Bonn, 2020.

²⁰ *Ibid.*

²¹ Durant, O., „Natural Medicine: Past to Present“ (Loodusravi: minevikust tänapäevani), University College of London, London, 2018.

²² Euroopa Keskkonnaameti 23. novembri 2020. aasta aruanne „An introduction to Europe’s Protected Areas“ (Euroopa kaitsealade tutvustus).

alade võrgustik ei ole siiski piisav, et elurikkust kaitsta²³;

- P. arvestades, et ELis esineb Natura 2000 võrgustiku tõhusa majandamise vallas endiselt suuri rakendamisalaseid puudujääke;
- Q. arvestades, et Natura 2000 aitab liike säilitada, kuid võrgustik ei kaitse paljusid ohustatud liike²⁴;
- R. arvestades, et Natura 2000 toetab kaitse majandamise valdkonnas hinnanguliselt 52 000 otsest ja kaudset töökohta ning et 3,1 miljonit (veerand) turismisektori töökohta on seotud kaitsealadega²⁵; arvestades, et kaitsealade laiendamise eesmärk on elurikkuse kaitsmine, kuid et see toetab ka kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist ning toob investeeringute ja töökohtade loomise kaudu märkimisväärset kasu;
- S. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda on rõhutanud elurikkuse kaitsmise ja taastamise ELi poliitikas esinevaid tõsiseid puudujääke, sealhulgas (kuid mitte ainult) ebapiisavad meetmed elurikkuse kaitsmiseks ja taastamiseks, ebapiisav rakendamine ja rahastamine ning ebasobivad näitajad edusammude hindamiseks²⁶; arvestades, et ELi tulevases poliitikas tuleks nende puudujääkidega tegeleda ja need kõrvaldada;
- T. arvestades, et hinnanguliselt 75 % maailma põllukultuuridest sõltub putuktolmlemisest²⁷ ning et viimastel kümnenditel on tolmeldajate arv ulatuslikult kahanenud; arvestades, et elurikkuse säilitamine ja putukate kaitse on omavahel lahutamatult seotud;
- U. arvestades, et Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) mesilaste juhenddokumenti ei ole ametlikult vastu võetud ning et selle läbivaatamist ei ole edukalt lõpule viidud;
- V. arvestades, et Euroopa Parlament võttis 18. detsembril 2019. aastal vastu resolutsiooni tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse kohta²⁸, milles parlament kinnitab oma jõulist seisukohta, et tolmeldajate kaitse on oluline;
- W. arvestades, et kehtiva tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse raamistikku ja meetmeid tuleb tugevdada ja et need tuleb integreerida kõigisse ELi valdkondlikesse poliitikameetmetesse;
- X. arvestades, et putukate kaitsega seotud seire, teadusuuringud ja muu tegevus on tihti riiklikul tasandil ebapiisavad ja alarahastatud või puuduvad üldse;
- Y. arvestades, et elurikkuse kadumine on seotud majandustegevusega; arvestades, et majandustegevuses tuleks austada planeedi piire;

---

²³ „Management effectiveness in the EU’s Natura 2000 network of protected areas“ (ELi Natura 2000 kaitsealade võrgustiku majandamise tõhusus).

²⁴ ten Brink, P. *et al.*, „Natura 2000 – Jobs Scoping Study (Executive summary)“ (Natura 2000: töökohtade ulatuse uuring (kommenteeritud kokkuvõte)), Euroopa Keskkonnapoliitika Instituut, Brüssel, 2017.

²⁵ *Ibid.*

²⁶ Euroopa Kontrollikoja 21. veebruari 2017. aasta eriaruanne „Natura 2000 võrgustiku täies ulatuses rakendamiseks on vaja täiendavaid jõupingutusi“.

²⁷ ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) 20. mai 2018. aasta aruanne „Why Bees Matter“ (Miks mesilased on olulised).

²⁸ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0104.

- Z. arvestades, et elurikkuse ja ökosüsteemide säilitamisega kaasneb otsene ja kaudne majanduslik kasu suuremas osas majandussektorites ning et see on meie majanduse ja ühiskonna toimimise alus; arvestades, et kõik ettevõtted sõltuvad otseselt või kaudselt ökosüsteemi teenustest; arvestades, et paremal tõhusate meetmetega elurikkuse poliitikal on potentsiaal tugevdada majandust ja pakkuda tööhõivevõimalusi;
- AA. arvestades, et elurikkuse kao peamised otsesed põhjustajad on muutused maismaa ja mere kasutamises, loodusvarade kaevandamine, kliimamuutused, reostus ja võõrliikide sissetung²⁹; arvestades, et lisaks looduse säilitamisele ja taastamisele on tõhusa 2020. aasta järgse elurikkuse strateegia jaoks hädavajalik ka elurikkuse kadumise põhjustega tegelemine, seda eelkõige maakasutuse ja toidusüsteemi ümberkujundamise sektoris³⁰;
- AB. arvestades, et muld on ühine ressurss³¹ ja et mulla elurikkusele avalduv surve kasvab; arvestades, et mulla elurikkuse kogu ELi hõlmav seire, sealhulgas selle ulatuse ja mahu suundumuste seire, peaks täiendama korrapäraseid maakasutuse raamuuringuid (LUCAS), milles jälgitakse pikas perspektiivis füüsikalisi-keemilisi parameetreid;
- AC. arvestades, et põllumajanduslik elurikkus hõlmab kõiki bioloogilise mitmekesisuse toidu ja põllumajandusega seonduvaid komponente ning kõiki bioloogilise mitmekesisuse komponente, mis moodustavad põllumajanduslikud ökosüsteemid (mida nimetatakse ka agroökosüsteemideks), sealhulgas loomade, taimede ja mikroorganismide mitmekesisus ja varieeruvus geneetika, liikide ja ökosüsteemi tasandil, mis on vajalikud agroökosüsteemi põhifunktsioonide, struktuuri ja protsesside säilitamiseks;
- AD. arvestades, et põllumajandusmaa, metsade ning levinud lindude ja rohumaa liblikate populatsioonide pikaajalised suundumused näitavad, et ELis on põllumajandusmaa elurikkus oluliselt vähenenud³²; arvestades, et see on peamiselt tingitud looduslike ökosüsteemide kadumisest, killustumisest ja degradeerumisest, mis on peamiselt põhjustatud põllumajanduse intensiivistumisest, intensiivsest metsamajandamisest, maa kasutamata jätmisest ja valglinnastumisest³³;
- AE. arvestades, et põllumajandusmaa säästev majandamine võib aidata kaasa ökosüsteemi laiematele funktsioonidele, nagu elurikkuse kaitse, süsiniku sidumine, vee ja õhu kvaliteedi säilitamine, mulla niiskuse säilitamine äravoolu vähendamisega, vee pinnasesse imbumise võimaldamine ja erosiooni tõkestamine;

---

²⁹ IPBESi 31. mai 2019. aasta dokument „Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services“ (Elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste üleilmne hindamisaruanne).

³⁰ Leclère, D. *et al.*, „Bending the curve of terrestrial biodiversity needs an integrated strategy“ (Maismaa elurikkuse kõvera painutamiseks on vaja terviklikku strateegiat), *Nature*, köide 585, Nature Research, London, 2020, lk 551–556.

³¹ Euroopa Parlamendi 28. aprilli 2021. aasta resolutsioon mullakaitse kohta (vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0143).

³² Euroopa Kontrollikoja eriaruanne „Põllumajandusmaa bioloogiline mitmekesisus: ÜPP ei ole aidanud vähenemist peatada“.

³³ Euroopa Keskkonnaameti aruanne „The European environment – state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe“ (Euroopa keskkond: seisund ja väljavaated 2020. aastal: teadmised kestlikule Euroopale üleminekuks).

- AF. arvestades, et biomassi põhjal tehtud hinnangute kohaselt on kõigist maailma imetajatest suurem osa kariloomad ja metsikuid imetajaid on vähe; arvestades, et lindude geneetiline mitmekesisus on murettekitavalt väike³⁴;
- AG. arvestades, et kalastamise, vesiviljeluse ja töötlemise sektorid saavad aidata kaasa ÜRO kestliku arengu eesmärkide täitmisele;
- AH. arvestades, et teaduslikes uuringutes on juhitud tähelepanu murele, mis on seotud märkimisväärse pikaajalise kahjuliku mõjuga, mida teatavate püügiviiside kasutamine võib avaldada ookeanide elurikkusele ja merekeskkonnale;
- AI. arvestades, et kalurid saavad panustada keskkonnaseisundi halvenemise ärahoidmisse ja merekeskkonna säilitamisse, kui nad kasutavad kestlikke meetodeid ja tehnikaid;
- AJ. arvestades, et elupaikade seisundi halvenemine, rändekoridoride katkemine ning muude asjaolude hulgas ülepüük on viinud mõned kalaliigid, näiteks tuura, väljasuremise äärele;
- AK. arvestades, et vaatamata mereressursside kasutamise säästlikkuse mõningasele tõendatud paranemisele mõnes mere vesikonnas on endiselt murettekitavaid piirkondi, eelkõige Vahemeri;
- AL. arvestades, et EL on merestrateegia raamdirektiivi raames kehtestanud eesmärgid; arvestades, et veekogude hea keskkonnaseisundi eesmärgi saavutamiseks on vaja endiselt meetmeid võtta;
- AM. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda on sedastanud³⁵, et kuigi merekeskkonna kaitsmiseks on olemas raamistik, ei ole ELi meetmed toonud kaasa ökosüsteemide ja elupaikade piisavat kaitset ning et praegused merekaitsealad pakuvad vaid piiratud kaitset;
- AN. arvestades, et metsad katavad 43 % ELi maismaapinnast ja on koduks 80 %-le maismaal elavatest liikidest³⁶; arvestades, et metsandustegevus on suuruselt teine liike mõjutav survetegurite kategooria³⁷, mis mõjutab eelkõige lüljalgseid, imetajaid ja soonteta taimi; arvestades, et paljude metsast sõltuvate liikide kohta on teatatud, et neid mõjutavad negatiivselt surnud, surevate ja vanade puude eemaldamine³⁸, põlismetsade osakaalu vähendamine ja teatavad metsamajandamise meetodid, nagu lageraie;
- AO. arvestades, et metsades asub enam kui 75 % maailma maismaa elurikkusest³⁹;

³⁴ Bar-On, Y.M., Phillips, R. ja Milo, R., „The biomass distribution on Earth“ (Biomassi jaotumine Maal), *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, kd 115, nr 25, National Academy of Sciences, Washington, D.C., 2018.

³⁵ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne „Merekeskkond: ELi kaitse on laialdane, kuid mitte põhjalik“.

³⁶ Euroopa Parlamendi 9. detsembri 2020. aasta artikkel „Säästev metsandus: parlament tahab raadamise peatada“.

³⁷ Komisjoni 15. oktoobri 2020. aasta aruanne „Looduse seisund Euroopa Liidus. Aruanne linnudirektiivi ja elupaikade direktiiviga kaitstud liikide ja elupaigatüüpide kaitsestaatuse ja suundumuste kohta ajavahemikul 2013–2018“ (COM(2020)0635).

³⁸ *Ibid.*

³⁹ FAO ja ÜRO Keskkonnaprogrammi 22. mai 2020. aasta aruanne „The State of the World’s Forests – Forests, biodiversity and people“ (Maailma metsade olukord – metsad, elurikkus ja inimesed).

arvestades, et parlament on teinud komisjonile soovitusi ELi õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks ning metsade ja ökosüsteemide seisundi halvenemise peatamiseks ja tagasipööramiseks⁴⁰;

- AP. arvestades, et hea keskkonnaseisund ja terved ökosüsteemid on kliimamuutustega võitlemisel väga olulised, sest ökosüsteemidel on kliimamuutuse mõju leevendamisel ja nendega kohanemisel tähtis roll; arvestades, et kliimamuutused mõjutavad elurikkust, sest kliimaatilised muutujad määravad suuresti ära liikide geograafilise leviala; arvestades, et piirkondades, kus kliima ei ole enam sobiv, muudavad mõned liigid oma geograafilist leviala ja teised surevad selles kohas välja;
- AQ. arvestades, et looduspõhistel lahendustel ja ökosüsteemidel põhinevatel lähenemisviisidel on potentsiaal luua kolme Rio konventsiooni vahele tugev poliitiline seos, käsitledes kliimamuutusi ja elurikkuse kadumist sidusalt;
- AR. arvestades, et IPBESi andmetel on saaste üks viiest elurikkuse kadumise põhjusest; arvestades, et hinnanguliselt on olemas kindlad andmed umbes 500 kemikaali kohta, ning arvestades, et 2019. aasta aprilli seisuga pidas Euroopa Kemikaaliamet 450 ainet piisavalt reguleeritaks; arvestades, et veel umbes 10 000 ainega kaasnevaid ohte peetakse üpris hästi kirjeldatuks, samas kui piiratud mahus ohualast teavet on olemas umbes 20 000 aine kohta; arvestades, et suurema osa ainetega kaasnevate ohtude või kokkupuuteriski kohta ei ole peaaegu mingit teavet – selliseid aineid on umbes 70 000; arvestades, et märkimisväärsed puudujäägid teadmistes kõigi kemikaalide mõju kohta elurikkusele ja keskkonnale tuleb kiiresti likvideerida;
- AS. arvestades, et valgussaaste muudab inimeste, loomade ja taimede loomulikke öist valgustaset, avaldades sellega negatiivset mõju elurikkusele, näiteks viies tasakaalust välja loomade rände, öise ja sigimistegevuse ning põhjustades samuti niisuguste putukate ja tolmeldajate kadumist, keda neile surmavalt mõjuv kunstlik valgus ligi meelitab;
- AT. arvestades, et Teadusuuringute Ühiskeskuse 2020. aasta aruande⁴¹ kohaselt on invasiivsed võõrliigid olemas nüüd kõigis ökosüsteemides ning ohustavad eelkõige linnade ökosüsteeme ja rohumaad;
- AU. arvestades, et elurikkuse ja ökosüsteemide praegused negatiivsed suundumused õõnestavad edusamme nii kestliku arengu keskkonnaeesmärkide saavutamisel kui ka vaesuse, nälja, tervise, vee, linnade ja kliimaga seonduvate eesmärkide saavutamisel; arvestades, et seetõttu tuleb elurikkuse kadumist ja halvenemist pidada mitte ainult keskkonnaküsimuseks, vaid ka arengualaseks, majanduslikuks, sotsiaalseks ja moraalseks küsimuseks;
- AV. arvestades, et peaaegu 80 % ELi elurikkust asub hetkel ELi äärepoolseimates

---

⁴⁰ Euroopa Parlamendi resolutsioon soovitustega komisjonile ELi õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks.

⁴¹ Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse Science for Policy (Teadus poliitika jaoks) 13. oktoobri 2020. aasta aruanne „Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment“ (lisa) (Ökosüsteemide ja nende teenuste kaardistamine ja hindamine: ELi ökosüsteemide hinnang) ning komisjoni keskkonna peadirektoraadi algatus BEST (vabatahtlik kava elurikkuse ja ökosüsteemiteenuste jaoks ELi äärepoolseimates piirkondades ning ülemerepiirkondades ja -territooriumitel).

piirkondades ning ülemeremaades ja -territooriumitel⁴²;

- AW. arvestades, et kooskõlas hartast tulenevate kohustustega integreerida kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamine kõikidesse liidu poliitikavaldkondadesse ning kestliku arengu põhimõtte kohaselt peavad EL ja selle liikmesriigid täitma elurikkuse ja inimõiguste küsimuses võetud rahvusvahelisi kohustusi lisaks kohustustele, mis on seotud välistegevuses poliitika sidususe tagamisega;
- AX. arvestades, et ÜRO inimõiguste ja keskkonna eriraportööri töö võib valmistada ette elurikkuse säilitamise ja kestliku kasutusega seonduvate inimõigustealaste kohustuste õigusraamistiku kujundamist; arvestades, et rünnaku alla sattunud keskkonna ja maaga seotud inimõiguste kaitsjate arv on viimastel aastatel kogu maailmas märkimisväärselt kasvanud;
- AY. arvestades, et hinnanguliselt vähemalt veerand maailma territooriumist on põlisrahvaste ja kohalike kogukondade omanduses või nad loevad seda enda omaks ning haldavad ja kasutavad seda; arvestades, et ÜRO on põlisrahvaste õiguste deklaratsioonis tunnustanud nii põlisrahvaste kollektiivseid kui ka individuaalseid õigusi; arvestades, et põlisrahvastel ja kohalikel kogukondadel on maailma elurikkuse säilitamises oluline roll ning et üleilmseid elurikkuse eesmärke ei ole võimalik ilma nende õiguste tunnustamiseta saavutada;
- AZ. arvestades, et nii ebaseaduslik kui ka seaduslik elusloodusega kauplemine ja eluslooduse kasutamine aitab märkimisväärselt kaasa elurikkuse kadumisele ning et looduslike liikide kasutamine aitab nakkushaigustel tekkida ja levida⁴³;
- BA. arvestades, et IPBESi ja IPCC andmetel on mere elurikkus tõsiselt ohustatud⁴⁴; arvestades, et Euroopa Keskkonnaamet on hoiatanud Euroopa merekeskkonna praeguse halvenemise eest ja vajaduse eest kiiresti taastada meie mereökosüsteemid, käsitledes inimtegevuse mõju merekeskkonnale⁴⁵; arvestades, et mereelu koondumispaigad, näiteks korallrahud, mangroovid ja mererohuga kaetud alad, on tugevalt degradeerunud ning et neid ohustavad kliimamuutused ja reostus;
- BB. arvestades, et ookean on üks tervik ning et selle hea keskkonnaseisund on hädavajalik, et tagada ookeani vastupidavus ning jätkuv ökosüsteemi teenuste osutamine, näiteks süsinikdioksiidi sidumine ja hapniku tootmine; arvestades, et kliimamehhanismid sõltuvad ookeanide ja mereökosüsteemide tervisest, mida mõjutavad hetkel globaalne soojenemine, reostus, mere elurikkuse ülekasutamine, hapestumine, hapnikutaseme vähenemine ja rannikualade erosioon; arvestades, et IPCC tuletab meelde, et ookeanid on osa lahendusest kliimamuutuste tagajärgede leevendamisel ja nendega

---

⁴² Algatus BEST.

⁴³ „Summary for policymakers of the IPBES Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services“ (Kokkuvõte IPBESi poliitikakujundajatele elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmsest hindamisaruandest).

⁴⁴ IPBESi dokument „Global Assessment on Biodiversity and Ecosystem Services“ (Elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmne hindamisaruanne) ning viies üleilmse elurikkuse ülevaade.

⁴⁵ EEA 25. juuni 2020. aasta aruanne „Marine messages II: Navigating the course towards clean, healthy and productive seas through implementation of an ecosystem-based approach“ (Meresõnumid II: liikumine kursil puhaste, tervislike ja produktiivsete merede suunas, rakendades ökosüsteemidel põhinevat lähenemisviisi).

kohanemisel⁴⁶;

- BC. arvestades, et 80 % mereprahist pärineb maismaalt ning et meie ookeanidesse on kogunenud 150 tonni plasti⁴⁷; arvestades, et 80 % linnade heitveest jõuab merre; arvestades, et pinnal hõljuvate jäätmete kumulatiivne mass moodustab ainult 1 % kogu ookeanisse visatud plastist⁴⁸;
- BD. arvestades, et sinine majandus on võimalus mere ja rannikuga seotud tegevust kestlikult arendada;
- BE. arvestades, et julgustada tuleks inimeste, kohalike omavalitsuste, liitude, ettevõtete, haridusasutuste ja teiste ühiskonna sidusrühmade vahelisi algatusi elurikkuse kaitsmiseks ja taastamiseks;
- BF. arvestades, et strateegia edukaks rakendamiseks tuleb ELi ja liikmesriikide tasandil tõhusat koostööd teha, sealhulgas kõigi sidusrühmadega;

Elurikkuse praegune olukord

1. kiidab heaks ELi uue elurikkuse strateegia aastani 2030 ja selle kõrgetasemelised eesmärgid;
2. peab lisaks kiiduväärseks peamist eesmärki tagada, et 2050. aastaks on kõik maailma ökosüsteemid taastatud, vastupanuvõimelised ja piisavalt kaitstud; rõhutab, et selle eesmärgi võimalikult kiireks täitmiseks tuleks teha maksimaalseid jõupingutusi;
3. on seisukohal, et strateegia rakendamisel tuleks tagada järjepidevus teiste Euroopa roheline kokkuleppe strateegiatega, näiteks strateegiaga „Talust taldrikule“; tõdeb, kui olulised on kestliku arengu kolm mõõdet: keskkonnaalane, majanduslik ja sotsiaalne mõõde; tuletab meelde, et keskkonnamõõde, sealhulgas elurikkuse ja ökosüsteemide säilitamine, on ülejäänud kahe mõõtme alus ning et see on kestliku arengu enda ja kestliku arengu eesmärkide saavutamise põhitingimus;
4. tuletab meelde, et uutes Euroopa Liidu strateegiates on vaja kiiresti tõhustada merenduse visiooni, eelkõige Euroopa roheline kokkuleppe, elurikkuse strateegia ja strateegia „Talust taldrikule“ järelmeetmetes;
5. palub komisjonil tugineda kõigis seadusandlikes ettepanekutes põhjalikule mõjuhindangule, kus võetakse arvesse üksik- ja kumulatiivset mõju ning tegevuse ja tegevusetusega kaasnevaid kulusid viivitamatu ja pikaajalise mõju näol;
6. palub komisjonil mõjuhindangute elluviimiseks täiendada ainsat tööriista, mida hetkel keskkonnaaspektide hindamiseks kasutatakse, vahenditega, mille abil uuritakse elurikkuse, ressursside kasutamise ja reostusega seotud mõjusid;
7. tuletab meelde valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi 2019. aasta aruande järeldusi, mille kohaselt

---

⁴⁶ IPCC 24. septembri 2019. aasta eriaruanne ookeanide ja krüosfääri kohta muutavas kliimas.

⁴⁷ Komisjoni keskkonna peadirektoraat, 10. tunnus: mereprügi.

⁴⁸ *Ibid.*

looduskeskkond halveneb üleilmselt inimkonna ajaloos enneolematu kiirusega ja hinnanguliselt rohkem kui kaheksast miljonist liigist ähvardab umbes miljonit liiki väljasuremine;

8. märgib, et tegemist on kolmanda elurikkuse strateegiaga, mille eesmärk on peatada ELi elurikkuse kadumine; taunib siiski asjaolu, et elurikkus väheneb ELis endiselt; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et EL ei ole saavutanud 2020. aasta elurikkuse strateegia eesmäärke ega ülemaailmseid Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmäärke;
9. rõhutab, et ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 peab täielikult oma eesmärgid täitma; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid endale kohustuseks võtta märkimisväärseid lisameetmeid elurikkuse säilitamiseks ja taastamiseks, et täita täielikult uued eesmärgid, mis peaksid olema selgelt määratletud ja mõõdetavad;
10. rõhutab, et COVID-19 pandeemia on taaskord näidanud, kui oluline on poliitika kujundamisel terviseühitsuse põhimõtte terviklik kohaldamine, mis kajastab asjaolu, et inimeste, loomade ja keskkonna tervis on omavahel seotud, ning et kogu ühiskonnas tuleb kiiresti teha murrangulisi muudatusi; rõhutab komisjoni olulist rolli terviseühitsuse põhimõtte koordineerimisel ja toetamisel ELis ja kõikidel rahvusvahelistel foorumitel selle propageerimisel; nõuab, et liidu praegune poliitika mõtestataks ümber ja viidaks viivitamata vastavusse vajalike muudatustega;
11. märgib, et pandeemiade tekkepõhjused hõlmavad samu üleilmseid keskkonnavalaseid muudatusi, mis põhjustavad elurikkuse kadumist ja kliimamuutusi⁴⁹, näiteks maakasutuse muutumine ning seaduslik ja ebaseaduslik looduslike liikidega kauplemine ja nende tarbimine; märgib, et pandeemiade ohtu on võimalik märkimisväärselt vähendada, vähendades elurikkuse kadumist põhjustavat inimtegevust, ning et pandeemiade ohu vähendamise hinnanguline kulu on 100 korda väiksem kui nendele reageerimise kulu⁵⁰;
12. nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja komisjon võtaks täielikult arvesse teaduslikke tõendeid, aruandeid ja soovitusi zoonoosi ja pandeemiade kohta, sealhulgas IPBESi seminariaruannet elurikkuse ja pandeemia kohta⁵¹, ÜRO keskkonnaprogrammi 6. juuli 2020. aasta aruannet „Preventing the next pandemic – Zoonotic diseases and how to break the chain of transmission“ (Järgmise pandeemia ennetamine. Zoonootilised haigused ja kuidas nakkusahelat katkestada)⁵² ning WHO, FAO ja Maailma Loomatervise Organisatsiooni (OIE) 2010. aasta aprilli kolmepoolset kontseptsioonikirjeldust vastutuse jagamise ja ülemaailmsete tegevuste koordineerimise kohta, et tegeleda loom-inimene-ökosüsteemide alase partnerlusega, et võidelda inimene-loom-keskkond tüüpi terviseohtudega⁵³;

---

⁴⁹ EEA aruanne „State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018“ (Looduse olukord ELis. Loodusdirektiivide kohase aruandluse tulemused 2013–2018).

⁵⁰ Valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 29. oktoobri 2020. aasta seminariaruanne elurikkuse ja pandeemia kohta.

⁵¹ *Ibid.*

⁵² ÜRO keskkonnaprogrammi 6. juuli 2020. aasta aruanne „Preventing the next pandemic – Zoonotic diseases and how to break the chain of transmission“ (Järgmise pandeemia ennetamine. Zoonootilised haigused ja kuidas nakkusahelat katkestada).

⁵³ WHO, FAO ja Maailma Loomatervise Organisatsiooni (OIE) 2010. aasta aprilli kolmepoolne

13. tervitab kavandatavat ELi pandeemiate ja muude terviseohtude vastaste meetmete tugevdamist osana Euroopa terviseeliidust⁵⁴, sealhulgas ELi tervisekriiside ja pandeemiate kava koostamine, mida käsitletakse komisjoni uues ettepanekus tõsiste piiriüleste terviseohtude kohta⁵⁵, mis peaks hõlmama zoonootilise päritoluga pandeemiaid;

Kaitse ja taastamine

14. väljendab tugevat toetust ELi eesmärgi suhtes kaitsta vähemalt 30 % ELi mere- ja maismaaaladest, hõlmates erinevaid ökosüsteeme, näiteks metsad, märgalad, turbaalad, rohumaad ja rannikualade ökosüsteemid, ning eesmärgi suhtes kaitsta rangelt vähemalt 10 % ELi i mere- ja maismaaaladest, sealhulgas kõik allesjäänud ürgmetsad ja põlismetsad ning muud süsinikurikkad ökosüsteemid; rõhutab, et need eesmärgid peaksid olema siduvad ning et liikmesriigid peaksid neid riiklikul tasandil rakendama koostöös piirkondlike ja kohalike omavalitsustega ning kooskõlas teaduspõhiste kriteeriumide ja elurikkuse vajadustega, võttes arvesse erinevusi liikmesriikide looduslike alade suuruses ja osakaalus ning piirkondlikke ja kohalikke olusid;
15. rõhutab, et nimetatud kaitsealad peaksid moodustama ökoloogiliselt sidusa ja esindusliku võrgustiku, toetudes olemasolevatele kaitsealadele; rõhutab, et lisaks kaitsealade arvu suurendamisele tuleb tagada kaitsealade kvaliteet, sealhulgas piisava rahastuse kaudu ning selgete ja tõhusate kaitsekavade, nõuetekohase haldamise, piisava seire ja hindamise ning asjakohaste õigusaktide tõhusa täitmise tagamise abil;
16. tuletab meelde, et Rahvusvahelise Looduskaitse Liidu (IUCN) rahvusvaheliste soovitude kohaselt tuleks keelata kõigis kaitsealade kategooriates keskkonda kahjustav tööstustegevus ja taristute arendamine⁵⁶;
17. rõhutab, et tuleb välja töötada range kaitse selge määratlus; palub komisjonil koostöös liikmesriikidega selgitada, millist inimtegevust võiks range kaitse staatuse korral lubada, kui tegevus ei häiri sisuliselt looduslike protsesse ja on kooskõlas piirkondade ökoloogiliste nõuetega juhtumipõhise hinnangu põhjal, milles lähtutakse parimatest olemasolevatest teadusandmetest;
18. rõhutab, et ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 eesmärkide saavutamiseks tuleb samuti hoida ära allesjäänud ELi mere- ja maismaa halvenemist; nõuab meetmeid kaitsealadest väljaspool elurikkuse kadumisega tegelemiseks; märgib, et looduse ja ökosüsteemide kaitsealadel taastamine ei korva pidevat elurikkuse kadumist ja ökosüsteemide halvenemist teistes piirkondades;
19. rõhutab, et säilitamise ja taastamise jõupingutustesse on oluline kaasata ülemeremaid ja

---

kontseptsioonikirjeldus vastutuse jagamise ja ülemaailmsete tegevuste koordineerimise kohta, et tegeleda loom-
inimene-ökosüsteemide alase partnerlusega, et võidelda inimene-loom-keskkond tüüpi terviseohtudega.

⁵⁴ Komisjoni 11. novembri 2020. aasta teatis „Euroopa terviseeliidu loomine: ELi vastupanuvõime suurendamine piiriüleste terviseohtude suhtes“ (COM(2020)0724).

⁵⁵ 11. novembri 2020. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohtusid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1082/2013/EL (COM(2020)0727).

⁵⁶ IUCNi 10. septembri 2016. aasta soovitus „Protected areas and other areas important for biodiversity in relation to environmentally damaging industrial activities and infrastructure development“ (Kaitsealad ja muud elurikkuse seisukohast olulised alad ning keskkonda kahjustav tööstustegevus ja taristu arendamine).

-territooriume;

20. peab oluliseks biogeograafiliste piirkondade arvestamist ning kaitsealade suhtes kogu valitsemissektorit hõlmava lähenemise rakendamist, mille raames liikmesriigid hindavad kaitsealade määramise kontekstis rahalise toetuse ja kompensatsioonimeetmete vajalikkust; rõhutab vajadust kaasata kõiki asjaomaseid sidusrühmi, sealhulgas maaomanikke;
21. tuletab meelde, et ELis asub maailma suurim kooskõlastatud kaitsealade võrgustik;
22. märgib ära kohustuse tagada, et looduskaitse suundumused halvemaks ei muutuks ning et 2030. aastaks on kõigi kaitstud elupaikade ja liikide kaitsestaatus soodne, ning tagada, et liikmesriigi tasandil kuuluks vähemalt 30 % liikidest ja elupaikadest, mille kaitsestaatus ei ole hetkel soodne, sellesse kategooriasse või esineks tugev positiivne suundumus; on siiski seisukohal, et soodne kaitsestaatus tuleks saavutada võimalikult kiiresti kõigi lindude⁵⁷ ja elupaikade⁵⁸ direktiividega kaitstud liikide ja elupaikade jaoks; rõhutab, et olemas on kohustused, mille eesmärk on tagada, et liikide seisukord ei halvene; palub komisjonil koos Euroopa Keskkonnaametiga kehtestada selge võrdlusaluse, tagada ühtlustatud ja korrapärase aruandluse ning tegeleda suundumuste hindamisel praegu kasutatavas meetodikas esinevate puudustega;
23. kutsub liikmesriike üles parandama oma Natura 2000 võrgustiku seiresüsteemide kvaliteeti ja täielikkust, sealhulgas haldamise tõhususe seiret; rõhutab, kui olulised on spetsialiseeritud juhtorganid ja alade majandamiskavad; tuletab meelde, et Euroopa Keskkonnaameti ülevaate põhjal⁵⁹ ei ole olemasolevad tõhusa juhtimise standardid piisavalt tuntud ja praktikud ei saa neist piisavalt hästi aru; palub komisjonil ja liikmesriikidel tegeleda sihipärasema võimekuse suurendamisega ning anda paremaid suuniseid Natura 2000 alade juhtimise hindamiseks ja edendamiseks, sealhulgas kaitsealade haldamise tõhususe hindamise üleilmsete standardite (PAME, *protected area management effectiveness*) kasutamise abil, nagu IUCNi kaitsealade roheline nimekiri; palub komisjonil ka ajakohastada Natura 2000-le kohandatud haldamissuunist, mis hõlmab liikidele ja ökosüsteemidele avalduvate kliimamuutuste võimalike mõjude kaalumist;
24. palub liikmesriikidel kaitsta sobivate säilitusmeetmete abil looduslike liikide geneetilist mitmekesisust;
25. avaldab kahetsust, et liikmesriigid ei ole täitnud 2020. aasta eesmärki saavutada merestrateegia raamdirektiivis sätestatud merealadel hea keskkonnaseisund; palub komisjonil tugevdada merekaitsealade võrgustikku parema ühenduvuse, parema haldamise, parema ruumilise planeerimise ning süstemaatiliste hinnangute ja jõustamise abil;
26. väljendab muret mageveeökosüsteemide ja liikide seisukorra üle; märgib, et aastatel

⁵⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

⁵⁸ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

⁵⁹ Euroopa Keskkonnaameti infodokument „Management effectiveness in the EU’s Natura 2000 network of protected areas“ („ELi Natura 2000 kaitsealade võrgustiku majandamise tõhusus“).

1970–2016 halvenes nende seisukord maailmas kõige rohkem Euroopas – 93 %⁶⁰;

27. rõhutab, et suurem osa maismaa elurikkust asub metsaaladel; märgib, et mõne metsatüübi kaitsestaatus on veidi paranenud⁶¹, kuid ELi loodusõigusega reguleeritud metsaelupaikade ja -liikide kaitsestaatuses ei ole olulisi paranemise märke⁶²; rõhutab, et aastatel 2011–2020 hinnati peaaegu kolmandiku ELi metsade kaitsestaatus halvaks (31 %) ning üle poolte metsade kaitsestaatus hinnati kehvaks (54 %)⁶³;
28. rõhutab Euroopa metsade kehva kaitsestaatus; rõhutab, et teatavates biogeograafilistes piirkondades on hea kaitsestaatus ainult 5 % lisas I nimetatud metsaelupaikadest⁶⁴; rõhutab, et elurikkuse strateegia jaoks peavad liikmesriigid tagama, et kõigi kaitstavate elupaikade ja liikide kaitse suundumus ja -staatus ei halvene; võtab teadmiseks ebasoodsa kaitsestaatusesega metsaökosüsteemide edasise halvenemise enamikus biogeograafilistes piirkondades⁶⁵;
29. võtab murega teadmiseks, et teatatud on märkimisväärsest metsaliikide ja -elupaikade kaost; tuletab meelde, et Euroopas on vabas looduses välja surnud viis puuliiki, 42 puuliiki on äärmiselt ohustatud ning 107 puuliiki ohustatud;
30. on seisukohal, et kõigi allesjäänud ürg- ja põlismetsade range kaitse tagamine on oluline ja seda tuleb teha kiiresti; rõhutab, et püsimeetsastamine võimaldab looduslikel metsadel vanemaks saada ning on oluline suurendada vanade metsade pindala; kiidab heaks käimasolevad osalusprotsessid põlis- ja vana metsa määratlemiseks, kaardistamiseks ja jälgimiseks;
31. kutsub liikmesriike üles täiustama oma riiklikke õigusakte, et tugevdada kaitset ebaseadusliku metsaraie eest; palub komisjonil ja liikmesriikidel olemasolevad andmed ühtlustada, täita põlis- ja vana metsa asukohtadega seotud lüngad, luua tagasiulatuvalt aastal 2020 põlis- ja vana metsa kriteeriumitele vastanud võimalike alade andmebaas ning kehtestada kõigile asjaomastele aladele raietööde ajutine moratorium, et vältida nende sihipärast hävitamist ja tagada kinnitatud alade puhul viivitamatult seaduslikult mittesekkumise staatus;
32. väljendab suurt heameelt kohustuse üle koostada seadusandlik ettepanek ELi looduse taastamise kava kohta, sealhulgas siduvad taaste-eesmärgid, ning kordab oma üleskutset seada taastamise osas eesmärgiks vähemalt 30 % ELi maa- ja merealadest⁶⁶, mida kõik

---

⁶⁰ World Fish Migration Foundation (ülemaailmne kalarände sihtasutus) andis 28. juuli 2020. aastal välja pressiteate „Massive decline in migratory freshwater fish populations could threaten livelihoods of millions, warns new report“ (Uues raportis hoiatatakse, et magevee siirdekaldade populatsiooni massiline vähenemine võib ohustada miljonite inimeste toimetulekut).

⁶¹ „State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018“ (Looduse olukord ELis. Loodusdirektiivide kohase aruandluse tulemused 2013–2018).

⁶² Euroopa Komisjoni 2. oktoobri 2015. aasta aruanne ELi bioloogilise mitmekesisuse 2020. aastani kestva strateegia vahetunnangu kohta (COM(2015)0478).

⁶³ „State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018“ (Looduse olukord ELis. Loodusdirektiivide kohase aruandluse tulemused 2013–2018).

⁶⁴ Boreaalses biogeograafilises piirkonnas 4,84 % ja Atlandi piirkonnas 4,94 % soodsa kaitsestaatusesega piirkondi elupaikade direktiivi artikli 17 kohaselt perioodi 2013–2018 kohta esitatud andmete järgi (2019).

⁶⁵ elupaikade direktiivi artikli 17 kohaselt perioodi 2013–2017 kohta esitatud andmete järgi (2019).

⁶⁶ 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgu (COP15) kohta.

liikmesriigid peaksid kogu oma territooriumil täielikult rakendama nii kaitsealadel kui ka väljaspool kaitsealasi elurikkuse ja ökosüsteemi vajaduste järgi, milles kajastuvad riigi eripärad; rõhutab, et taaste-eesmärkides tuleks tugineda ELi kehtivatele õigusaktidele ning et taastamisega seotud jõupingutused peaksid toetama võimalikult suurel määral looduslikku taastumist;

33. on seisukohal, et lisaks üldisele taaste-eesmärgile peaks ELi looduse taastamise kava seadusandlik ettepanek sisaldama samuti ökosüsteemide, elupaikade ja liigispetsiifilisi eesmärke ELi ja liikmesriikide tasandil nende ökosüsteemide põhjal, pöörates erilist tähelepanu ökosüsteemidele kahel eesmärgil – elurikkuse taastamine ning kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine; rõhutab, et õigusvahendis tuleks käsitleda metsi, rohumaid, märgalasi, turbaalade tolmeldajaid, vabalt voolavaid jõgesid, rannikualasi ja mereökosüsteeme; rõhutab, et pärast taastamist ei tohiks lubada ökosüsteemi seisundi halvenemist; on seisukohal, et taaste-eesmärkide edusamme tuleb korrapäraselt hinnata nii liikmesriikide kui ka ELi tasandil, sealhulgas 2030. aastaks seotud eesmärkide vahe-eesmärkide abil;
34. rõhutab, et elurikkuse taastamisele pühendumuse suurendamiseks tuleks töötada välja positiivsed stiimulid ja osalusprotsessid;
35. rõhutab tungivalt seda, kui oluline on lõimida ELi looduse taastamise eesmärgid täielikult teiste asjaomaste poliitikate ja strateegiatega; kordab oma nõudmist, et loodaks metsade taastamise siduvad eesmärgid⁶⁷, sealhulgas metsade vahelise ühenduvuse suurendamiseks ja taastamiseks; nõuab, et metsade taastamise kavasse lisataks vähemalt 25 000 km ulatuses vabalt voolavate jõgede taastamine ELis tõkete eemaldamise abil ning lammide taastamine;
36. avaldab suurt kahetsust tolmeldajate arvu vähenemise pärast, mis on keskkonna tervise peamine näitaja; rõhutab, et selline vähenemine ei ole kaotus mitte ainult elurikkuse seisukohast, vaid kujutab endast samuti ohtu toiduga kindlustatusele; kordab oma resolutsioonis tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse kohta väljendatud seisukohta ja nõuab algatuse kiiret läbivaatamist; rõhutab, et läbivaadatud algatus peaks sisaldama uut kogu ELi hõlmavat tolmeldajate seire raamistikku koos tugevate meetmete, tähtjaliste eesmärkide ja näitajatega, sh mõjuindikaatorid, ning vajaliku võimekuse suurendamisega;
37. tuletab meelde oma 23. oktoobri 2019. aasta vastuväidet seoses mesilastele avalduva taimekaitsevahendite mõju hindamisega⁶⁸ ning avaldab kahetsust, et liikmesriigid ei ole võtnud ametlikult vastu Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) mesilasi käsitlevat juhenddokumenti; palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) mesilasi käsitleva juhenddokumendi läbivaatamine ja tulevased rakendusaktid tagavad vähemalt 2013. aastal sätestatud kaitsetasemega võrdse taseme, et neis käsitletakse nii akuutset kui ka kroonilist toksilisust ja vastsete toksilisust ning looduslikke tolmeldajaid; rõhutab, et läbivaatamisel on vaja suuremat läbipaistvust; märgib, et EFSA kavandab oma modelleerimissüsteemi ApisRAM, mis

---

⁶⁷ Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi rolli kohta maailma metsade kaitsmisel ja taastamisel.

⁶⁸ Euroopa Parlamendi 23. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni määruse eelnõu kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 546/2011 taimekaitsevahendite mesilastele avalduva mõju hindamise osas (vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0041).

arvestab eeldatavasti paremini meemesilaste bioloogiat kui BeeHAVE ja näib olevat vähem soodus huvide konflikti tekkeks;

38. rõhutab põllumajandusmaastike suure elurikkusega elementide tähtsust elurikkuse ja tolmeldajate kaitse ja taastamise seisukohast ning mesinike rolli; rõhutab, et neid eesmärke võib aidata täita ka rohealade suurendamine linnaaladel; palub liikmesriikidel lisada strateegiliste kavade eelnõudesse meetmed erinevatele tolmeldajate rühmadele;

Elurikkuse kadumise põhjused

39. rõhutab, et elurikkuse strateegia aastani 2030 meetmetes tuleb piisaval määral keskenduda kõigile viiele peamisele looduses toimuvaid muutuseid põhjustavale otsesele tegurile: muutused maa ja mere kasutamises, organismide otsene kasutamine, kliimamuutused, saaste ja invasiivsed võõrliigid. rõhutab, et samuti tuleks käsitleda muutuste aluspõhjuseid või kaudseid tegureid, näiteks mittesäästvad tootmis- ja tarbimisharjumused, rahvastiku dünaamika, kaubandus, tehnoloogilised uuendused ja juhtimismudelid;

Muutused maa ja mere kasutamises

40. rõhutab, et mulla elurikkus osutab elutähtsaid ökosüsteemi teenuseid ja leevendab kliimamuutuste mõju, mistõttu on see üks kõige olulisemaid maapealsete süsiniku sidujate elemente; juhib murega tähelepanu suurenevale mulla degradeerumisele ja konkreetsete ELi õigusaktide puudumisele selle teema kohta; tunnistab, et erinevates õigusaktides on mõned sätted, mis aitavad mullakaitsele kaudselt kaasa, kuid on seisukohal, et see on toonud ELis kaasa osalise kaitse ja väga killustatud juhtimise; palub seega komisjonil esitada täielikult subsidiaarsuse põhimõtet järgides seadusandliku ettepaneku ühise raamistiku loomiseks mulla kaitsmiseks ja säästlikuks kasutamiseks ning selle kaitse tõhusaks lõimiseks kõigisse asjakohastesse ELi poliitikatesse;
41. rõhutab, et sellises ühises mullaraamistikus tuleks käsitleda kõiki peamisi mullaga seonduvaid ohte, sealhulgas mulla elurikkuse kadumine, mulla orgaanilise ainese kadumine, saastumine, sooldumine, hapestumine, kõrbestumine, erosioon ja pinnase katmine; rõhutab vajadust lisada sellesse ühised mõisted, selged eesmärgid ja seireraamistik; toetab samuti konkreetse saastest puhastamise eesmärgi sätestamist;
42. rõhutab, et põllumajandussektori jaoks on väga oluline heas seisundis olev muld, sealhulgas mulla viljakus ja struktuur; toob välja negatiivse mõju, mida avaldavad mullale muu hulgas jätkusuutmatu põllumajandus ja metsandus, maakasutuse muutumine, ehitustegevus, katmine ja tööstusheited; rõhutab, et kasutusele tuleks võtta raietööde ja põllumajanduse meetodid, mis kahjustavad mulda vähem;
43. kutsub komisjoni üles vaatama läbi direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta ning direktiiv 2006/21/EÜ kaevandustööstuse jäätmete käitlemise kohta, et käsitleda paremini tööstusest ja kaevandamisest tingitud pinnase degradeerumist; tuletab meelde oma üleskutset väljakaevatud pinnast käsitleva materjali taaskasutamise eesmärgi

kehtestamiseks⁶⁹;

44. nõuab tungivalt, lähtudes ettevaatusprintsipiist ja ennetavate meetmete võtmise põhimõttest ning võttes arvesse ebatraditsiooniliste süsivesinike kaevandamiseks kasutatava hüdrofrakkimisega seotud riske ja selle negatiivset mõju kliimale, keskkonnale ja bioloogilisele mitmekesisusele, et ELis ei lubataks ühtegi uut hüdrofrakkimise tegevust ja peatataks kogu käimasolev tegevus;
45. tuletab meelde, et EL on võtnud endale ÜRO kõrbestumise tõkestamise konventsiooniga (UNCCD) kohustuse saavutada 2030. aastaks olukord, kus pinnase seisund enam ei halvene⁷⁰, kuid Euroopa Kontrollikoja eriaruandes⁷¹ järeldati, et tõenäoliselt seda eesmärki ei saavutata; avaldab kahetsust, et hoolimata ohust, mida kõrbestumine kujutab elurikkusele, mulla viljakusele, maa loomulikule vastupanuvõimele, toidu tootmisele ja vee kvaliteedile, ning hoolimata asjaolust, et 13 liikmesriiki on ÜRO kõrbestumise tõkestamise konventsiooni raames kinnitanud, et neid mõjutab kõrbestumine, ei tegele komisjon probleemi tõhusa lahendamiselega; kutsub seetõttu komisjoni üles olema ambitsioonikam ja esitama viivitamatult kõrbestumist ja pinnase halvenemist käsitleva ELi tasandi strateegia;
46. märgib, et ELis moodustavad linnastumine ja vaba aja veetmine 13 % kõigist loodust mõjutavatest surveteguritest ning 48 % kõigist merele avalduvatest surveteguritest⁷²; rõhutab, et linnade rohealad ja roheline taristu võivad pakkuda elurikkuse toetamiseks ökosüsteemi teenuseid ning toetada elanikkonna füüsilist ja vaimset heaolu;
47. toetab komisjoni kavatsust luua ELi platvorm linnade haljastamiseks; palub komisjonil seada konkreetsete ambitsioonikad siduvad eesmärgid linnade elurikkuse, looduspõhiste lahenduste ja ökosüsteemipõhiste lähenemiste ning rohelise taristu jaoks, mis tooks kasu nii inimestele kui ka metsloomadele ja toetaks üldisi elurikkuse eesmäärke; rõhutab vajadust lisada sellised meetmed nagu murukatuste minimaalne osakaal uutes hoonetes, linnapõllumajanduse toetamine, sealhulgas vajaduse korral viljapuude kasutamine, keemiliste pestitsiidide kasutamata jätmise tagamine ja väetiste kasutamise vähendamine ELi linnade haljasaladel ning haljasalade arvu suurendamine elanike arvu järgi, pöörates tähelepanu ka ebavõrdsusele haljasaladele juurdepääsu puhul; kutsub komisjoni ja liikmesriike lisaks laiendama linaaladel maismaa- ja merealade ökoloogilisi koridore, töötades sealhulgas välja rohelise taristu üleeuroopalise võrgu (TEN-G), mis on ühendatud üleeuroopalise loodusvõrgustikuga (TEN-N);

Organismide otsene kasutamine

48. väljendab oma toetust 2030. aasta eesmärkidele viia vähemalt 25 %

---

⁶⁹ Euroopa Parlamendi 10. veebruari 2021. aasta resolutsioon uue ringmajanduse tegevuskava kohta (vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0040).

⁷⁰ ÜRO kõrbestumise tõkestamise konventsiooni osalised on määratlenud olukorra, kus pinnase seisund enam ei halvene, järgmiselt: olukord, kus ökosüsteemi funktsioonide ja teenuste toetamiseks ning toiduga kindlustatuse jaoks vajalike maaressursside kogus ja kvaliteet on stabiilne või kasvab täpsustatud ajalisel ja ruumilisel skaalal ja ökosüsteemides.

⁷¹ Euroopa Kontrollikoja 18. detsembri 2018. aasta eriaruanne „Kõrbestumine ELis: kasvav oht, mille tõkestamiseks tuleb rohkem tegutseda“.

⁷² „State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018“ (Looduse olukord ELis. Loodusdirektiivide kohase aruandluse tulemused 2013–2018).

põllumajandusmaast mahepõllumajandusliku juhtimise alla, mis peaks keskpikas kuni pikas perspektiivis kasvama; väljendab lisaks suurt heameelt eesmärgi üle tagada, et vähemalt 10 % põllumajandusmaast koosneks mitmekesisest maastikuelementidest, mida tuleks rakendada asjakohasel tasandil, et luua põllumajandusmaastikul ja selle vahel asuvate elupaikade vahel ökoloogiline ühendus; rõhutab, et mõlemad eesmärgid tuleks lisada ELi õigusaktidesse ning liikmesriigid peaksid neid rakendama, samuti tuleks need lisada ÜPP strateegiakavadesse;

49. märgib väga murelikult, et Euroopa Kontrollikoja põllumajandusmaa bioloogilist mitmekesisust käsitleva aruande kohaselt on ELis põllumajandusmaal liikide arv ja mitmekesisus pidevalt vähenenud; peab kahetsusväärseks asjaolu, et ELi elurikkuse strateegias aastani 2020 ei seatud põllumajandusele mõõdetavaid eesmärke ja meetmeid, mis teeb edusammude hindamise keeruliseks; tuletab meelde, et ÜPP elurikkusega seotud kulutuste jälgimine ei ole olnud usaldusväärne ning ELi poliitika ja strateegiad ei ole omavahel kooskõlastatud, mille üks tagajärg on see, et need ei käsitle geneetilise mitmekesisuse vähenemist⁷³; kutsub komisjoni üles järgima Euroopa Kontrollikoja soovitusi põllumajandusmaa bioloogilise mitmekesisuse kohta ja tuginema ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 koostamisel saadud õppetundidele⁷⁴;
50. on seisukohal, et ELi põllumajanduse muutmine on hädavajalik, et see oleks jätkusuutlik ja et tagatud oleks kõrged loomade heaolu standardid, mis on kooskõlas ökoloogilise ja kliimaülemineku, minimeerides fossiilsete ja keemiliste ainete kasutamist ja antibiootikumiravi; rõhutab, et põllumajandus peaks panustama elurikkuse kaitsesse ja taastamisse;
51. peab potentsiaalseid sotsiaalmajanduslikke mõjusid silmas pidades hädavajalikuks, et põllumajandustootjad saaksid toetust, sealhulgas majanduslikku toetust ja koolitust jätkusuutlikele põllumajandussüsteemidele üleminekuks, et edendada agroökoloogilisi ja muid uuenduslikke jätkusuutlikke tavasid; rõhutab seega, kui oluline on tagada nende eesmärkideni jõudmiseks täpselt määratletud ja piisav rahaline toetus, sealhulgas mitmeaastase finantsraamistiku alusel, ning palub sellega seoses kasutada liikmesriikidel nimetatud eesmärkide täitmiseks ÜPP strateegiakavasid ja selle keskkonnasäästlikke komponente, töötades samas välja kõigile kasulikke lahendusi elurikkuse kaitsmiseks;
52. palub komisjonil töötada eesmärkideni jõudmiseks välja strateegia kohalike väärtusahelate toetamiseks ning rõhutab, et väikesed põllumajandusettevõtted vajavad strateegiale panustamisel konkreetset tuge;
53. väljendab heameelt, et mahepõllumajandust on tunnustatud ühe olulise elemendina ELi teekonnal kestlikumate toidusüsteemide suunas, nimelt seoses elurikkusega seotud muredega, ning avaliku poliitika eesmärkide saavutamisel majandusarengu, maapiirkondade tööhõive, keskkonnakaitse ja kliimameetmete valdkonnas; rõhutab mahepõllumajanduse Euroopa tegevuskava tähtsust mahepõllumajanduse kasutuselevõtu suurendamisel;

---

⁷³ Euroopa Kontrollikoja 5. juuni 2020. aasta eriaruanne „Põllumajandusmaa bioloogiline mitmekesisus: ÜPP ei ole aidanud vähenemist peatada“.

⁷⁴ *Idem*.

54. toonitab, et mahepõllumajandusliku toidu tootmisega peavad kaasnema turupõhised ja tarneahela arengud ning meetmed, mis stimuleerivad nõudlust mahepõllumajandusliku toidu järele, sealhulgas riigihangete ja mitmesuguste müügiedendusmeetmete, teadusuuringute, innovatsiooni, koolituse ja teaduslike teadmiste siirde kaudu, mille eesmärk on toetada mahepõllumajanduslike toodete turu stabiilsust ja põllumajandustootjate õiglast tasustamist ning edendada noori mahepõllumajandustootjaid toetavaid meetmeid; rõhutab kogu mahepõllumajandusliku toiduahela arendamise vajadust, et võimaldada ELi mahepõllumajanduslike toodete kohalikku töötlemist ja levitamist;
55. märgib, et liikmesriigid panustavad olenevalt oma mahepõllumajandussektori arengutasemest kogu liitu hõlmavate eesmärkide saavutamisse erinevalt ja nõuab seetõttu riiklike eesmärkide määratlemist; rõhutab, et neid eesmärke ei saavutata ilma tugeva rahalise toetuse, kindlate koolitusprogrammide ja nõustamisteenusteta; kutsub liikmesriike üles vastavalt muutma oma ÜPP strateegiakavasid ning komisjoni tagama, et need strateegiakavad oleksid seatud ülesannete kõrgusel;
56. tuletab meelde, kui oluline on elurikkuse strateegia meetmete edendamiseks kollektiivse lähenemise soodustamine ja selle mitmekordistava mõju ärakasutamine, ning kutsub komisjoni üles edendama ja toetama ühistuid, sh põllumajandus- ja toiduühistuid, elurikkuse kaitsmise meetmete ühisel rakendamisel;
57. rõhutab, et ÜPP peaks põllumaa elurikkuse kaitsmisel ja edendamisel mängima kesket rolli koos muu Euroopa roheline kokkuleppe poliitikaga; avaldab kahetsust, et ÜPP ei ole olnud elurikkuse aastakümnete pikkuse vähenemise tagasipööramisel tõhus; tuletab meelde, et põllumajanduse tootlikkus ja vastupidavus sõltuvad elurikkusest, mis on äärmiselt oluline, tagamaks meie toidusüsteemide ja toiduga kindlustatuse pikaajalist kestlikkust ja vastupanuvõimet; on seisukohal, et ÜPP eri reformidega tehtud väikesed muudatused ei ole saatnud põllumajandustootjatele tugevat signaali, et nad peaksid oma tavasid muutma, ning on arvamusel, et kliima- ja elurikkuse kriisides saadud kogemustel ja nendega seotud prognoosidel põhinevad suured muudatused on vajalikud;
58. kordab, et ÜPP peaks olema täielikult kooskõlas ELi suuremate kliima- ja elurikkuse eesmärkidega; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kasutaksid ÜPP strateegiakavasid, et saavutada ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 ja strateegia „Talust taldrikule“ eesmärgid, sealhulgas elurikkust soodustavate ja agroökoloogiliste lähenemiste süvalaiendamise osas, ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid kehtestaksid nõuetele vastavuse standardite kindlaksmääramisel ambitsioonikad kestlikkuse ja elurikkuse lähtetingimused ning tagaksid meetmete, eriti ökokavade ning põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetmete ambitsioonika ja kiire väljatöötamise ja kasutuselevõtu; rõhutab, et taastamiseks tuleks eraldada piisavad rahalised vahendid; palub liikmesriikidel lähtuda nende eesmärkide saavutamisel komisjoni soovitustest;
59. palub liikmesriikidel töötada välja vajalikud meetmed suure elurikkusega maastikuelementide kohta, eelkõige ÜPP strateegiakavade raames, kasutades näiteks hekke või puhverribasid, mille eesmärk peaks samuti olema elupaikade ökoloogilise ühenduvuse edendamine ja roheliste koridoride loomine;
60. rõhutab vajadust tugevdada ÜPP seireraamistikku, sealhulgas selle mõju mõõtmiseks

usaldusväärsemate näitajate väljatöötamise kaudu; palub komisjonil viia pärast riiklike strateegikavade heakskiitmist läbi sõltumatu hindamise nende eeldatava kogumõju kohta; kutsub komisjoni üles võtma asjakohaseid meetmeid, kui selles analüüsis peetakse Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks tehtavaid pingutusi ebapiisavaks, näiteks paluda liikmesriikidel muuta oma strateegiakavasid või vaadata vahelokkuvõtte raames üle ÜPP strateegiakava määrus;

61. rõhutab kestliku toitumise tähtsust; juhib tähelepanu sellele, et muude tegurite hulgas võib loomakasvatus põhjustada elurikkuse vähenemist ja kliimamuutusi; on seisukohal, et komisjon ja liikmesriigid peaksid toetama kestliku ja tervisliku toitumise, sealhulgas taimse toitumise (eriti värske puu- ja köögivilja) omaks võtmist ning samuti tuleks 2022. aastaks hinnata loomade heaolu kahjustavaid toetusi, et need järk-järgult kaotada;
62. peab kahetsusväärseks asjaolu, et põllumajandusliku tootmise ja tarbimise käigus keskendutakse üha enam piiratud hulga põllumajanduskultuuridele ning nende seas piiratud hulga sortidele ja genotüüpidele; toonitab, et geneetilise varieeruvuse täiustamine ja säilitamine looduslike vahenditega on ülioluline, et edendada põllumajanduslike ökosüsteemide mitmekesisust ning säilitada kohalikke geneetilisi ressursse, eelkõige lahenduste kogumina, et seista silmitsi keskkonnaprobleemide ja kliimamuutusega; rõhutab, et oluline on kasutada kohalikke tõugusid ja liike, kes sobivad kohalikkude ökosüsteemi kõige paremini;
63. palub komisjonil hinnata, kas looduskapitali arvestamise väljatöötamine võiks piirata ja ratsionaliseerida ressursside kasutamist ja mõju ökosüsteemidele ning aidata seeläbi elurikkuse kadumist peatada ja tagasi pöörata; väljendab siiski kahtlust looduse väärtuse täpse kvantitatiivse mõõtmise teostatavuse osas ja rõhutab, et loodus on väärtus omaette; palub komisjonil anda selles osas täiendavat teavet võimaliku rahvusvahelise looduskapitali arvestamise algatuse kohta;
64. kutsub liikmesriike üles töötama oma ÜPP strateegiakavade raames välja vajalikke meetmeid, et edendada elurikkaid alasid, sealhulgas maastikuelemente, eesmärgiga saavutada ala, mis moodustab vähemalt 10 % elurikkusele kasulike suure mitmekesisusega aladest, näiteks hekid, puhverribad, kemikaalivabad alad ja ajutine kesa, samuti pikaajaliselt elurikkusele pühendatav ulatuslik põllumajandusmaa, ning edendada elupaikade omavahelist seotust ja roheliste koridoride loomist nii palju kui võimalik, et elurikkuse potentsiaali maksimeerida;
65. märgib, et karusnahatoodang, millega kaasneb tuhandete sarnase genotüübiga kodustamata loomade kinnihoidmine üksteise lähedal kroonilise stressi tingimustes, võib olulisel määral kahjustada loomade heaolu ja suurendada nende vastuvõtlikkust nakkushaigustele, sealhulgas zoonoosidele, nagu on juhtunud COVID-19 ja naaritsa puhul;
66. avaldab kahetsust, et EL ei ole saavutanud endale seatud eesmärki pidada 2020. aastaks täielikult kinni maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemest, mis on üks peamistest ühise kalanduspoliitika eesmärkidest; rõhutab, et kõik kalapopulatsioonid tuleks taastada selliselt, et need ületaksid maksimaalse jätkusuutliku saagikuse taseme, järgides samas ettevaatuspõhimõtet ning tagades, et populatsiooni vanuseline ja suuruseline koosseis annaks tunnistust ressursside heast seisukorrast; palub komisjonil

ja liikmesriikidel võtta endale kohustuseks mereelupaikade ja kalavarude täieliku taastamise, pidades kinni maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemest ning kasutades kalavarude majandamisel viivitamatult ökosüsteemidel põhinevat lähenemist, et parandada selektiivsust ja aidata kaasa mittesihthiikide püsijäämisele ning leevendada selle lähenemise rakendamisel kalanduse mõju mere ökosüsteemidele, piirates sealhulgas kahjulikult mõjuvaid tavasid või kasutusviise;

67. tuletab samuti meelde, et uue tehniliste meetmete määruse⁷⁵ kohaselt peab komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande 31. detsembriks 2020 ning juhul, kui on tõendeid, et eesmärged ja sihted ei ole saavutatud, võib komisjon teha ettepaneku meetmete võtmiseks;
68. palub komisjonil tegeleda ookeanide olukorra halvenemise, eutrofeerumise ja hapestumisega, esitades ambitsioonika tegevuskava mere ökosüsteemide kaitseks ja kalavarude kaitseks; on seisukohal, et võtta tuleks kõik meetmed, sealhulgas võtta vastu õigusaktid, et vähendada majandustegevuse ja muude tegevuste võimalikku negatiivset mõju mereelupaikadele;
69. rõhutab, et oluline on luua kalavarude taastamise alad või püügikeelupiirkonnad, et kalapopulatsioonid saaksid taastuda, sealhulgas kudemisaladel ja noorkalade elualadel; rõhutab, et püügikeelupiirkondades on oluline keelata igasugune kalapüük ja muu püügitegevus;
70. toetab kindlalt ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi täisleppimatuse eesmärki; juhib tähelepanu sellele, et ebaseaduslikul, teatamata ja reguleerimata kalapüügil on äärmiselt negatiivne mõju kalavarude olukorrale, mereökosüsteemidele, elurikkusele ja ELi kalurite konkurentsivõimele; nõuab suuremat kooskõla ELi kaubandus- ja kalanduspoliitika vahel, et tagada tõhus võitlus ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu;
71. palub komisjonil kasutada ökosüsteemil põhinevat lähenemist kõigi mere elurikkuse kadumise põhjuste puhul, milles võetakse arvesse kalapüügi survet kalavarudele, elurikkusele ja mere ökosüsteemidele, kuid ka muid tegureid, nagu reostus, kliimamuutused, laevandus ning rannikuäärsed ja kaldalähedased kasutusala, sealhulgas kalapüügi ja teiste merendustegevuste ökosüsteemile avalduva mõju hindamise kaudu, kus võetakse arvesse ökosüsteemide suutlikkust toetada kliimamuutuse mõju leevendamist ja nendega kohanemist ning saaklooma ja kiskjate vastastikust mõju;
72. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid selliste kalapüügi, lossimise ja tapmise meetodite väljatöötamise ja rakendamise edendamiseks, mis tagaks parema heaolu ja milles lähtutakse parimatest olemasolevatest teadusandmetest;
73. on seisukohal, et oluline on tagada kalakasvatustavade jätkusuutlikkus ja see, et kalade heaolu tase oleks nende raames kõrge; usub, et vesiviljeluse toodang peaks põhinema kestlikel tootmismeetoditel, näiteks ekstensiivsed meetodid ja vetikate, kahepoolmeliste, tiigikasvatussüsteemide ja vesiviljeluslaguunide kasutamine, mis võivad pakkuda olulisi ökosüsteemi funktsioone ja teenuseid, sealhulgas märgalade

---

⁷⁵ ELT L 198, 25.7.2019, lk 105.

elupaikade säilitamine ning lisaks madalamatele süsinikdioksiidi heitmetele ja toitumisele ka ressurssidele ja elurikkusele avalduva surve vähendamine; väljendab muret kalapüügi pärast, mille ainus eesmärk on toidus kasvatatavate lihasööjate kalade söötmine, ning on seisukohal, et see kalapüügitava tuleks järk-järgult kaotada ja asendada jätkusuutlike alternatiividega; rõhutab vajadust tagada, et vesiviljelusega seotud haldusmenetlused on selged ja et neid saab täielikult rakendada; palub komisjonil uuendada vajaduse korral oma suuniseid vesiviljeluse ja Natura 2000 alade kohta;

74. märgib murelikult, et ELi rannikuvetes jätkub merepõhja laialdane füüsiline häirimine, eelkõige põhjatraalimise tõttu⁷⁶, mille ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon on määratlenud püügivahendina, mis annab kõige suurema osa aastasest tagasiheitest, ning et see avaldab merepõhjale väga kahjulikku mõju olenevalt püügitegevusest ja kalapüügipiirkondade eripärast⁷⁷; tuletab meelde, et põhjatraalimine on üks levinumaid püügiviise ELis⁷⁸; tuletab meelde kehtivat nõuet lõpetada püük põhjapüügivahenditega sügavamal kui 400 m piirkondades, kus on teadaolevalt või tõenäoliselt olemas ohualtid mereökosüsteemid; palub komisjonil ja liikmesriikidel seega tagada määruse (EL) 2016/2336⁷⁹ täielik ja tõhus rakendamine, sealhulgas seoses veetaluste mägedega; kutsub komisjoni lisaks Vahemere piirangutele⁸⁰ piirama vajaduse korral, kui see on ranniku ökosüsteemide kaitsmiseks vajalik, põhjatraalimise kasutamist muudel rannikualadel, sealhulgas kalavarude säilitamise ja mereökosüsteemide kaitsmise kavandatavas tegevuskavas, et tagada kõige jätkusuutlikum ja vähem kahjustav tegevus;
75. rõhutab, et kalavarude majandamise kavades tuleks arvesse võtta teadusuuringute tulemusi kalapüügitavade mõju kohta liikidele, elupaikadele, ookeanide elurikkusele ja merekeskkonnale ning aidata leida lahendusi tuvastatud negatiivsete mõjude kõrvaldamiseks, sealhulgas nende tavade kasutamise piiramiseks või uute tehnoloogiliste leevendavate lahenduste kasutuselevõtuks; rõhutab lisaks, et tundlike liikide kaaspüük tuleks kõrvaldada või vähendada tasemeni, mis võimaldab täielikku taastumist, ning merepõhja elupaikade kahjustamist tuleks minimeerida;
76. kutsub komisjoni üles koostama supertraaleri määratluse ja kaaluma selliste meetmete kasutamist, mis piiraksid nende tegevust ELi vetes, keelustades eelkõige nende tegevuse kaitsealadel;
77. on seisukohal, et hea koostöö loomine kolmandate riikidega, eriti naaberriikidega, on hädavajalik, sealhulgas selleks, et edendada ELi välistes vetes samaväärselt kalavarude seiret, et tagada piiriülestes mereelupaikades terve ökosüsteem;

---

⁷⁶ Euroopa Keskkonnaameti aruanne „Meresõnumid II“, lk 34.

⁷⁷ FAO 19. veebruari 2019. aasta kalanduse ja vesiviljeluse tehniline dokument „A third assessment of global marine fisheries discards“ (Kolmas hinnang ülemaailmse merekalapüügi tagasiheite kohta).

⁷⁸ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne „Põllumajandusmaa bioloogiline mitmekesisus: ÜPP ei ole aidanud vähenemist peatada“.

⁷⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2336, millega kehtestatakse süvamere kalavarude püügi eritingimused Kirde-Atlandil ja kalapüügisätteid Kirde-Atlandi rahvusvahelistes vetes (ELT L 354, 23.12.2016, lk 1).

⁸⁰ Nõukogu 21. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1967/2006, mis käsitleb Vahemere kalavarude säästva kasutamise majandamismeetmeid (ELT L 409, 30.12.2006, lk 11).

78. tuletab meelde, et ühine kalanduspoliitika ja kalanduskontrolli käsitlev määrus⁸¹ annavad ELile reguleeriva raamistiku koos konkreetsete kalanduse jaoks mõeldud vahenditega; väljendab vajadust tagada sinise majanduse ökoloogilistele tavadele üleminekust mõjutatud kalurite jaoks sotsiaalmajanduslik jätkusuutlikkus, sealhulgas täita sellega seotud koolitusvajadused; rõhutab, et nendele eesmärkidele tuleb tagada piisav rahastus Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi ning programmi „Euroopa horisont“ kaudu;
79. palub, et nõukogu avalikustaks ennetavalt kõik lubatud kogupüügi määruste vastuvõtmisega seotud dokumendid kooskõlas Euroopa Ombudsmani soovitusel juhtumi 640/2019/FP kohta;
80. soovib andmeid pidevalt koguda, et hinnata paremini kestlikkuse kriteeriume ning vältida kalastusvõõndite loomist kohtades, kus asub haavatavaid mereökosüsteeme;
81. rõhutab, et kaitsealade peamine ülesanne peab olema keskkonnakaitse ja taastamine ning seda eesmärki ei tohiks nendel aladel ühegi tegevusega kahjustada; palub komisjonil ja liikmesriikidel keelata merekaitsealadel kahjulik inimtegevus; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks, et riiklikes merealade ruumilistes plaanides käsitletakse liikide ja elupaikade tundlikkust inimsurve suhtes kõigil merealadel;
82. rõhutab, et oluline on olemasolevaid merekaitsealasid tugevdada ja neid tõhusalt rakendada, seda eelkõige elurikkuse koondumispaikades; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles koostama esmajärjekorras nende alade konkreetset majandamiskavad, määratledes selged kaitse-eesmärgid ning tõhusad seire-, järelevalve- ja kontrollimeetmed; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kiirendaksid ühise kalanduspoliitika artikli 11 kohaste ühiste soovitusete väljatöötamist ja esitamist oma merekaitsealade kalavarude majandamiseks; on seisukohal, et kliimamuutuste mõju mereliikidele tuleks täielikult arvesse võtta; palub komisjonil esitada lisaks koostöös liikmesriikidega kriteeriumid ja suunised merekaitsealade asjakohaseks haldusjuhtimiseks, sealhulgas ökoloogilistes koridorides, milles lähtutakse parimatest olemasolevatest teadusandmetest ning hõlbustada liikmesriikide vahelist koostööd;
83. palub komisjonil arvestada rahvusvahelistes eesmärkides merekaitsealasid ainult siis, kui neid juhitakse asjakohaselt;
84. on seisukohal, et uued merekaitsealad tuleks lisada Natura 2000 raamistikku ning et tuleks edendada ökoloogilist ühenduvust;
85. rõhutab, et edukad merekaitsealad toovad märkimisväärset sotsiaalmajanduslikku kasu, eriti rannikukogukondadele ning kalandus- ja turismisektorile, ning et merekaitsealad võivad täita kalavarude taastootmise peamisi ökoloogilisi funktsioone ja parandada nende vastupidavust;
86. rõhutab, et ELi uus metsastrateegia peab olema kooskõlas ja järjepidev Euroopa kliimaseaduse ja elurikkuse strateegiaga aastani 2030; rõhutab vajadust tervikliku ja järjepideva ELi metsastrateegia järele, mis tugevdaks ELi metsade ja metsandussektori

---

⁸¹ Nõukogu 20. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks (ELT L 343, 22.12.2009, lk 1).

mitmeotstarbelist rolli ning edendaks metsade kaugeleulatuvat keskkonnaalast, ühiskondlikku ja majanduslikku kasu, järgides seejuures täielikult ELi kliima- ja keskkonnanäesmärke; rõhutab vajadust seada uues ELi metsastrateegias selgelt esmatähtsaks kliima ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja taastamine kui kesksed ja omavahel seotud eesmärgid; nõuab, et looduse taastamiskavasse lisataks metsaökosüsteemide kaitseks ja taastamiseks konkreetsed siduvad eesmärgid, mis tuleks hõlmata ka ELi metsastrateegiasse; on seisukohal, et arvesse tuleks võtta kohaliku, piirkondliku ja liikmesriigi tasandi erinevaid olusid;

87. rõhutab, et ELi metsastrateegia peab järgima subsidiaarsuse põhimõtet ja tunnustama ELi pädevust keskkonnakaitse valdkonnas, sealhulgas metsade vallas, ning tuletab meelde, et ELi toimimise lepingu artikli 191 kohaselt peab ELi keskkonnapoliitika muu hulgas panustama keskkonna kvaliteedi säilitamisse, kaitsmisse ja edendamisse ning loodusressursside kaalutletud ja mõistlikku kasutamisse; tuletab meelde, et metsi ja metsade majandamist mõjutavad mitmed ELi õigusaktid;
88. kutsub ELi ja liikmesriike üles tagama oma sise- ja välispoliitikas metsade keskkonnakaitse kõrgeimad standardid;
89. rõhutab, et uus ELi metsastrateegia peaks edendama kestlikku metsamajandamist; tuletab meelde, et EL ja selle liikmesriigid on kohustunud kohaldama säästva metsamajandamise määratlust ja põhimõtteid; märgib siiski, et komisjon töötab hetkel välja ELi tasandi kestliku metsamajandamise määratlust, mis peaks põhinema kõrgeimatel kestlikkuse standarditel ja mille keskne element oleks elurikkuse ja väärtuslike süsiniku sidujate kaitse, ning nõuab sellega seoses elurikkusega seotud näitajaid ja künniseid, et seda kontseptsiooni edasi arendada; tervitab asjaolu, et komisjon kavatses koostada looduslähedase metsamajanduse suunised, mis tuleks integreerida kestliku metsamajandamise rakendamisse;
90. rõhutab metsade rolli ELi kliimaeesmärkide täitmisel; on seisukohal, et esikohale tuleks seada metsa ja muude biomassiressursside ringlusse võttev ja astmeline kasutamine, kus ei tehta kompromisse teaduspõhiste kaitse- ja taastamistegevuste ja kliimameetmetega; on seisukohal, et puidu ehitusmaterjalina kasutamine on selle kohta üks hea näide;
91. rõhutab vajadust vaadata läbi ja viia energia tootmiseks biomassi kasutamist käsitlevad ELi reeglid vastavusse ELi elurikkuse strateegiaga aastani 2030 ja Euroopa kliimaseaduse eesmärkidega, eelkõige taastuvenergia direktiivi ja taksonoomia määruse kohaste delegeeritud õigusaktide raames;
92. väljendab heameelt kohustuse üle istutada ELis veel vähemalt kolm miljardit puud; rõhutab, et ELi puude istutamise algatused peaksid kooskõlas uusimate teaduslike teadmistega põhinema selgetel ökoloogilistel põhimõtetel, püsimeetsastamisel, jätkusuutlikul metsauuendusel, linna- ja linnalähedaste alade haljastamisel, taastamisel, ühenduvuse ja agrometsanduse edendamisel; kutsub komisjoni üles tagama, et neid algatusi viiakse ellu ainult viisil, mis on kooskõlas elurikkuse eesmärkidega ja mis soodustab nende saavutamist, veendudes, et istutamisega ei asendata vanu metsi ega suure elurikkusega metsasid ning aidatakse kaasa segametsade vastupidavuse ja hea seisundi saavutamisele;
93. tuletab meelde seisukohtasid, mille parlament esitas oma resolutsioonis ELi

õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks; kutsub komisjoni üles esitama viivitamata ettepanek ELi õigusraamistiku kohta, mis põhineb kohustuslikul hoolsuskohustusel, mis tagab, et väärtusahelad on jätkusuutlikud ning ELi turule lastavad tooted või kaubad ei tuleneks metsade raadamisest, metsa seisundi halvenemisest, ökosüsteemi muutumisest või halvenemisest või inimõiguste rikkumisest ega põhjustaks seda; märgib, et sellist ELi õigusraamistikku tuleks laiendada ka muudele suure süsinikuvaru ja elurikkusega ökosüsteemidele peale metsade, nagu mere- ja rannikuökosüsteemid, märgalad, turbaalad ja savannid, et vältida surve ümbersuunamist nendele maastikele;

94. palub komisjonil uurida võimalust luua õigusraamistik, eelkõige Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) raames, mis võimaldaks keelata kauplemist teatavate toorainete, toodete ja teenustega, mis ohustavad elurikkust;
95. rõhutab, et ELi tootmise ja tarbimise keskkonnajalajälge tuleks kiiresti vähendada, et jääda planeedi taluvuspiiridesse; palub komisjonil teha ettepaneku siduvate ELi eesmärkide kohta 2030. aastaks, et vähendada olulisel määral ELi materjalide ja tarbimise ökoloogilist jalajälge ning viia see 2050. aastaks vastavusse planeedi taluvuspiiridega⁸²; toetab komisjoni olelusingipõhist lähenemist, et mõõta toodete ja organisatsioonide keskkonnajalajälge; on seisukohal, et plasti tootmist ja kasutamist tuleks vähendada; on seisukohal, et ökosüsteeme ja nende elurikkust mõjutav ja kasutatav majandustegevus peaks sisaldama kõiki võimalikke kaitsemeetmeid, et leevendada nende negatiivset mõju ökosüsteemidele;

Kliimamuutused

96. tunneb muret asjaolu pärast, et enamik maismaaliikide levialasid väheneb märkimisväärselt stsenaariumi juures, mille kohaselt toimub ülemaailmne soojenemine 1,5–2 °C, ning mereliigid on samaväärses ohus, eriti kuna praeguse trajektoori korral ületatakse tõenäoliselt nimetatud temperatuuri tõus; kordab seega, et ELi ambitsioone tuleb märkimisväärselt tõsta, seades kliimamuutuste leevendamise eesmärkide saavutamisel ja kohanemisstrateegiatel prioriteediks looduspõhised lahendused ja ökosüsteemipõhised lähenemised, ning suurendada tuleb ka maismaa ja mereliste looduslike süsiniku sidujate kaitset ELis täiendava meetmena, et vähendada kasvuhooenergia heitkoguseid;
97. kutsub komisjoni üles hindama kliimamuutuste mõju liikide arvukusele ja geograafilisele levikule, võtma seda hinnangut arvesse ELi elurikkuse strateegia aastaks 2030 rakendamisel ning aitama liikmesriikidel lisada tulemused oma riiklikesse poliitikatesse ja tulevikus loodusdirektiivide kohasesse aruandlusse;
98. rõhutab, et tervetel ookeani ökosüsteemidel on oluline roll elurikkuse kadumise peatamisel ja tagasipööramisel ning kliimamuutuse mõju leevendamisel; nõuab süsinikurikaste ookeani elupaikade säilitamist ja taastamist, et edendada süsiniku talletamist, rannikute kaitset ning mereliikide ja kalavarude vastupanuvõimet kliimamuutuste suhtes; nõuab lisaks nende kaasamist tõhusalt juhitud merekaitsealadel;

---

⁸² Euroopa Parlamendi resolutsioon uue ringmajanduse tegevuskava kohta.

99. palub komisjonil pärast Euroopa kliimaseaduse⁸³ vastuvõtmist ning arvestades looduslike süsiniku sidujate olulist rolli kliimanetraalsuse saavutamisel esitada ambitsioonikas teaduspõhine ELi eesmärk aastaks 2030, et kõrvaldada looduslikest süsiniku sidujatest kasvuhoonegaaside heitkogused, mis peaks olema kooskõlas ELi elurikkuse strateegiaga aastani 2030 ja sätestatud õigusaktides; tuleb lisaks meelde, et heitkoguste kiire vähendamine peab jääma esmatähtsaks;
100. kutsub komisjoni üles esitlema võimalikult ruttu kliimat ja elurikkust käsitlevat pikaajalist ELi tegevuskava ning vastavaid eesmärke, millega parandatakse koordineerimist ja tagatakse tulevaste meetmete sidusus, kestlikkus ja omavaheline ühendatus ning millesse hõlmatakse 2020. aasta järgse elurikkuse raamistiku ja Pariisi kokkuleppe kohased kohustused, riiklikult kindlaksmääratud panused ja kestliku arengu eesmärgid; rõhutab, et oluline on kliima- ja elurikkuse kavade seire, aruandlus ja läbivaatamine võimalikult ruttu ametlikult kooskõlastada; rõhutab, et vastupidavad ja heas seisundis ökosüsteemid on kliimamuutustega võitlemisel ja nendega kohanemisel ääretult olulised ning Euroopa kliimapakti raames võetavate meetmete raames tuleks tagada sünergia elurikkuse ja kliimapoliitika vahel;
101. tervitab kliimamuutustega kohanemist käsitlevat uut ELi strateegiat; on seisukohal, et kohanemisstrateegia raames võetud meetmed peaksid olema täielikult kooskõlas elurikkuse strateegiaga aastani 2030 ning liidu kodanikukaitse mehhanismi kohaste loodusõnnetuste ennetamise ja nendeks valmisoleku meetmetega;
102. toetab lisaks bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis määratletud ökosüsteemil põhinevat lähenemist, mis pakub maa, vee ja elusressursside ühtseks haldamiseks terviklikku strateegiat, millega edendatakse õiglasel viisil säilitamist ja kestlikku kasutamist;
103. rõhutab, et termin „looduspõhised lahendused“ tuleks paremini määratleda ning selle määratlusega tuleks tagada, et ei kahjustata elurikkust ja ökosüsteemide terviklikkust; nõuab seega, et ELi tasandil töötataks looduspõhiste lahenduste kasutamise kohta välja selgem määratlus ning suunised ja vahendid, et maksimeerida looduse ühenduvust ning kasu ja sünergiat elurikkuse säilitamise ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise vahel;
104. märgib, et looduspõhised lahendused puuduvad endiselt paljudest riiklikest kliimastrateegiatest; on seisukohal, et mitut sidusrühma hõlmav looduspõhiste lahenduste platvorm võiks aidata suurendada elurikkuse ja kliimamuutuste mitmepoolsete rahvusvaheliste konventsioonide sünergiat ning toetada kestliku arengu eesmärkide saavutamist;

Reostus

105. peab kiiduväärseks, et komisjon on kehtestanud eesmärgid, mille kohaselt tuleb ohtlikumate ja keemiliste pestitsiidide kasutamist vähendada 50 % ja väetiste põhjustatud toitainete kadu 50 % – mille tulemusel väheneb väetiste kasutamine aastaks

---

⁸³ Esialgne kokkulepe Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse osas, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimaseadus) (COM(2020)0080 – C9 0077/2020 – 2020/0036(COD)).

2030 vähemalt 20 % –, ja mis kõik tuleks sätestada õigusaktides ning vaadata 2030. aasta järgseks ajavahemikuks läbi, et jätkata vähendamist ja võtta pikaajalisi kohustusi; nõuab nende eesmärkide tõhusat hindamist konkreetsete vahe-eesmärkide põhjal;

106. kutsub komisjoni üles seadma nende eesmärkide jaoks selged ja kaugeleulatuvad sihid ning määrama koos liikmesriikidega kindlaks õiglase panuse, mille iga liikmesriik peab kogu ELi hõlmavate eesmärkide saavutamiseks andma ja mille puhul võetakse arvesse, et riikide lähtekohad ja olud on erinevad; nõuab, et iga liikmesriik peaks võtma oma eesmärkide täitmiseks jõulisi meetmeid;
107. on vastu toimeaine glüfosaadi uuesti lubamisele pärast 31. detsembrist 2022; kutsub kõiki liikmesriike üles tegema asjakohaseid ettevalmistustöid, et pakkuda kõigile põllumajandustootjatele pärast glüfosaadi keelustamist toimivaid alternatiivseid lahendusi;
108. tuletab meelde oma 16. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni pestitsiididele lubade andmise ELi menetluse kohta⁸⁴ ning loodab, et komisjon ja liikmesriigid vastaksid viivitamata kõikidele selles sisalduvatele parlamendi üleskutsetele; palub komisjonil lisada taimekaitsevahendite raamistiku rakendusmeetmete läbivaatamisel sellesse sättesse, millega toetatakse kogu ELi hõlmavat pestitsiidide vähendamise eesmärgi saavutamist, näiteks pestitsiidide turulepääsu võimaldamise keskkonnakriteeriumide tugevdamise ja selgitamise kaudu; rõhutab, et heakskiitmisotsust ei tohiks teha, kui Euroopa Toiduohutusamet leiab, et keskkonnale avaldub lubamatu mõju; palub komisjonil muuta regulatiivsed riskiandmed läbipaistvamaks ja kättesaadavamaks;
109. on seisukohal, et määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikli 53 lõikes 1 ette nähtud erandit tuleks selgitada ja seda tuleks kohaldada ainult tervislikel ja keskkonnavalastel põhjustel; taunib, et seda erandit kasutatakse kolme neonikotinoidi välitingimustes kasutamise keelu õõnestamiseks;
110. palub komisjonil viia kiiresti lõpule direktiivi 2009/128/EÜ (millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks⁸⁵), sealhulgas direktiiviga kehtestatud pestitsiidide vähendamise eesmärkide läbivaatamine, ning võtta kõik meetmed tagamaks, et liikmesriigid pühendusid selle rakendamisele, sealhulgas oma riiklikes tegevuskavades;
111. märgib, et pestitsiidide laialdane kasutamine tekitab pestitsiidide resistentsust, mis on suur probleem, mis muudab pestitsiidid vähem tõhusaks; juhib tähelepanu sellele, et üha ulatuslikum pestitsiidide kasutamine ja sõltuvus neist toob põllumajandustootjatele kaasa suured kulud; märgib, et elurikkuse kadumise ja kahjurite resistentsuse vältimiseks tuleks järgida meetmehierarhiat kooskõlas direktiivi 2009/128/EÜ III lisas sätestatud integreeritud taimekaitse kaheksa põhimõttega, mille kohaselt võib keemilisi pestitsiide kasutada ainult viimase abinõuna;

---

⁸⁴ ELT C 411, 27.11.2020, lk 48.

⁸⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

112. väljendab kahetsust, et kemikaalide mõju keskkonnale ja elurikkusele kiputakse REACH-määruse kohase autoriseerimismenetluse käigus sotsiaal-majanduslikus analüüsis alahindama ja alaväärtustama; väljendab seoses keskkonnale negatiivselt mõjuvate või keskkonnavalaste näitajate kohta puuduvate ohutusandmetega muret ohtlike kemikaalide jätkuva kasutamise ja lubamise pärast; kutsub komisjoni üles võtma riskijuhina rohkem arvesse kemikaalide mõju keskkonnale ja elurikkusele, sealhulgas nende püsivat ja pikaajalist mõju;
113. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama kolmandatest riikidest imporditud põllumajandustoodete puhul võrdsed standardid ja tõhusa kontrolli;
114. palub komisjonil vaadata läbi määruse (EÜ) nr 396/2005 pestitsiidide jääkide piirnormide kohta⁸⁶, et lisada õigusakti kriteeriumidena loomade tervise- ja keskkonnariskid;
115. peab kiiduväärseks, et komisjon on võtnud endale kohustuse teha koostööd liikmesriikide ja sidusrühmadega, tagamaks, et riiklikes põllumajandusstrateegia kavades oleks algusest peale täielikult arvesse võetud Euroopa roheline kokkuleppe ja strateegia „Talust taldrikule“ eesmärgid, mille kohaselt tuleb keemiliste pestitsiidide kasutamist ja nendega kaasnevat ohtu ning väetiste ja antibiootikumide kasutamist vähendada veel rohkem; rõhutab, kui oluline on täita need eesmärgid terviklikult ja ringmajanduse põhimõtetest lähtuvalt, näiteks selliste agroökoloogiliste meetodite abil nagu integreeritud tootmine ja mahepõllumajandus, sealhulgas külvikordade rakendamine; rõhutab ka täppispõllumajanduse, digitaliseerimise ja muude vahendite panust pestitsiidide, väetiste ja toitainete vähendamisel ja tõhusal kasutamisel;
116. rõhutab, et ELi põllumajandus-, kalandus- ja metsandussektoril on oluline roll looduse kaitsmisel ja taastamisel ning et need sektorid peavad olema täielikult kaasatud ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 rakendamisse; rõhutab, et rakendusmeetmetega peaksid kaasnema täpselt määratletud tugiteenused, koolitusprogrammid ning kestlikud, turvalised, tõhusad ja taskukohased lahendused ja alternatiivsed võimalused ning juurdepääs uusimatele teadmistele, tehnoloogiale ja nõustamisteenustele; rõhutab ühtlasi, et strateegiat rakendamist on võimalik toetada positiivsete stiimulitega ja parimate tavade vahetamisega;
117. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 eesmärgid võetaks täielikult arvesse, kui rakendatakse strateegiat „Talust taldrikule“, kestlikkust toetavat kemikaalistrateegiat ja kavandatavat nullsaaste saavutamise tegevuskava, milles tuleks käsitleda ka valgusreostust ja müra, sealhulgas veealust müra; rõhutab, et oluline on tegeleda reostusega selle tekkekohas, tagades samas parima võimaliku tehnoloogia kasutamise;
118. palub komisjonil seada 2030. aastaks kaugeleulatuva eesmärgi välitingimustes kasutatava kunstliku valguse vähendamiseks ning teha ettepaneku suuniste kohta, kuidas saaksid liikmesriigid õist kunstlikku valgust vähendada;
119. rõhutab, et ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 peab sisaldama spetsiaalseid

---

⁸⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta määrus (EÜ) nr 396/2005 taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide kohta (ELT L 70, 16.3.2005, lk 1).

meetmeid elurikkust ja tervist otseselt mõjutava reostuse, näiteks plast-, sh mikroplast-, ja keemilise reostuse vähendamiseks; palub komisjonil tagada kõigi uue ringmajanduse tegevuskava meetmete ja seotud õigusaktide kiire rakendamine;

Invasiivsed võõrliigid

120. väljendab muret asjaolu pärast, et invasiivsed võõrliigid kujutavad keskkonnale, elatusvahenditele ja toiduga kindlustatusele suurt ohtu, sest nad kahjustavad pöördumatult kaitsealasid ja nende elurikkust, ning et kliimamuutused süvendavad seda;
121. peab kahetsusväärseks, et kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide loetellu on kantud vähem kui 6 % invasiivsetest võõrliikidest ELis; palub komisjonil suurendada jõupingutusi ja tagada, et loetellu kantakse ohustatud liike kahjustavad invasiivsed võõrliigid; kutsub komisjoni ühtlasi üles parandama ennetustegevust, kehtestades enne võõrliikide esmakordset sissevedu kohustuslikud riskihinnangud ning tehes võimalikult kiiresti ettepaneku teaduslikul riskihinnangul ja ELi ökoloogilistel oludel põhinevate kogu ELi hõlmavate valgete nimekirjade kohta liikidest, mida on lubatud importida, pidada, aretada ning lemmikloomana müüa ja osta;
122. rõhutab, et eksootiliste loomadega kauplemine on üks peamisi invasiivsete võõrliikide sissetoomise viise ning lisaks sellele on invasiivsete võõrliikide sissetoomine seotud ka muude riskiteguritega, näiteks maismaa- ja meretransport ja merepraht; nõuab ELi tasandil lisameetmete väljatöötamist invasiivsete võõrliikide ennetamiseks, tõrjeks ja likvideerimiseks, sealhulgas äärmiselt ohustatud liike mõjutavate võõrliikide jaoks spetsiaalsete kavade koostamist; rõhutab, et vaja on piisavaid inim-, tehnilisi ja rahalisi ressursse, et toetada ennetustööd ning aidata mõjutatud piirkondadel tegeleda olemasolevate ja äsja sissetoodud invasiivsete võõrliikidega;
123. avaldab kahetsust, et kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide nimekirja on kantud ainult üks mereliik⁸⁷; kutsub komisjoni üles tegelema selle ebaproportsionaalselt vähese meres elavate invasiivsete võõrliikide arvuga, et tagada korrektne vastavusse viimine määrusega (EL) nr 1143/2014⁸⁸;

Rahastamine, integreerimine ja juhtimisraamistik

124. rõhutab, et ennetamise ja taastamise ühiskondlik ja keskkonnaalane kasu on suuremad kui investeerimiskulud; kutsub komisjoni üles tagama elurikkuse tõhusa integreerimise ja arvessevõtmise kõigis ELi kulutustes ja programmides, tuginedes ELi taksonoomiale; kutsub rakendama ELi kulutustes ja programmides tõhusalt olulise kahju ärahoidmise põhimõtet; palub komisjonil esitada põhjaliku hinnangu selle kohta, kuidas saaks kasutada loodusele vajalikku vähemalt 20 miljardit eurot aastas, teha vastavad ettepanekud ELi aastaelarve kohta ja uurida vajadust spetsiaalse rahastamisvahendi järele üleeuroopalise loodusvõrgustiku (TEN-N) jaoks; võtab teadmiseks kokkuleppe viia elurikkuse kulutused 2024. aastast alates 7,5 %-ni ja 2026. aastast alates 10 %-ni;

---

⁸⁷ Tsiamis, K. jt, „[Prioritizing marine invasive alien species in the European Union through horizon scanning](#)“ (Mere invasiivsete võõrliikide tähtsustamine Euroopa Liidus väljavaadete selgitamise kaudu), *Aquatic Conservation – Marine and Freshwater Ecosystems*, kd 30, nr 4, John Wiley & Sons Ltd, Chichester, 2020.

⁸⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL) nr 1143/2014 looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta (ELT L 317, 4.11.2014, lk 35).

on seisukohal, et tuleks teha jõupingutusi, et alates 2021. aastast hakataks mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastastest kulutustest vähemalt 10 % eraldama võimalikult kiiresti elurikkusele; rõhutab vajadust tagada järjepidevus kliimale ja elurikkusele eraldatavate rahasummade vahel; kutsub liikmesriike üles lisama elurikkusmeetmed ka riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse; rõhutab, et elurikkusega seotud ELi kulutusi tuleks jälgida tõhusa, läbipaistva ja tervikliku metoodika kohaselt, mille kehtestab komisjon koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukoguga;

125. palub komisjonil ja liikmesriikidel hinnata 2022. aastaks, millised toetused on keskkonnale kahjulikud, et nende maksmine viivitamata järk-järgult lõpetada; nõuab rahaliste stiimulite ümbersuunamist elurikkust soodustavate investeeringute ja maksusüsteemide suunas, milles kasutatakse keskkonnamakse ja keskkonnatulusid suuremal määral;
126. tuletab meelde, et EL on pühendunud Pariisi kokkuleppe eesmärkide täitmisele; palub komisjonil ja liikmesriikidel lõpetada kõigi otsuste ja kaudsete fossiilkütuste toetuste maksmine võimalikult ruttu ja hiljemalt 2025. aastaks;
127. on seisukohal, et fossiilkütuste ja muude keskkonnale kahjulike toetuste järk-järgulist kaotamist tuleks ELi kaubanduspoliitika ja roheline diplomaatia kaudu toetada ka ülemaailmselt, sealhulgas leppides iga kaubanduspartneriga kokku vahe-eesmärkidega tegevuskavas;
128. tuletab meelde, et Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni hinnangul kulutavad valitsused kogu maailmas toetustele, mis võivad elurikkusele kahjulikud olla, aastas ligikaudu 500 miljardit USA dollarit, st viis kuni kuus korda rohkem kui kogukulu elurikkuse kaitseks⁸⁹;
129. palub komisjonil esitada selged suunised ja stiimulid, et kaasata elurikkuse jaoks eravahendeid ning viia investeeringud vastavusse Euroopa roheline kokkuleppe ja ELi elurikkuse strateegiaga aastani 2030; kutsub komisjoni peale selle üles esitama tulevase uuendatud kestliku rahastamise strateegia raames kaugeleulatuva ja tulevikku vaatava raamistiku, mis hõlmab seadusandlikke meetmeid ja rahalisi stiimuleid nii avalikule kui ka erasektorile, et toetada ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 eesmärkide saavutamist; kutsub komisjoni üles võtma meetmeid erasektori kestlike hangete osas;
130. palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada poliitikavaldkondade sidusus ning viia ELi ja riiklik poliitika kooskõlla ELi elurikkuse strateegiaga aastani 2030; nõuab kogu ELi poliitikas ühtlasi kõigi aluslepingu põhimõtete järgimist, eelkõige ettevaatuspõhimõtet ja põhimõtet „saastaja maksab“;
131. rõhutab, et pärast põhjalikku mõjuhindamist tuleb vastu võtta õiguslikult siduv elurikkuse juhtimise raamistik – elurikkusseadus –, millega määratakse eesmärkide, sealhulgas 2030. aastaks seatud eesmärkide ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgu kohustuste kaudu kindlaks tegevus, mis tuleb ellu viia 2050. aastaks, ning millega luuakse kaitsealadel ja neist väljaspool toimuvaks seireks konkreetsete, mõõdetavate, saavutatavate, realistlike ja tähtjaliste näitajatega

---

⁸⁹ Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni 2020. aasta aprilli aruanne „A Comprehensive Overview of Global Biodiversity Finance“ (Põhjalik ülevaade elurikkuse rahastamisest maailmas).

mehhanism; kutsub komisjoni üles esitama selle kohta 2022. aastal õigusakti ettepaneku; rõhutab, et piisavate inimressursside ja rahaliste vahendite tagamine on tõhusa juhtimise seisukohast otsustava tähtsusega;

132. kutsub komisjoni üles kaaluma elurikkust käsitleva Euroopa sõltumatu teaduskomisjoni või sarnase asutuse loomist, kes hindaks ELi meetmete kooskõla ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 eesmärkidega ning annaks asjakohaseid poliitilisi soovitusi, vältides võimalikku kattumist Euroopa Keskkonnaameti ning muude ELi ja rahvusvaheliste asutuste vastutusvaldkondadega;
133. tuletab meelde, et harta artiklis 37 kajastatakse keskkonnakaitse tagamise põhimõtet ELi õigusaktides; on seisukohal, et hartas tuleks tunnustada õigust tervislikule keskkonnale ja et EL peaks juhtima algatust, mille kohaselt toetatakse sarnast õigust ka rahvusvahelisel tasandil;

Teadusuuringud, innovatsioon ja haridus

134. kutsub komisjoni üles tugevdama elurikkust ELi noorteprogrammide, näiteks Euroopa vabatahtliku teenistuse raames ning käivitama üldise Erasmuse programmi raames roheline Erasmuse programmi, milles keskendutakse taastamise ja säilitamise valdkonnas teadmiste, üliõpilaste ja spetsialistide vahetamisele;
135. rõhutab vajadust põhjalikumalt mõista elurikkuse koostist, selle mõju ökosüsteemide toimimisele ja ökosüsteemi vastupanuvõimet; on seisukohal, et tuleks suurendada nii elurikkuse alusuuringuid kui ka rakendusuuringuid, ning rõhutab, et selleks tuleks tagada piisav rahastus; nõuab elurikkuse uuringute lisamist eri ELi ja riiklikesse rahastamisprogrammidesse; kordab oma üleskutset näha ELi teadusprogrammis elurikkuse tarbeks ette konkreetne missioon; rõhutab, et avaliku sektori teadusuuringuteks tuleb eraldada palju rohkem raha;
136. rõhutab, et põhjalikumalt tuleb uurida biogeograafiliste piirkondade ja organismide taksonoomiat, samuti raadamise ja elurikkuse kadumise mõju esmastele teenustele, näiteks toiduainete pakkumisele; rõhutab vajadust täiendada teadmisi seoste kohta ühelt poolt haiguste tekkimise ning teiselt poolt looduslike liikidega seadusliku ja ebaseadusliku kauplemise, looduskaitse ja ökosüsteemi seisukorra halvenemise vahel;
137. on kindlalt veendunud, et ookeane tuleks rohkem uurida, sest need on endiselt suuresti uurimata; kutsub sellega seoses komisjoni üles võtma ÜRO ookeaniteaduste aastakümnes olulise rolli ning järgima missiooni „Starfish 2030: taastame ookeanid ja veekogud“ raames antud soovitusi; on seisukohal, et rahastada tuleks ka süvamere ökosüsteemide ja elurikkuse valdkonda;
138. innustab uurima põllumajandustootjatele mõeldud kestliku põllumajanduse innovatsiooni, tehnoloogiaid ning tootmismeetodeid ja tavaid, millega parandada elurikkust ja ökosüsteemi seisundit, sealhulgas tegema uuringuid digitaliseerimise, säästva agrometsanduse, keemilise pestitsiidide asemel kasutatavate väikese riskiga bioloogiliste alternatiivide ja pestitsiidivaba põllumajanduse kohta;
139. on seisukohal, et rohkem teadusuuringuid tuleks teha ka säilitusmeetodite, pinnase elurikkuse ning liustike ja igikeltsa sulamise sotsiaalsete ja majanduslike mõjude ning

nendega kaasnevate võimaluste kohta;

140. tervitab elurikkuse teadmuskeskuse ja uue ELi mullaseirekeskuse loomist;
141. rõhutab, kui oluline on eraldada piisavad ressursid andmete kogumiseks ja näitajate väljatöötamiseks, et toetada suutlikkuse suurendamist ja tihendada sidusrühmade vahel elurikkusealast koostööd; tunnistab digitaliseerimise, suurandmete ja tehisintellekti potentsiaali, et parandada arusaama ja teadmisi elurikkuse kohta;
142. kutsub komisjoni üles toetama väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate osalemist teadus- ja uuendustegevuses, et aidata kaasa ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2030 eesmärkide saavutamisele;
143. on veendunud, et keskkonnateadmised peaksid olema hariduse lahutamatu osa; toetab samuti õppeotstarbeks kaitsealade loomist; rõhutab, et tuleks toetada teaduses osalemist ja teadlikkuse suurendamist, et muu hulgas näidata ühiskonnale vajadust elurikkust kaitsta ja taastada;

2020. aasta järgne elurikkuse raamistik, rahvusvaheline tegevus, kaubandus ja ookeanide majandamine

144. tuletab meelde seisukohta, mida ta väljendas oma resolutsioonis bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgu (COP15) kohta, ning vajadust sõlmida Pariisi kokkuleppega sarnane 2020. aasta järgne siduv mitmepoolne kokkulepe elurikkuse kadumise peatamiseks ja elurikkuse taastamiseks 2030. aastaks, milles on sätestatud konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, realistlikud ja tähtajalised eesmärgid ja näitajad, kindel rakendusraamistik ning teaduspõhine, sõltumatu ja läbipaistev läbivaatamismehhanism; on veendunud, et 2021. aasta on elurikkuse jaoks kogu maailmas pöördeline aasta ning et EL peaks tegutsema ülemaailmse liidrina ja püüdma läbirääkimiste käigus kehtestada oma eesmärkidele vastavaid või neid ületavaid kõrgeid sihte, sealhulgas õiguslikult siduv ülemaailmne eesmärk, mille kohaselt tuleb 2030. aastaks taastada ja kaitse alla võtta vähemalt 30 % elurikkusest; peab sellega seoses kiiduväärseks inimeste ja looduse heaolu nimel kõrgeid sihte seadva koalitsiooni kohustust kaitsta 30 % kogu maailma maismaast ja meredest; rõhutab vajadust toetada selle uue raamistiku rakendamisel väikese sissetulekuga riike; rõhutab erasektori lisakohustuste tähtsust elurikkuse kaitsmisel ja taastamisel;
145. kutsub komisjoni üles nõudma kaugeleulatuvaid ja selgeid üleilmseid pikaajalisi eesmärke; kordab oma seisukohta, et EL peaks läbirääkimistel nõudma 2050. aastaks võib-olla poole planeedi kaitsmist⁹⁰;
146. toetab Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) egiidi all pandeemiatealase rahvusvahelise lepingu väljatöötamist, et suurendada tulevastele pandeemiatele vastupanu võimet; märgib, et üks IPBESi elurikkuse- ja pandeemiateemalise seminari soovitusi on moodustada kõrgetasemeline valitsustevaheline pandeemiate ennetamise nõukogu, kes hõlbustaks valitsuste koostööd, pakkudes sealhulgas poliitiliselt asjakohast teaduslikku teavet ja koordineerides seireraamistiku kujundamist ning kes paneks aluse võimalikele eesmärkidele, mis hõlmavad kolme Rio konventsiooni

---

⁹⁰ Euroopa Parlamendi resolutsioon COP15 kohta.

kattuvaid aspekte; nõuab, et EL ja liikmesriigid toetaksid COP15 raames sellise nõukogu loomist, kes peaks töötama koostöös olemasolevate organitega, näiteks WHOga;

147. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles nõudma elurikkuse ja kliimamuutuste kohta IPCC eriaruannet;
148. on mures uute õiguslike, keskkonnavalaste, bioohutuse ja juhtimisega seotud probleemide pärast, mis võivad tuleneda geneetiliselt muudetud geeniülekanedega organismide keskkonda viimisest, sealhulgas looduskaitse eesmärgil; tunnustab bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ajutise tehniliste ekspertide rühma tulemusi geeniülekanedega organismide ja elusate modifitseeritud kalade uurimisel⁹¹, mille kohaselt on murettekitavad probleemid, mis on seotud nende käitumise prognoosimisega, nendega kaasnevate riskide hindamisega ja nende kontrollimisega pärast loodusesse viimist; märgib, et geeniülekanedega organismid võivad muutuda invasiivseteks võõrliikideks; on seisukohal, et täielikult peaksid olema välja töötatud ülemaailmsed ja ELi tasandi riskihindamise juhendmaterjalid, töövahendid ja keskkonnaseire raamistik, samuti selge ülemaailmne juhtimine ja tõhusad mehhanismid geeniülekanedega organismide mõju kontrolli all hoidmiseks ja tagasipööramiseks, ning geeniülekanedega organismide mõju kohta tervisele, keskkonnale, ökoloogiale, eetikale ja muu mõju kohta on vaja lisauuringuid, et nende potentsiaalset mõju paremini mõista; on seetõttu seisukohal, et kooskõlas ettevaatuspõhimõttega ei tohiks lubada geneetiliselt muudetud geeniülekanedega organismide keskkonda viimist, sealhulgas looduskaitse eesmärgil⁹²;
149. rõhutab roheline diplomaatia, kaubanduspoliitika ja mitmepoolsete meetmete kasutamise potentsiaali elurikkuse kaitse edendamiseks väljaspool Euroopat; väljendab toetust ÜRO ökosüsteemide taastamise aastakümnele (2021–2031) ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles integreerima keskkonna ja elurikkuse kaitse tõhusalt kogu välistegevusse;
150. kutsub komisjoni üles juhtima jõupingutusi loodusvarade majandamist käsitleva rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks, et loodusvarade kasutamisel planeedi võimalusi mitte ammendada;
151. rõhutab, et ökosüsteemide seisundi halvenemine ja neile avaldatav surve takistab kestliku arengu poole püüdlemiseks tehtavaid üldisi pingutusi ja enamiku 2030. aasta kestliku arengu eesmärkide saavutamist, eriti mis puudutab eesmärke kaotada vaesus ja nälg, tagada joogivesi ja kanalisatsioon, tagada toiduga kindlustatus ja tervislik elu ning vähendada sotsiaal-majanduslikku ebavõrdsust riikide vahel ja sees;
152. rõhutab, et kliimamuutused ja keskkonnaseisundi halvenemine on üha enam seotud sundrändega, kuna kliimamuutuste, keskkonna halvenemise ja õnnetuste tagajärjel on inimesed sunnitud oma kodust lahkuma ja ümber asuma; juhib tähelepanu sellele, et elurikkuse kadumise ja kliimamuutuste tõttu hakkavad sellised kriisid järgmistel aastakümnetel korduma, kui praegu kiireid ja tõhusaid meetmeid ei võeta; rõhutab, et

---

⁹¹ Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ajutise tehniliste ekspertide rühma 15. aprilli 2020. aasta aruanne riskihindamise kohta.

⁹² *Ibid.*

EL peab olema valmis kliimast tingitud ning keskkonna seisundi halvenemise ja õnnetuste tagajärjel toimuvaks sundrändeks, ning tunnistab, et tuleb võtta asjakohased meetmed, millega kaitsta kannatanud inimeste inimõigusi;

153. palub komisjonil toetada naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi ning kaubandusabi raames eelkõige abisaavate riikide suutlikkuse suurendamist, sh teadmussiiret, tehnoloogia jagamist ja oskuste omandamist, et rakendada bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni, ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) ning muid elurikkuse kaitsmiseks vajalikke konventsioone ja lepinguid; rõhutab vajadust tugevdada kolmandate riikide elurikkuse säilitamiseks nende riikidega tehtava koostöö programme, sealhulgas parlamentidevahelist dialoogi, ja aidata arengumaadel neid programme ellu viia; nõuab ühtlasi, et parandataks piiriüleste ökosüsteemide, rändeteede ja liikide ühist haldamist ning vähendataks võimalust, et elurikkuse kadumise risk kantakse üle teistesse maailma piirkondadesse;
154. peab kiiduväärseks selliseid algatusi nagu Aafrika suure rohelise müüri algatus ning palub komisjonil töötada välja sarnased algatused teiste piirkondade jaoks ning toetada maailma eri paigus elurikkuse taastamiseks tehtud rahvusvahelisi algatusi ning laiendada elurikkuse seisukohast tähtsamaid piirkondi, mille eesmärk on suurendada arengumaade võimet pidada kliimamuutustele vastu; on seisukohal, et uue naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi abil võib olla võimalik kutsuda kogu maailmas elurikkuse taastamisel ja säilitamisel esile suuri muutusi; on seisukohal, et suurt osa uue naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi eelarvest tuleks kasutada elurikkuse taastamiseks ja säilitamiseks, aidates kaasa elurikkuse süvalaiendamise üldise eesmärgi saavutamisele;
155. on seisukohal, et põlisrahvaste ja kohalike elanike teadmised on elurikkuse tõhusa kaitse seisukohast väga olulised ning tuleb meelde, et IPCC kliimamuutuste ja maa eriaruandes tunnustatakse põlisrahvaste ja kohalike kogukondade kriitilist rolli keskkonnakaitses; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid jätkaksid koostööd rahvusvahelise kogukonnaga, et tunnustada nende panust elurikkuse kaitsesse, tagada nende õigused ja toetada nende osalemist otsustamisprotsessides; kutsub liikmesriike lisaks üles ratifitseerima viivitamata Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 1989. aasta põlis- ja hõimurahvaste konventsiooni (ILO konventsioon nr 169);
156. toetab ÜRO inimõiguste ja keskkonna eriraportööri püüdeid koostada suunised keskkonna, ökosüsteemide ja elurikkusega seotud inimõigustealaste kohustuste kohta; kutsub ELi liikmesriike ja institutsioone üles toetama ja edendama 2018. aastal ÜRO inimõiguste ja keskkonna eriraportööri esitatud inimõiguste- ja keskkonnaalaste raampõhimõtete üleilmset rakendamist; nõuab samuti, et EL toetaks ÜRO Keskkonnaprogrammi keskkonnaõiguste algatust;
157. julgustab ELi ja liikmesriike edendama ökotsiidi tunnustamist rahvusvahelise kuriteona Rahvusvahelise Kriminaalkohtu (ICC) Rooma statuudi alusel;
158. peab tervitatavaks komisjoni võetud kohustusi tagada ELi kaubanduslepingute elurikkust käsitlevate sätete täielik rakendamine ja jõustamine ning hinnata paremini nende mõju elurikkusele; väljendab lisaks heameelt asjaolu üle, et uues

kaubandusstrateegias nõutakse kaubanduspoliitika ja ELi sisepoliitika tihedamat lõimimist, ning tunnistab, et bioloogilise mitmekesisuse säilitamine on ülemaailmne probleem, mis nõuab ülemaailmseid jõupingutusi⁹³; rõhutab, et kaubanduse osale elurikkuse drastilises kadumises on pööratud liiga vähe tähelepanu nii olemasolevate vabakaubanduslepingute ülesehituses kui ka kehtivates WTO reeglites; palub seepärast komisjonil kaaluda viivitamata spetsiaalseid ja konkreetseid meetmeid selle tagamiseks, et ELi kaubanduslepingud ei põhjustaks ega ähvardaks põhjustada elurikkuse kadumist ning et ELi kaubanduspoliitika oleks elurikkuse strateegiaga tõepoolest kooskõlas;

159. kutsub komisjoni lisaks üles tagama, et kõik uued ja tulevased kaubandus- ja investeerimislepingud oleksid täielikult kooskõlas Euroopa roheline kokkuleppe, Pariisi kokkuleppe, ELi elurikkuse kohustuste ja kestliku arengu eesmärkidega, et need sisaldaks siduvaid ja jõustatavaid peatükke kaubanduse ja kestliku arengu kohta, sealhulgas tagatise ning tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid sanktsioone reeglite eiramise korral, sealhulgas võimalust uuesti kehtestada tollimaksud; kutsub komisjoni üles edendama sarnaseid meetmeid ka kehtivates kaubandus- ja investeerimislepingutes;
160. rõhutab, et on oluline lisada elurikkuse mõõde koos majandusliku ja sotsiaalse mõõtmega süstemaatiliselt kõikidesse kestlikkuse mõju hindamistesse, milleks tuleb kasutada varasemast usaldusväärsemaid meetodeid, nagu on soovitatud komisjoni senistes uuringutes, ning võtta elurikkuse küsimusi järjepidevalt arvesse; nõuab, et tulevaste vabakaubandus- ja investeerimislepingute analüüsi etapis korraldataks kestlikkuse mõju hindamine; nõuab, et selliseid mõjuhindamisi läbiraakimise edenedes regulaarselt ajakohastataks, et tuvastada, hinnata ja maandada võimalikke riske nii asjaomase piirkonna kui ka ELi elurikkusele nii kiiresti kui võimalik, ning et nad sõnastaksid läbiraakimistel esile toodud asjakohased kahepoolsed kohustused;
161. kutsub komisjoni üles tagama, et kaubanduse ja kestliku arengu peatükkidesse lisatakse konkreetsete ja kontrollitavate kohustustega tegevuskava, mille põhjal tehakse edusamme teistes peatükkides; rõhutab, et on oluline korraldada korrapäraselt kestlikkuse järelhindamisi ja kaubanduslepingute mõjuhinnanguid, et tagada kooskõla ELi rahvusvaheliste kohustustega elurikkuse valdkonnas; kutsub komisjoni üles ajakohastama olemasolevaid kaubandus- ja investeerimislepingute peatükke ja kasutama klausleid aktiivse ja õigeaegse läbivaatamise kohta, et tagada kehtivate vabakaubanduslepingute ühtlustamine Euroopa roheline kokkuleppega, ning esitada tulemused ja kavandatavad kohandused Euroopa Parlamendile;
162. palub, et kui nõukogu koostab tulevaste lepingute läbiraakimisvolitusi ja vaatab läbi kehtivaid lepinguid, peaks ta bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni vabakaubanduslepingute oluliseks osaks, tingimusel et lepatakse kokku riiklike eesmärkide läbivaatamise kohustuslikes mehhanismides; palub nõukogul samuti teha CITES ja Pariisi kokkuleppe vabakaubanduslepingute oluliseks osaks ning rõhutada nende tõhusa rakendamise vajadust; rõhutab, et tariifsete soodustuste kava (GSP) määruse eelseisev reform aitab tõhustada selle määrusega hõlmatud kliima- ja keskkonnakonventsioonide, sealhulgas seoses bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni rakendamist;

---

⁹³ Komisjoni 18. veebruari 2021. aasta teatis „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021)0066).

163. palub komisjonil ja liikmesriikidel veenduda, et imporditud tooted täidavad samu standardeid kui Euroopa tootjatelt nõutakse, et kaitsta keskkonda ja elurikkust ning tagada inim- ja tööõiguste järgimine; rõhutab, et tuleb edendada ülemaailmseid võrdseid võimalusi ning võtta meetmeid, et hoida ära elurikkuse kadumise võimalik ülekandumine väljapoole liitu; palub komisjonil korraldada uuringu, milles käsitletakse ELi ekspordi ja selle tootmismeetodite mõju elurikkusele;
164. kutsub komisjoni üles võtma meetmeid, et keelustada ELis keelatud ohtlike ainete eksport liidust kooskõlas kahju tekitamise vältimise põhimõttega, teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva Rotterdami konventsiooniga ning Euroopa roheline kokkulepega;
165. toetab komisjoni soovi suurendada teadlikkust ning edendada rahvusvahelistes kaubandus- ja keskkonnaalastes aruteludes asjaomaste WTO sätete tõlgendamist, millega tunnustatakse liikmete õigust reageerida tõhusalt ülemaailmsetele keskkonnaprobleemidele, eelkõige kliimamuutustele ja elurikkuse kaitsele, eriti muude kui toodetega seotud protsesside ja tootmismeetodite kasutamise kaudu; on lisaks veendunud, et EL peaks tegema tööd selle nimel, et lisada elurikkuse kaitse siduvad tasemed eelseisvasse WTO reformi; julgustab komisjoni kaaluma kaubanduse ja keskkonnaga seotud ekspertteadmiste kaasamist kaubanduskohustuste ja keskkonnakaitse erandite vahelistest konfliktidest tulenevate vaidluste lahendamisse; nõuab tungivalt, et komisjon edendaks seda ettepanekut oma WTO kliima- ja kaubandusalgatuse raames; nõuab, et analüüsitaks erapooletult ja põhjalikult mõju, mida avaldavad investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise ja investeerimiskohtu süsteemi järelejäanud sätted kaubanduslepingutes;
166. avaldab kahetsust lünkade üle ELi looduslike liikidega kauplemise määruste rakendamisel, sest määrustes ei käsitleta kõiki äärmiselt ohustatud liike ning nendega ei pakuta võrdset kaitset vangistuses kasvatatud loomadele; palub komisjonil tegeleda korraga nii seadusliku kaubanduse kui ebaseadusliku kaubandusega, kui ta vaatab läbi ELi tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks, mis peaks olema täielikult kooskõlas ELi elurikkuse strateegiaga aastani 2030 ning saama piisavalt rahastust, sealhulgas abi kolmandatele riikidele ning metsloomade päästekeskustele ja looduskaitsealadele; kutsub komisjoni lisaks üles tegema ettepanekuid õigusaktide kohta, mis tagaksid, et päritoluriigi seadusi rikkudes püütud, töödeldud, transporditud või müüdüd looduslike loomade import, ümberlaadimine, ostmine ja müümine on keelatud;
167. palub komisjonil ja liikmesriikidel juhtida jõupingutusi, et lõpetada ohustatud liikide ja nende osadega kauplemine; rõhutab, et selle saavutamiseks on oluline töötada välja SMART-eesmärgid; nõuab taaskord, et keelustataks täielikult ja viivitamata elevantiluu⁹⁴, sealhulgas nn konventsiooneelse elevantiluu, kauplemine, eksport või reeksport ELi tasandil Euroopa Liidus ja väljaspool ELi asuvates sihtkohtades ning nõuab sarnaseid piiranguid teistele ohustatud liikidele, näiteks tiigritele ja ninasarvikutele; nõuab selle keelu viivitamatut rakendamist 2021. aastal;
168. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles aitama ülemaailmset kogukonda metsloomade

---

⁹⁴ Euroopa Parlamendi 24. novembri 2016. aasta resolutsioon ELi tegevuskava kohta looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks (ELT C 224, 27.6.2018, lk 117).

kaubanduse ja müügiga seotud riskidega tegelemisel; palub, et komisjon kasutaks vabakaubanduslepingutes ette nähtud regulatiivseid dialooge, et edendada ELi rangeid sanitaar- ja füto-sanitaarmedetmete rakendamise standardeid ja loomade heaolu ning viia tulevaste epideemiate ja pandeemiate oht miinimumini; kutsub komisjoni üles kaaluma samuti vajaduse korral moratoriumi kehtestamist metsloomade või kõikide teiste liikide impordile piirkondadest, kus teadaolevalt esineb uute nakkushaiguste koldeid, et tagada vajalik ohutus;

169. märgib sügava murega, et meredes leviv plastireostus on alates 1980. aastast kümnekordistunud, mõjutades otseselt vähemalt 267 liiki ja inimtervist; väljendab muret mikroplasti ja nanoplasti põhjustatud reostuse ning nende mõju pärast mere elurikkusele; rõhutab vajadust luua sünergia ringmajanduse tegevuskava ja ELi elurikkuse strateegia vahel aastani 2030;
170. nõuab, et liit juhiks läbirääkimisi siduvate eesmärkidega üleilmse plastialase kokkuleppe saavutamiseks, sealhulgas 2030. aastaks ookeanide plastivabaks tegemise üle peetavaid läbirääkimisi;
171. võtab teadmiseks WTO liikmete suutmatuse viia 2020. aasta lõpuks lõpule kalandustoetusi käsitlevad läbirääkimised; kahetseb sügavalt, et ei õnnestunud saavutada kestliku arengu eesmärkide (eesmärk 14.6) kohaselt võetud kohustust kaotada 2020. aastaks kahjulikud kalandustoetused; toetab üleskutset sõlmida ülemaailmne kokkulepe kahjulike kalandustoetuste keelustamiseks; nõuab seetõttu, et EL mängiks läbirääkimistel olulisemat rolli ning kutsub komisjoni üles tagama, et kaubanduslepingute kalandussätteid oleksid kooskõlas mere elurikkuse kaitsega;
172. rõhutab, et ookeane tuleks rahvusvahelisel tasandil tunnustada kui ülemaailmset ühist ressursi, et tagada nende kaitse; nõuab lisaks, et EL teeks valitsustevahelise konverentsi järgmisel istungjärgul jõupingutusi ambitsioonika ülemaailmse ookeanilepingu vastuvõtmiseks ning valitsustevahelise ookeanide paneeli moodustamist, et kaitsta mere elurikkust kogu maailmas riiklikust elurikkuse jurisdiktsioonist väljaspool asuvates piirkondades;
173. rõhutab vajadust saavutada ELi merenduspoliitika integreeritud raamistik, mis tagab järjepidevuse mere elurikkuse, kliimapolitiika ja ühise kalanduspolitiika vahel;
174. rõhutab, et Maa suurim elurikkus asub arvatavasti süvameres ja et see piirkond pakub elutähtsaid keskkonnateenuseid, sealhulgas pikaajalist süsiniku sidumist; juhib tähelepanu sellele, et süvamerepõhjas kaevandamine põhjustab suure tõenäosusega vältimatut ja püsivat elurikkuse vähenemist; rõhutab, et tekkivale merepõhjust kaevandamise sektorile tuleb kohaldada ettevaatuspõhimõtet; tuletab meelde oma 16. jaanuari 2018. aasta resolutsiooni rahvusvahelise ookeanide majandamise kohta⁹⁵ ning palub komisjonil ja liikmesriikidel propageerida süvamerepõhja kaevandamise moratoriumi, sealhulgas Rahvusvahelise Süvamerepõhja Organisatsiooni juures, kuni süvamere kaevandamise mõju merekeskkonnale, elurikkusele ja inimtegevusele merel on piisavalt uuritud ning süvamerepõhja kaevandamist saab juhtida selliselt, et sellega ei kaasne mere elurikkuse kadumist ega mereökosüsteemide degradeerumist; rõhutab

---

⁹⁵ Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2018. aasta resolutsioon peakirjaga 'ookeanide rahvusvahelise majandamise kohta: meie ookeanide tulevikku hõlmav kava (ELT C 458, 19.12.2018, lk 9).

vajadust, et komisjon lõpetaks merepõhja kaevandamistehnoloogia arendamise rahastamise kooskõlas ringmajanduse põhimõttega, mis põhineb mineraalide ja metallide hulga minimeerimisel, nende taaskasutamisel ja ringlussevõtul;

175. kordab oma palvet⁹⁶, et liikmesriigid ja komisjon teeks Rahvusvahelise Süvamerepõhja Organisatsiooni kaudu jõupingutusi selleks, et tagada selle töömeetodite läbipaistvus ja tõhus suutlikkus hinnata keskkonnamõju, samuti tagada merekeskkonna tõhus kaitse kahjuliku mõju eest ning merekeskkonna kaitse ja säilitamine ÜRO mereõiguse konventsiooni XI ja XII osa kohaselt, ning kutsub liikmesriike üles tegutsema rahvusvahelistes organites ennetavalt ja progressiivselt, et viia läbi läbipaistvusreformid ja suurendada võetavate meetmete keskkonnahoidlikkuse eesmäärke;
176. märgib, et vaalade populatsioonid on mereökosüsteemide ja süsiniku sidumise seisukohast kriitilise tähtsusega; tuletab meelde, et toetab kindlalt töendusliku vaalapüügi ülemaailmse moratoriumi jätkumist ja vaalatoodetega rahvusvahelise kauplemise keelamist⁹⁷; avaldab kahetsust, et Jaapan lahkus Rahvusvahelisest Vaalapüügikomisjonist; nõuab tungivalt, et Norra ja Jaapan lõpetaksid vaalapüügi; nõuab, et EL ja liikmesriigid kutsuksid Rahvusvahelist Vaalapüügikomisjoni üles tegelema ametlikult Norra töendusliku vaalapüügiga;
177. palub Fääri saartel lõpetada iga-aastane vastuoluline grindade küttimine, mida nimetatakse ka Grindadråpiks; palub Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel pidada Fääri saartega selle teema osas pidevat dialoogi, et see tava täielikult kaotada;

Loodusvaldkonna õigusaktide rakendamine ja jõustamine

178. nõuab tungivalt, et liikmesriigid rakendaksid ja täidaksid täielikult kehtivates ELi keskkonnavaldkonnas õigusaktides sätestatud kohustusi; kutsub komisjoni üles jätkama kiiremini, tõhusamalt ja läbipaistvamalt, sealhulgas juhtumite korrapärase järelkontrolli kaudu, rikkumismenetluste kohaldamist kõigi rikkumiste kõrvaldamiseks ning parandama 2022. aastaks oma avalikku andmebaasi, et liikmesriigid ja komisjoni võetud meetmeid keskkonnarikkumistele reageerimisel oleks võimalik selgelt arusaadaval ja juurdepääsetaval viisil jälgida; kutsub komisjoni üles eraldama praeguste viivituste ületamiseks piisavalt ressursse; on veendunud, et piisav hulk kvalifitseeritud töötajaid ja ressursse on ELi poliitika edukaks rakendamiseks ja jõustamiseks ääretult oluline;
179. palub komisjonil täpsemalt kohaldada viivitamata rikkumismenetlusi ebaseadusliku metsaraie korral, tehes koostööd muude Euroopa organitega, näiteks Euroopa Pettustevastase Ametiga, ning veepoliitika raamdirektiivi ja merestrateegia raamdirektiivi eiramise korral, et täita nõuded, et saavutada Euroopa merede ja vete hea keskkonnaseisund;
180. kutsub liikmesriike, sealhulgas piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi, kiirendama rakendamist ja jõustamist, ning kutsub liikmesriikide valitsusi üles ajakohastama

---

⁹⁶ Euroopa Parlamendi resolutsioon ookeanide rahvusvahelise majandamise kohta.

⁹⁷ Euroopa Parlamendi resolutsioon vaalapüügi kohta Norras.

elurikkuse riiklike strateegiaid ja esitama komisjonile iga kahe aasta järel aruanded elurikkuse strateegia aastani 2030 riikliku tasandi kohta; palub komisjonil korraldada vahehindamise ja vaadata strateegia vajaduse korral läbi;

181. rõhutab, et ELi õigusaktide rakendamine ja jõustamine kõikides liikmesriikides on oluline ka sidusrühmade, sealhulgas ettevõtjate jaoks stabiilse ja läbipaistva õigusraamistiku pakkumiseks; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid saavutaksid ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 eesmärgid kõige tõhusamal viisil, vältides samas tarbetut halduskoormust;
182. on veendunud, et võitlust keskkonnakuritegude vastu tuleb liikmesriikides ja piiriüleselt tugevdada; on seisukohal, et ELi liikmesriikides on suuri erinevusi, mis takistavad keskkonnaalase kriminaalõiguse tõhusat rakendamist; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon vaataks nende erinevuste kõrvaldamiseks läbi keskkonnakuritegude direktiivi; nõuab, et keskkonnakuriteod ja õigusrikkumised, nagu ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük ning metsloomadega seotud kuritegevus tunnistataks rasketeks kuritegudeks, mida tuleks karistada tugevate heidutusmeetmetega, seda eelkõige organiseeritud kuritegevuse raames; kutsub komisjoni üles kaaluma samuti võimalust lisada rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastasele ÜRO konventsioonile looduslike liikidega seotud kuritegevust käsitlev protokoll;
183. rõhutab vastutuse tähtsust õigusaktide rikkumise või keskkonnale tekitatud kahju korral; nõuab, et keskkonnavastutuse direktiiv vaadataks võimalikult kiiresti läbi ja et see muudetak스 täielikult ühtlustatud määruseks;
184. väljendab sügavat muret keskkonnakaitsjate ja aktivistide olukorra pärast, eriti arengumaades, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles neid kogu maailmas toetama;
185. nõuab tungivalt, et komisjon töötaks kohalike kogukondade ning keskkonnaalaste inimõiguste ja maaomandiõiguste kaitsjate jaoks välja konkreetse kaitse- ja toetusstrateegia, mida koordineeritaks kõigi välisabiprogrammide üleselt; nõuab ka suuremat toetust kodanikuühiskonna organisatsioonidele, mis töötavad keskkonna ja elurikkuse kaitsmise nimel, eelkõige partnerluste loomist ja suutlikkuse suurendamist, et kaitsta põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õigusi;
186. kordab, et liikmesriigid peavad tagama Natura 2000 alade kaitse ning kaitsealuste liikide ja elupaikade soodsa kaitsestaatuse säilitamise või taastamise; nõuab loodusdirektiivi täielikku rakendamist, viies kaitsemeetmed vastavusse tehnika ja teaduse viimaste saavutustega; on teadlik loomakasvatuse ja suurkiskjate kooseksisteerimisega seotud probleemidest mõnes liikmesriigis; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles võtma asjakohaseid meetmeid, et lahendada suurkiskjatega kooseksisteerimisega seotud sotsiaalmajanduslikud konfliktid, näiteks ennetavad ja kompensatsioonimeetmeid, tagades nende kaitse; märgib, et on olemas selged suunised nende meetmete rakendamiseks kooskõlas direktiiviga 92/43/EL, sealhulgas huntide hübriidiseerumise kohta;
187. rõhutab, et strateegia edukas rakendamine sõltub kõigi asjaomaste osalejate ja sektorite kaasamisest; rõhutab vajadust kaasata ja motiveerida neid osalejaid ja sektoreid, et saavutada ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 eesmärgid; kutsub komisjoni üles looma aruteludeks sobiv sidusrühmade platvorm, et pidada arutelusid eri sidusrühmade

ja esindatud kogukondadega ning tagada kaasav, võrdne ja õiglane üleminek; on veendunud, et nimetatud platvorm peaks hõlbustama kogukondade ja sidusrühmade aktiivset ja esindatud osalemist otsustamisprotsessis;

188. rõhutab, et on hädavajalik, et eelseisva finantsaruandlust käsitleva direktiivi läbivaatamise käigus lisatakse sellesse nõuded nii kliima kui ka elurikkuse kohta;

o

o o

189. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Elurikkus on ökosüsteemide toimimise ja meie planeedi elu alus. Elurikkusest ja tervislikust keskkonnast sõltuvad puhta vee ja õhu varu, oluliste ressurssidega varustamine ning inimeste ja loomade tervis.

Kahjuks näitavad viimased elurikkust käsitlevad aruanded hoolimata selle teema olulisusest, et olukord on sünge. IPBESi globaalse elurikkuse hinnangus⁹⁸ hoiatatakse, et väljasuremisohus on miljon liiki, ning maailma elurikkuse ülevaatest Global Biodiversity Outlook⁹⁹ selgub, et ükski Aichi eesmärk ei ole täidetud. Samuti hoiatatakse aruandes „Pandemics Report: Escaping the 'Era of Pandemics'“ (Pandeemiate aruanne: Põgenedes „Pandeemiate ajastust“) ¹⁰⁰ ökosüsteemide seisundi murettekitava halvenemise eest ning selle eest, et inimeste ja looduse vaheline praegune suhe suurendab pandeemiate esinemise ohtu.

Seega tuleb meil muuta looduse, ühiskonna ja majanduse vahelisi suhteid, alustades sellest, et me piirame inimtegevust, mis põhjustab ökosüsteemides muutusi ja nende hävingut. Euroopa tasandil on selle aluseks elurikkuse strateegia ja Euroopa roheline kokkuleppe, samas kui rahvusvahelisel tasandil on uus globaalne raamistik, mis võetakse vastu elurikkuse konventsiooni osaliste konverentsil (COP15), suur ja võib-olla ka viimane võimalus, et see protsess ümber pöörata.

Elurikkuse kadumise põhjused

Kuigi elurikkuse kadumist põhjustavad mitmed tegurid, rõhutavad teadlased viit otsest peamist tegurit: muutused maismaa ja mere kasutamises, organismide otsene kasutamine, kliimamuutused, saaste ja võõrliikide sissetung. Nende küsimuste asjakohane lahendamine on olukorra parandamiseks hädavajalik.

Muutused maismaa ja mere kasutamises

Kuigi mulla elurikkus on peamiste ökoloogiliste protsesside aluseks, puuduvad ELis mulla kaitsmiseks konkreetsed õigusaktid ning selle säilitamist toetatakse killustatult põllumajanduse, tööstuse ja vee valdkondade õigusnormidega. Seetõttu on äärmiselt oluline, et komisjon esitaks seadusandliku ettepaneku, millega loodaks ühine raamistik mulla kaitseks ja kestlikuks kasutamiseks.

Samuti tuleb tegeleda kõrbestumise küsimusega. EL on osaline ÜRO kõrbestumise vastu võitlemise konventsioonis, mille raames on EL võtnud endale kohustuse saavutada 2030. aastaks mulla degradeerumise valdkonnas neutraalsus. Selleni jõudmiseks on vaja kõrbestumise ja mulla degradeerumise ELi strateegiat, mis võimaldaks meil nimetatud kohustuse täita.

Teisest küljest tuleb tegeleda linnastumise ja selle mõjudega elurikkusele. Loodusel ja rohelisel taristul põhinevad lahendused aitavad tõsta linnade vastupanuvõimet. Sellest tulenevalt on vajalik strateegiline lähenemine, mis parandaks rahaliste vahendite kasutamist ning selliste

---

⁹⁸ <https://ipbes.net/global-assessment>

⁹⁹ <https://www.cbd.int/gbo5>

¹⁰⁰ <https://ipbes.net/pandemics>

lahenduste kaasamist poliitikasse ja ELi õigusaktidesse. Kuna roheline taristu on kaitsealade ühendatuse seisukohast oluline, on oluline välja töötada üleeuroopaline roheline taristu võrk (TEN-G), mis on ühendatud üleeuroopalise loodusvõrgustikuga (TEN-N).

Organismide otsene kasutamine

EL oli võtnud Aichi eesmärkidega endale kohustuse vähendada 2020. aastaks poole võrra aastas hävivate looduslike metsade hulka, kuigi ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni uues aruandes hoiatatakse, et selle eesmärgi täitmiseks on vaja veel 25 aastat.¹⁰¹ Metsad on ainulaadsed ökosüsteemid, kus elab 60 000 puuliiki ja pea kolmandik Maa kahepaiksete, lindude ja imetajate liikidest. Seetõttu tuleb rangelt kaitsta kõiki ELi looduslikult tekkinud metsi ja ürgmetsi.

Metsad on liidu ühine pärand¹⁰², mistõttu peab tulevane metsastrateegia olema kooskõlas elurikkuse strateegia eesmärkidega ning selles tuleb sätestada konkreetset eesmärgid metsa taastamiseks, sest kaitsestaatuse on soodne Euroopale huvi pakkuvatest metsaelupaikadest ainult 15 % korral.

Põllumajandus mõjutab vaieldamatult elurikkust, kuid samal ajal on põllumajandussektor koos kalandussektoriga ELi jaoks äärmiselt oluline. Nimetatud sektorites peavad toimuma põhjalikud muutused, et nad saaksid kohanduda rohepöördeks vajalike uute mudelitega. Selleks peaksid nad saama vajalikku tuge ja nende suutlikkust tuleks arendada.

Eesmärgid, et 25 % põllumajandusmaast kasutataks mahepõllunduseks ning et vähemalt 10 % põllumajandusmaast muudetakse uuesti mitmekesisteks maastikuelementideks, on vajalikud ning mõlemad eesmärgid tuleb õigusaktidesse sisse kirjutada, et need oleksid õiguslikult siduvad.

Kuigi Euroopa kalandussektoris on juba tehtud jõupingutusi, tuleb jätkata tööd selle nimel, et kogu püügitegevusele rakendataks maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemeid, et välditaks tundlike liikide juhupüüki ning et kalavarude majandamise meetmeid rakendataks kõigil merekaitsealadel, mille peamine eesmärk peab olema ökosüsteemide säilitamine ja taastamine.

Tootmise ja tarbimise puhul moodustab materiaalsete ressursside hankimine ja töötlemine ülemaailmsest elurikkuse kaost enam kui 90 %. Kui me jätkame samade tootmis- ja tarbimisviisidega, tarbime 2050. aastaks kolme planeedi jagu ressursse.¹⁰³ Seetõttu on äärmiselt oluline seada ELi tasandil eesmärgiks esmase tooraine kasutamise vähendamine.

Kliimamuutused

IPBESi aruande kohaselt ohustab 16 % liikidest väljasuremine, kui temperatuur tõuseb 4,3 °C ning liigirikkus väheneb drastiliselt ka juba 1,5 kuni 2 °C temperatuuritõusu korral.

Samas neelavad mere ja maismaa ökosüsteemid ligikaudu 60 % aasta jooksul inimtegevuse tõttu tekkinud heidetest ning looduspõhised lahendused leevendavad alates praegusest hetkest kuni 2030. aastani kliimamuutusi 37 % ulatuses.¹⁰⁴

¹⁰¹ <http://www.fao.org/3/ca8642en/CA8642EN.pdf>

¹⁰² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=ecli:ECLI:EU:C:2018:255>

¹⁰³ „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“

¹⁰⁴ https://ipbes.net/sites/default/files/ipbes_7_10_add.1_en_1.pdf

See näitab, et elurikkuse kadumine ja kliimakriis on omavahel seotud ja et nende küsimuste lahendamiseks tuleb tegeleda samaaegselt. Meil on selleks vaja ühist pikaajalist kliima ja elurikkuse tegevuskava, millega parandataks tulevaste meetmete kooskõla ja omavahelisi seoseid ning lisataks sinna kohustused, mille EL on endale elurikkuse konventsiooni ja Pariisi kliimakokkuleppega võtnud.

Reostus

Tegelemaks selliste saastavate nähtustega nagu heitmed, kemikaalid ja toitained ning nende mõjudega elurikkusele, on vaja ühtset lähenemist, mis hõlmaks ka valgus- ja mürareostust. Seetõttu peavad tulevane nullsaaste saavutamise tegevuskava, „Talust taldrikule“ strateegia ning keemiastrateegia meetmed olema kooskõlas elurikkuse strateegiaga.

Komisjon peab kirjutama eesmärgid vähendada 2030. aastaks keemiliste ja kõige ohtlikumate pestitsiidide kasutamist 50 % võrra, väetiste kasutamist 20 % võrra ning toitainete kaotust 50 % võrra sisse seadusandlikesse ettepanekutesse, et need oleksid siduvad. Lisaks peavad määruse 1107/2009 artikli 53 lõike 1 põhjal tehtud erandid jääma erandlikuks, millest tulenevalt peab komisjon täpsustama mõisteid „eriolukord“, „erisjaolud“, „mõistlikud vahendid“ ning „piiratud ja kontrollitud kasutus“.

Invasiivsed võõrliigid

Hetkel ohustavad võõrliigid ELis 354 liiki ning ELi nimekirja kantud 66 liiki moodustavad Euroopas esinevatest liikidest vaid 6 %, mis ei ole vastavuses sellega, kui suurt ohtu nad bioloogilisele liigirikkusele kujutavad.

Nimetatud liikide kontrollimise ja nende põhjustatud kahju kõrvaldamise kulud on ELis aastas hinnanguliselt 12 miljardit eurot, seega on ennetusmeetmed kõige soodsamad meetmed.¹⁰⁵ Seetõttu peaks komisjon viima enne võõrliigi esmakordset importimist läbi kohustusliku riskihinnangu ning võtma kasutusele valge nimekirja, et teha kindlaks liigid, mida tohib ELis ainult müüa ja omada.

Samuti peaks komisjon koos liikmesriikidega seadma prioriteediks rakendada invasiivsete liikide ennetamise, kontrollimise või tõrjumise kavasid liikide korral, mis kahjustavad äärmiselt ohustatud liike, ning töötama selle nimel, et ELi nimekiri hõlmaks nõuetekohaselt võõrliike, mis mõjutavad ohustatud liike ning mis on alles sissetungimise esimeses faasis või mida ELis veel ei ole.

Säilitamine ja taastamine

2030. aastaks tuleb vastavalt teaduslikele kriteeriumitele ja elurikkusest tulenevatele vajadustele võtta kaitse alla vähemalt 30 % mere- ja maismaapiirkondadest ning kolmandik nimetatud piirkondadest tuleb viia range kaitse alla, sealhulgas kõik ELi looduslikud süsinikuneelajad. Need eesmärgid tuleb õigusaktidesse sisse kirjutada.

Samuti tuleb 2030. aastaks taastada vähemalt 30 % kahjustatud ökosüsteemidest. ÜRO on kuulutanud kümnendi 2021–2030 ökosüsteemide taastamise kümnendiks. Sellest tulenevalt peab ELi looduse taastamise kava olema ambitsioonikas, seda tuleb kohaldada iga liikmesriigi

---

¹⁰⁵ <https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/docs/ias-brochure-en-web.pdf>

kogu territooriumit arvesse võttes ning selles tuleb keskenduda ökosüsteemidele, mis täidavad korraga kahte eesmärki: elurikkuse taastamine ning kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine.

Rahastamine, süvalaiendamine ja juhtimisraamistik

Komisjoni hinnangul kuluks strateegia meetmete rakendamiseks aastas 20 miljardit eurot, kuid tuleb põhjalikult hinnata, kuidas see kasutusele võtta.

Elurikkuse kaitse peab valdkonnaüleselt sisalduma kõigis ELi taksonoomial põhinevates ELi kulutustes ja programmides, ELi meetmetes peavad valitsema ettevaatuspõhimõte ja „saastaja maksab“ põhimõte, maksusüsteemid tuleb orienteerida keskkonnamakse rohkem kasutama ning hiljemalt 2030. aastaks tuleb kaotada keskkonnale kahjulikud toetused.

Samuti on elurikkuse valdkonnas vajalik kliimaseadusele sarnanev juhtimisraamistik, milles sätestatakse 2030. aastaks ja 2050. aastaks seatud siduvate eesmärkide ning COP15 raames võetavate kohustuste täitmiseks kohustuslik teekond. Komisjon peab esitama selle kohta 2022. aastal seadusandliku ettepaneku.

Teisest küljest ei tunnustata Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil erinevalt mõningate riikide õigusest üksikisiku õigust tervislikule keskkonnale. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 37 käsitletakse ainult keskkonnakaitse integreerimise ELi üldist õiguspõhimõtet, kuid selles ei sätestata materiaalõigust. Komisjon peab tegema jõupingutusi, et täita ELi tasandil see tühimik ning et edendada selle inimõiguse tunnustamist ka rahvusvahelisel tasandil.

Teadusuuringud ja haridus

Haridus ja noorte põlvkondade roll on elurikkuse kadumise ümberpööramiseks hädavajalik. Selles osas oleks soovitatav luua roheline Erasmuse programm, milles keskendutaks noortele mõeldud ökosüsteemide säilitamise ja taastamise projektidele.

Teadusuuringute vallas tuleks lisaks riiklikele programmidele ja ELi teadusuuringute ja innovatsiooni programmile määrata teiste fondide eelarvest teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks rohkem vahendeid, seda eelkõige põllumajanduse ja kalanduse sektorites, et toetada nende üleminekut kestlikele tootmisviisidele.

Rahvusvaheline tegevus ja ookeanide majandamine

Ülemaailmne looduse kokkulepe, mis sõlmitakse elurikkuse konventsiooni osaliste 15. konverentsil, saab olema meie looduse päästmiseks otsustava tähtsusega. See peab sarnaselt Pariisi kliimakokkuleppele olema õiguslikult siduv, määrama kindlaks piirid, mille ületamisel on elurikkuse kadumine pöördumatu, ning sisaldama selliseid ambitsioonikaid eesmärke nagu vii kaitse alla vähemalt 30 % planeedist ning taastada 2030. aastaks 30 % kahjustatud ökosüsteemidest.

Samuti väärrib märkimist see, milline potentsiaal on kaubandus- ja arengupoliitikal, et saavutada elurikkuse ja keskkonna kaitsmine väljaspool Euroopat. Selles osas peab EL propageerima kaubanduslepingutes kestlikku arengut käsitlevaid siduvaid peatükke ning töötama selle nimel, et peatada kogu maailmas metsade hävitamine, esitledes selleks seadusandlikku ettepanekut raadamisvabade ahelate kohta, millega keelatakse selliste toodete importimine, mille tõttu on metsa hävitatud.

Lisaks on plastjätmete tekitatud reostus ookeanides alates 1980. aastast kümnekordistunud, mille tõttu peaks EL juhtima läbirääkimisi üleilmse plastikokkuleppe sõlmimiseks, millega tagatakse, et meie mered ja ookeanid on 2030. aastaks plastivabad.

Õigusaktide rakendamine ja täitmine

Hetkel ei rakendata ja täideta loodusega seotud õigusakte piisaval määral. Lisaks esineb keskkonnarikkumiste menetlemisel põhjendamatuid viivitusi, mis takistab õigusaktide rakendamist. Seetõttu peab komisjon tugevdama järelevalvet ja eraldama piisavalt vahendeid.

Lõpuks sõltub strateegia rakendamise edu sellest, et kõik osapooled osalevad selles ja on protsessi kaasatud. Vaja on platvormi, kus kõik sidusrühmad saaks ära kuulata nii, et oleks võimalik tagada meetmete võtmine kaasavaks, võrdseks ja õiglaseks üleminekuks.

19.4.2021

RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi (2020/2273(INI))

Arvamuse koostaja: Saskia Bricmont

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde, et elurikkus väheneb kogu maailmas inimajaloos seni nägemata kiirusel ning liikide väljasuremise määr kiireneb, mõjutades inimeste tervist kogu maailmas mitmel erineval viisil, ning nagu WHO on teatanud, aitab elurikkuse vähenemine kaasa zoonootiliste haigusetekitajate (nt COVID-19) levikule; juhib tähelepanu teaduslikele tõenditele jätkusuutmatu kaubanduse rolli kohta elurikkuse vähenemises, eelkõige mineraalide, biomassi, looduslike liikide ja teatavate põllumajandustoodete osas, ning elurikkuse vähenemise kohta kliimamuutuse, ülemaailmsete maakasutuse muutuste, invasiivsete võõrliikide, ressursside ülekasutuse ja reostuse tõttu; tuletab meelde, et 44 triljoni USA dollari suurune majandusliku väärtuse loomine – rohkem kui pool maailma SKPst – sõltub mõõdukalt või väga suurel määral loodusest ja selle teenustest ning on seetõttu looduse kadumisest ohustatud;
2. rõhutab, et Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärgid ei ole ellu viidud ootuspäraselt ning ülemaailmne bioloogiline mitmekesisus on sattunud tõsisesse kriisi, mis ohustab otseselt inimkonna huve, sealhulgas toitu, tervist ja julgeolekut; märgib, et bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni 2020. aasta järgse ülemaailmse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku uued eesmärgid, sealhulgas elusloodust ja taimestikku hõlmavad kaubandusküsimused, lepitakse kokku bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 15. konverentsi (COP 15) raames; kutsub komisjoni üles toetama bioloogilise mitmekesisuse kaitse siduvate eesmärkide, sealhulgas mõõdetavate näitajate ja tõhusate järelevalvemehhanismide suuremat ambitsioonikust; rõhutab, et võrdsete võimaluste tagamiseks rahvusvahelisel tasandil on oluline, et ELil ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni (CBD) alusel loodud üleilmsel elurikkuse

raamistikul oleksid samal tasemel ambitsioonid, eriti maa- ja merekaitse eesmärkide taseme osas;

3. rõhutab, et kaubanduse osale elurikkuse drastilises kadumises on pööratud liiga vähe tähelepanu nii olemasolevate vabakaubanduslepingute ülesehituses kui ka kehtivates WTO eeskirjades; rõhutab, et elurikkuse kaitsmisel peab juhinduma ettevaatuspõhimõttest; hoiatab ohu eest, et teatavad tootmissektorid võidakse paigutada ümber riikidesse, kus elurikkust käsitlevad õigusaktid on leebemad kui ELis, ning kutsub seetõttu komisjoni üles võtma rahvusvahelistel foorumitel juhtrolli ja edendama elurikkuse kaitset; väljendab heameelt asjaolu üle, et uues kaubandusstrateegias kutsutakse üles ELi kaubandus- ja sisepoliitikat tihedamalt integreerima, ning tunnustab, et elurikkuse säilitamine on ülemaailmne väljakutse, mis nõuab ülemaailmseid jõupingutusi; ootab, et komisjon säilitaks kõrged ambitsioonid mitte ainult sõnades, vaid ka tegudes; palub seepärast komisjonil kaaluda spetsiaalseid ja konkreetseid meetmeid selle tagamiseks, et ELi kaubanduslepingud ei põhjustaks ega ähvardaks põhjustada elurikkuse vähenemist ning et ELi kaubanduspoliitika oleks ka tegelikult kooskõlas elurikkuse strateegiaga; rõhutab, et ELi poliitikavaldkondade sidusus on rahvusvahelises kaubanduses väga oluline, tuues välja kõik kestlikkuse ja arengu aspektid, sotsiaalsed, keskkonnaalased – sealhulgas elurikkuse – ja majanduslikud aspektid, mis tagab ka ausa konkurentsi, pöörates erilist tähelepanu VKEdele ja põllumajandussektorile, ning et tulevane avatud strateegilise autonoomia strateegia peaks seda kajastama; tuletab meelde, et kaubanduslepingutega tuleb tagada, et asjaomased pooled on aktiivselt kaasatud säästva arengu põhimõtete edendamisse;
4. rõhutab, et on oluline lisada elurikkuse mõõde koos majandusliku ja sotsiaalse mõõdega süstemaatiliselt kõikidesse kestlikkuse mõju hindamistesse, milleks tuleb kasutada varasemast usaldusväärsemaid meetodeid, nagu on soovitatud komisjoni senistes uuringutes, ning võtta elurikkuse küsimusi järjepidevalt arvesse; nõuab, et komisjon tagaks selliste elurikkust käsitlevate analüüside piisava rahastamise; nõuab, et tulevaste vabakaubandus- ja investeerimislepingute analüüsietapi osana viidaks läbi kestlikkuse mõju hindamised; nõuab, et selliseid mõju hindamisi läbirääkimiste edenedes regulaarselt ajakohastataks, et tuvastada, hinnata ja maandada võimalikke riske nii asjaomase piirkonna kui ka ELi elurikkusele nii kiiresti kui võimalik ning kujundada läbirääkimistel välja toodud asjakohaseid kahepoolseid kohustusi; rõhutab eelkõige, kui tähtis on valitsusasutuste piisav rahastamine, kodanikuühiskonna organisatsioonide toetus, kaitsealade määramine ja ulatus ning pädevate asutuste määramine; rõhutab, et on oluline korraldada korrapäraselt kestlikkuse järelhindamisi ja mõjuhinnanguid, et tagada kooskõla ELi rahvusvaheliste kohustustega elurikkuse valdkonnas; kutsub komisjoni üles võtma arvesse õppetunde, mis on saadud ELi ja Lõuna-Korea ekspertide rühma tegevusest ja Vietnami tegevuskavast ILO konventsioonide ratifitseerimiseks, nii et kaubanduse ja säästva arengu peatükid sisaldaksid tegevuskava koos konkreetsete ja kontrollitavate kohustustega, mille alusel tehakse edusamme teistes peatükkides; kutsub komisjoni üles ajakohastama olemasolevaid kaubandus- ja investeerimislepingute peatükke ja kasutama klausleid aktiivse ja õigeaegse läbivaatamise kohta, et tagada kehtivate vabakaubanduslepingute ühtlustamine Euroopa rohelise kokkuleppega, ning esitada tulemused ja kavandatavad kohandused Euroopa Parlamendile; rõhutab sellega seoses, et ELi kaubandus- ja investeerimislepingud hõlbustavad kaubanduse ja kestliku arengu peatükkide raames ametlikku dialoogi partneritega Euroopa rohelise kokkuleppe

kõigi aspektide, sealhulgas bioloogilise mitmekesisuse, kestliku toidupoliitika, saaste ja ringmajanduse üle;

5. tunneb heameelt kaubanduse ja kestliku arengu peatükke käsitleva 15 punktist koosneva tegevuskava varase läbivaatamise üle; tunnistab Madalmaade ja Prantsusmaa mitteametlikku dokumenti kaubanduse, sotsiaalse majandusliku mõju ja säästva arengu kohta, sealhulgas ettepanekuid võimaluse kohta tariife järk-järgult liberaliseerida, kui mitmepoolseid keskkonnalepinguid rakendatakse tõhusalt; tuletab läbivaatamise kontekstis meelde oma palvet, et komisjon uuriks kaubanduslepingute tõhusa rakendamise tagamiseks viimase võimalusena sanktsioonidel põhinevat mehhanismi; tuletab meelde, et Euroopa Liidu Kohtu arvamuse 2/15 punkti 161 kohaselt võib kaubanduse ja kestliku arengu peatüki rikkumine anda teisele lepinguosalisele õiguse „lõpetada või peatada kavandatava lepingu muudes sätetes ette nähtud kaubanduse liberaliseerimine“;
6. väljendab heameelt kaubandusvaldkonna juhtiva järelevalveametniku määramise ja ühtse kontaktpunkti loomise üle, et juhtida komisjoni jõupingutusi parema rakendamise ja jõustamise nimel mitmesuguste kättesaadavate vahendite abil ning tegeleda teatatud kaubandustõkete ja kestliku kaubanduse kohustuste rikkumistega; on seisukohal, et liidu huvides on võtta nende kohustuste rikkumise korral meetmeid, ning kutsub komisjoni üles tegutsema, kui kaubanduspartnerid ei täida oma kahe- või mitmepoolseid kohustusi, sealhulgas kaaluma võimalust kehtestada uuesti tariifid; kutsub komisjoni üles õppima ELi ja Lõuna-Korea vahelisest vaidlusest, mille lahendas ekspertide rühm, kes pidas märkimisväärseks, et kaubanduse ja kestliku arengu peatükis ei olnud sätestatud konkreetset tähtaega ega ratifitseerimisprotsessi konkreetseid kohustusi ning et lepinguosalsed ei olnud viidanud konkreetsetele tähtaegadele või selgetele ajakavadele, millele eksperdikomisjon oleks saanud analüüsis tugineda¹;
7. palub komisjonil kasutada bioloogilise mitmekesisuse võimalike ohtude uurimiseks välja töötatud näitajaid, et sõnastada bioloogilise mitmekesisuse kaitseks lühiajalised, keskpika ajavahemiku ja pikaajalised eesmärgid; palub, et komisjon annaks parlamendile nende eesmärkide rakendamise seisu kohta igal aastal aru;
8. rõhutab, et regulatiivseid nõudeid, mida ELi tootjad peavad järgima, tuleks kohaldada ja jõustada ka ELi impordi suhtes ning et juurdepääs ELi turule tuleks anda ainult nendele nõuetele vastavatele toodetele; leiab, et selle üle ei tohiks vabakaubanduslepingu sõlmimiseks peetaval läbirääkimistel tingida; peab väga oluliseks, et komisjon edendaks muud kui toodetega seotud arusaama protsessidest ja tootmismeetoditest, et toetada meetmeid elurikkuse edasise vähenemise ärahoidmiseks turvalises, prognoositavas ja mittediskrimineerivas raamistikus, mis on nii kodumaiste kui ka kolmandate riikide eksporditavate toodete osas kooskõlas WTO nõuetega; toetab komisjoni soovi suurendada teadlikkust ning edendada rahvusvahelistes kaubandus- ja keskkonnaalastes aruteludes asjaomaste WTO sätete tõlgendamist, millega tunnustatakse liikmete õigust reageerida tõhusalt ülemaailmsetele keskkonnaprobleemidele, eelkõige kliimamuutustele ja elurikkuse kaitsele; on lisaks veendunud, et EL peaks tegema tööd selle nimel, et lisada elurikkuse kaitse siduvad

---

¹ ELi-Korea vabakaubanduslepingu artikli 13.15 alusel moodustatud ekspertide rühma aruanne, punkt 276.

tasemed eelseisvasse WTO reformi ja seega meie vabakaubanduslepingutesse, tuginedes teaduslikele tõenditele ja ilma proteksionistlike eesmärkideta;

9. julgustab komisjoni kaaluma kaubanduse ja keskkonnaga seotud ekspertteadmiste kaasamist kaubanduskohustuste ja keskkonnakaitse erandite vahelistest konfliktidest tulenevate vaidluste lahendamisse; nõuab tungivalt, et komisjon edendaks seda ettepanekut oma WTO kliima- ja kaubandusalgatuse raames; nõuab, et analüüsitaks sõltumatult ja põhjalikult mõju, mida avaldavad elurikkusele investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise (ISDS), investeerimiskohtu süsteemi (ICS) ja energiaharta lepingu järelejäänud sätted kaubanduslepingutes, ning nõuab energiaharta lepingu kiiret kohandamist ja liikmesuse ümberhindamist, sealhulgas võimalust taganeda energiaharta lepingust, kui piisav ajakohastamine ei ole teostatav;
10. tuletab meelde, et OECD hinnangul kulutavad valitsused kogu maailmas ligikaudu 500 miljardit USA dollarit aastas elurikkusele potentsiaalselt kahjulikule toetusele, st viis kuni kuus korda rohkem kui kogukulu elurikkuse kaitseks²; on seisukohal, et ELi kaubanduspoliitika ja roheline diplomaatia eesmärk peaks olema toetada kliimaneutraalsuse saavutamist 2050. aastaks ning lõpetada järk-järgult toetused fossiilkütustele ja muud keskkonnakahjulikud toetused vastavalt 2009. aastal Pittsburghis toimunud G20 tippkohtumisel võetud kohustustele; kutsub komisjoni üles leppima iga kaubanduslepingus osaleva kaubanduspartneriga kokku tegevuskava koos vahe-eesmärkidega ning võtma juhtrolli teemakohastel rahvusvahelistel foorumitel; rõhutab, et kestlikkus ja CO₂-neutraalsus peavad jääma ELi programmide ja kaubanduspoliitika põhieesmärkideks, sealhulgas tuleb toetada rohepöoret, eriti VKEde osas;
11. palub, et kui nõukogu koostab tulevaste lepingute läbirääkimisvolutusi ja vaatab läbi kehtivaid lepinguid, peaks ta bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni vabakaubanduslepingute oluliseks osaks, tingimusel et lepitakse kokku riiklike eesmärkide läbivaatamise kohustuslikes mehhanismides; palub, et komisjon käsitleks vabakaubanduslepingute olulise osana ka ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) ja Pariisi kokkulepet ning rõhutaks nende tõhusa elluviimise tähtsust; on seisukohal, et EL peaks tulevastes Atlandi-ülestes suhetes kutsuma USA-d üles ühinema bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga ja seda rakendama; rõhutab, et tariifsete soodustuste kava (GSP) määruuse eelseisev reform aitab tõhustada selle määruusega hõlmatud kliima- ja keskkonnakonventsioonide, sealhulgas seoses bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni rakendamist;
12. kutsub liikmesriike üles süvalaiendama elurikkuse kaitset ja kestlikku kasutamist riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil valdkondliku ja valdkondadevahelise poliitika, sealhulgas kaubanduse, kavade ja programmide kaudu, et luua kaasavat lähenemisviisi toetav tõhus institutsiooniline, õiguslik ja reguleeriv raamistik; rõhutab avatuse ja prognoositavuse tähtsust Euroopa ettevõtjate, eriti VKEde jaoks ning vajadust suurendada teabevahetust ja suutlikkust, et võimaldada VKEdel kaubanduslepinguid jätkusuutlikul viisil täielikult ära kasutada;

---

² <https://www.oecd.org/environment/resources/biodiversity/report-a-comprehensive-overview-of-global-biodiversity-finance.pdf>

13. märgib ühelt poolt, et valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) hinnangul on rahvusvaheline seaduslik looduslike liikidega kauplemine alates 2005. aastast suurenenud 500 % ja 1980. aastatest 2000 % ning teiselt poolt on selle seaduslikud ja ebaseaduslikud vormid sageli omavahel tihedalt seotud; märgib, et CITES kaitseb üle 38 700 liigi, sealhulgas ligikaudu 5950 loomaliiki ja 32 800 taimeliiki, liigse kasutamise eest rahvusvahelise kaubanduse kaudu; tunnistab, et praegune süsteem, millega keelustatakse ebaseaduslik kauplemine ohustatud liikidega, on väga puudulikult jõustatud; kutsub komisjoni üles alustama praeguse süsteemi järelevalvet ja analüüsimist; palub sellega seoses komisjonil uurida, kas oleks teostatav ohustatud liikide valge nimekiri, et võidelda tõhusalt ebaseadusliku kaubanduse vastu, parandada tolli- ja muude ametnike koolitamist ning toetada mehhanismi loomist, et keelata selliste liikide import ELi, mis on oma päritoluriigis riiklikult kaitstud ohustatud liigid, kooskõlas metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) vabatahtliku partnerluslepinguga või samasuguste meetmetega ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu; kutsub komisjoni üles laiendama tulevases tolliliidu tegevuskavas rohelise tolli algatust ning palub, et komisjon tagaks kehtivate tollisätete parema rakendamise piirikontrollis; palub, et pikas perspektiivis toetataks CITESi reformi, mille keskmes on pöördloetellu kandmise mehhanism ning mille eesmärk on paberivaba toimimine ja eelarve suurendamine;
14. rõhutab, et COVID-19 pandeemia on toonud ilmsiks, kui tähtis on poliitika kujundamises terviseühtsuse põhimõtte, ning näidanud, et on vaja murrangulisi muudatusi, sealhulgas sektorite- ja valdkondadeülest koostööd; palub, et komisjon kasutaks vabakaubanduslepingutes ette nähtud regulatiivseid dialooge, et edendada ELi rangeid sanitaar- ja fütosanitaarmedetete rakendamise standardeid ja loomade heaolu ning viia tulevaste epideemiate ja pandeemiate oht miinimumini; kutsub komisjoni üles kaaluma vajaduse korral moratoriumi kehtestamist metsloomade või kõikide teiste liikide impordile piirkondadest, kus teadaolevalt esineb uute nakkushaiguste koldeid, et tagada vajalik ohutus;
15. kutsub komisjoni üles kaaluma võimalust lisada rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastasele ÜRO konventsioonile looduslike liikidega seotud kuritegevust käsitlev protokoll; on seisukohal, et keskkonnakuritegude direktiivi hindamine ja läbivaatamine annab võimaluse selliseid kuritegusid paremini käsitleda ja tugevdada direktiivi jõustamist;
16. tunneb muret Amazonase vihmametsa raadamispoliitika ning selle asendamatu ökosüsteemi ja elurikkuse nõrgestamise pärast; toetab komisjoni kavatsust esitada 2021. aasta kevadel seadusandlik ettepanek, millega keelatakse raadamise või metsade seisundi halvenemisega seotud toodete ELi turule laskmine; rõhutab, et on vaja täiendavat tööd pakkumise poolel, tuues eeskujuks FLEGTi vabatahtlikud partnerluslepingud, mille eesmärk on kaitsta metsi kui paljude ohustatud liikide looduslikku elupaika, edendada metsade säästvat majandamist ning tegeleda metsade raadamise ja metsade seisundi halvenemise probleemiga, järgides kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, Pariisi kokkulepet ja Aichi bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni eesmärke;

17. toonitab, kui tähtis on tagada, et elurikkuse ja ökosüsteemi kaitsmisel oleks roll ka põllumajandusel ja maakeskkonnal; märgib, et ELi siseturg on maailma suurim põllumajanduslike toiduainete importija ja eksportija; on veendunud, et EL peaks kasutama seda seisundit, et kehtestada kestlike toidusüsteemide standardite võrdlusalus, mis põhineb ettevaatusprintsiiibil, keskkonnakaitsel ja loomade heaolul; rõhutab, et lisaks rohelise kokkuleppe põhimõtete rakendamisele peab EL edendama standardite ülespoole suunatud ülemaailmset ühtlustamist, et vältida keskkonnajalajälje võimalikku ümberpaigutamist kolmandatesse riikidesse; on seisukohal, et jätkusuutmatu põllumajandus on üleilmse bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peamine tegur; on seisukohal, et kaubanduspoliitika abil tuleks ELi 2030. aastaks seatud eesmärkidega kooskõlas ergutada partnerriikides mahepõllumajanduse arendamist niisuguste standardite alusel, mis on samaväärsed ELis toodetud toodete suhtes kehtivate standarditega, ning et esmatähtsaks tuleks pidada rahalise toetuse andmist toodetele, mis on pärit kestlikest tarneahelatest, näiteks tooted, mis on kaitstud geograafiliste tähistega ja mahetoiduna ning mille eesmärk on aidata kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele; palub komisjonil tellida üksikasjaliku ja sõltumatu uuringu, milles käsitletakse ELi ekspordi ja selle tootmismeetodite mõju bioloogilisele mitmekesisusele; kutsub komisjoni üles võtma meetmeid, et keelustada ELis keelatud ohtlike ainete eksport liidust kooskõlas kahju tekitamise vältimise põhimõttega, teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva Rotterdami konventsiooniga ning Euroopa rohelise kokkuleppega;
18. palub komisjonil tagada, et kaubanduslepingute kalandussätted oleksid kooskõlas merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse kaitsega, ning nõuab tungivalt, et kaubanduspartnerid käsitleksid kõiki inimtekkelisi kahjulikke mõjusid merekeskkonnale terviklikul viisil, et kaitsta 2030. aastaks 30 % ookeanidest; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ühendama jõupingutused, et jõuda mere bioloogilise mitmekesisuse kokkuleppeni väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni; tuletab meelde, et merekaitsealade loomist väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel tuleb toetada sotsiaal-majanduslike ja ökoloogiliste mõjuhinnangutega, mis põhinevad parimatel kättesaadavatel teaduslikel nõuannetel;
19. märgib, et bioloogilisel mitmekesisusel põhinevate toodete ja teenustega kauplemine ja nendesse investeerimine võib stimuleerida bioloogilise mitmekesisuse liigse kasutamise vähendamist, võimaldades samal ajal luua kestlikumaid majandussektoreid, mis aitavad kaasa kaasavale majanduskasvule ning kestlikele tootmis-, kaubandus- ja tarbimismudelitele, seda ka arenguriikides; palub komisjonil uurida võimalust luua õigusraamistik, eelkõige WTO raames, mis võimaldaks keelata kauplemist teatavate toorainete, toodete ja teenustega, mis ohustavad elurikkust; toetab OECDs tehtavat tööd, et tugevdada vastutustundliku ettevõtluse suuniste bioloogilise mitmekesisuse komponenti, ning nõuab, et komisjon kajastaks seda asjakohaselt tulevases ELi hoolsuskohustuse pakettis;
20. rõhutab, et ökosüsteemide seisundi halvenemine õhnestab enamiku 2030. aasta kestliku arengu eesmärkide saavutamist, eelkõige eesmärki kaotada vaesus, tagada juurdepääs veele ja kanalisatsioonile, toiduga kindlustatus, tervislik elu ning vähendada ebavõrdsust; palub komisjonil seada prioriteediks abisaavate riikide suutlikkuse suurendamist, sh teadmussiirde, tehnoloogia jagamise ja oskuste koolitamise, et nad

saaksid CITESi ja teiste konventsioonide ning elurikkuse kaitseks oluliste lepingute, samuti naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi ning kaubandusabi raames tõhusamalt bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni rakendada; kutsub komisjoni üles edendama sünergiat teiste konventsioonide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja kolmandate riikidega bioloogilise mitmekesisuse kaitsega seotud suutlikkuse suurendamise meetmete hõlbustamisel ja rakendamisel, et tagada integreeritud ja koordineeritud lähenemisviis suutlikkuse suurendamisele ning tehnilisele ja teaduslikule koostööle; märgib, et ettevõtjatele tuleks teha kättesaadavaks turustiimulid ja suutlikkuse suurendamine, et nad saaksid osaleda arukas, jätkusuutlikus ja kaasavas majanduskasvus, ning aidata neil vastata tarbijate ootustele ja kasvavatele nõudmistele kaitsta loodust; rõhutab sellega seoses ka vajadust toetada rahalise toetuse ja suutlikkuse suurendamise kaudu kolmandaid riike, eelkõige vähim arenenud riike ja arenguriike, kelle arengumudel tugineb bioloogilist mitmekesisust kahjustavate kaupade ja teenuste ekspordile, et vähendada nende liigset sõltuvust sellistest kaupadest; rõhutab sellega seoses kohalike kogukondade, põlisrahvaste ja keskkonnaga seotud inimõiguste kaitsjate olulist rolli bioloogilise mitmekesisuse säilitamisel ning vajadust austada ÜRO vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku põhimõtet, järgides ILO konventsiooni nr 169 põlisrahvaste ja hõimurahvaste kohta;

21. kutsub komisjoni üles looma andmete ja statistilise analüüsi tsentraliseeritud süsteemi, mida toetaksid Eurostat ja liikmesriikide statistikaasutused, et saada ökosüsteemi andmekogudest üksikasjalikumat teavet.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	15.4.2021
Lõpphääletuse tulemus	+: 33 -: 1 0: 7
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Daniel Caspary, Miroslav Číž, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Emmanouil Fragkos, Raphaël Glucksmann, Markéta Gregorová, Roman Haider, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Karin Karlsbro, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Samira Rafaela, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Helmut Scholz, Liesje Schreinemacher, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Markus Buchheit, Jean-Lin Lacapelle, Joachim Schuster

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

33	+
ID	Jean-Lin Lacapelle
NI	Tiziana Beghin
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Liesje Schreinemacher, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Miroslav Číž, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Joachim Schuster, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Sara Matthieu

1	-
ID	Maximilian Krah

7	0
ECR	Geert Bourgeois, Emmanouil Fragkos, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil
ID	Markus Buchheit, Roman Haider, Danilo Oscar Lancini

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

12.3.2021

PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjonile

ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi
(2020/2273(INI))

Arvamuse koostaja: Isabel Carvalhais

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

ETTEPANEKUD

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et põllumajanduslik elurikkus hõlmab kõiki toidusüsteemide ja põllumajanduse jaoks olulisi elurikkuse komponente; arvestades, et see hõlmab ka ökosüsteemide põhifunktsioonide säilitamiseks vajalikku ökosüsteemide, loomade, taimede ja mikroorganismide mitmekesisust ning varieeruvust geneetika, liikide ja ökosüsteemi tasandil;
- B. arvestades, et elurikkuse kao peamised otsesed põhjustajad on muutused maismaa ja mere kasutamises, loodusvarade kaevandamine, kliimamuutused, reostus ja võõrliikide sissetung; arvestades, et need tegurid tulenevad ebasoodsatest põhjustest, mis on seotud eelkõige tootmis- ja tarbimisharjumuste, rahvastiku dünaamika ja suundumuste, kaubanduse ja tehnoloogiliste uuendustega¹;
- C. arvestades, et põllumaade, metsade ning levinud lindude ja rohumaade liblikate populatsioonide pikaajalised suundumused näitavad, et Euroopas on põllumaa elurikkus oluliselt vähenenud; arvestades, et see on peamiselt tingitud looduslike ökosüsteemide kadumisest, killustumisest ja degradeerumisest, mis on peamiselt põhjustatud põllumajanduse intensiivistumisest, intensiivsest metsamajandamisest, maa kasutamata jätmisest ja valglinnastumisest²;

---

¹ Valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) üleilmne hindamisaruanne bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kohta, 2019.

² Euroopa Keskkonnaamet (EEA), „The European environment – state and outlook 2020: knowledge for

- D. arvestades, et põllumajandusmaa moodustab peaaegu poole ELi pindalast ja metsad hõlmavad umbes 42 % ELi territooriumist; arvestades, et põllumajandusmaa säästev majandamine aitab kaasa ökosüsteemi laiematele funktsioonidele, nagu elurikkuse kaitse, süsiniku sidumine, vee ja õhu kvaliteedi säilitamine, mulla niiskuse säilitamine koos äravoolu vähendamisega, vee pinnasesse imbumine ja erosiooni tõkestamine;
- E. arvestades, et põllumajandus ja metsandus on Euroopa majanduse ja ühiskonna põhikomponendid, mis pakuvad ohutut, kvaliteetset ja taskukohast toitu ning esindavad maapiirkondade elujõulisuse põhitegurit tööhõive, majanduslike võimaluste, elukvaliteedi ja keskkonna säilitamise seisukohast;
- F. arvestades, et peamiselt peretöajal põhinevatest väikestest põllumajandusettevõtetest (millest kaks kolmandikku on väiksemad kui 5 ha ja mille juhtidest umbes üks kolmandik on 65-aastased või vanemad) koosneva ELi põllumajandussektori eripära ja struktuursed omadused toovad kaasa spetsiifilisi probleeme, mida poliitikakujundajad peavad sektorit hõlmavate meetmete ja poliitika kavandamisel arvesse võtma;
1. tuletab meelde, et põllumajanduse tootlikkus ja vastupidavus sõltuvad elurikkusest, mis on äärmiselt oluline tagamaks meie toidusüsteemide ja toiduga kindlustatuse pikaajalise kestlikkuse ja vastupanuvõime; toonitab lisaks, et suur osa Euroopa elurikkusest on olemas tänu mitmekülgetele põllumajandussüsteemidele ja metsandusele ning selle säilitamine sõltub maa ning põllumajanduse ja metsade ökosüsteemide pidevast aktiivsest, väikese mõjuga ja kestlikust majandamisest; rõhutab siiski teatavate põllumajandussüsteemide negatiivset mõju elurikkusele, mis põhjustavad loodusvarade ülekasutamist;
  2. märgib, et maastiku lihtsustumise järkjärguline mõju põhjustab saagikuse vähenemist eelkõige tolmeldajate ja looduslike vaenlaste rikkuse vähendamise kaudu³; kordab, et loodusliku vaenlase populatsiooni asendamine putukamürkidega süvendab veelgi tolmeldajate nappuse probleemi, mis on taimekasvatuse otsene komponent; nõuab terviklikku lähenemisviisi, et kaitsta ökosüsteemi teenuseid meetmete abil, mis suurendavad maastike mitmekesisust;
  3. rõhutab geneetilise mitmekesisuse, liikide ja loodusmaastike tähtsust ning on seisukohal, et põllumajandus võimaldab säilitada invasiivsete taime- ja loomaliikide leviku ennetamise kaudu paljude piirkondade, sh avatud mägiapiirkondade, elurikkust;
  4. rõhutab väikeste põllumajandusettevõtete olulist rolli elurikkuse ja maastiku säilitamisel; rõhutab, et väikesed põllumajandusettevõtted aitavad kaasa elurikkuse säilitamisele, rakendades vähem intensiivset ja mehhaniseeritud tavasid ning kasutades vähem sisendeid, näiteks pestitsiide ja väetisi; rõhutab samuti, et väikesed põllumajandusettevõtted kaitsevad tundlikke maapiirkondi (mägiapiirkonnad, ebasoodsas olukorras olevad piirkonnad, saared ja Natura 2000 alad), säilitades põllumajandust ja seega ka elurikkust;
  5. väljendab heameelt ELi elurikkuse strateegias aastani 2030 seatud suurte eesmärkide üle

---

transition to a sustainable Europe“ (Euroopa keskkond: seisund ja väljavaated 2020. aastal: teadmised kestlikule Euroopale üleminekuks), 2019.

³ Dainese, M. jt., „A global synthesis reveals biodiversity-mediated benefits for crop production“ (Ülemaailmne süntees näitab elurikkuse vahendatud kasu taimekasvatusele), *Science Advances*, 5. kd, nr 10, 2019.

peatada ELis elurikkuse vähenemine ja pöörata see suundumus ümber; on seisukohal, et sellised suured eesmärgid on vajalikud, ergutavad kõigil tasanditel poliitikameetmete väljatöötamist ja rakendamist ning edendavad teaduse, innovatsiooni ja uuenduslike lahenduste arengut ja süvalaiendamist ning nende ülevõtmist poliitikasse, et võidelda elurikkuse kao vastu;

6. tuletab meelde, et strateegia tõhusaks rakendamiseks on vaja tunnustada kestlikkuse kõiki kolme mõõdet: keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku; rõhutab, et põllumajandusmaa elurikkuse pidev vähenemine, sealhulgas maastiku tasandil, on reaalsus ja selle suundumuse muutmiseks tuleb kogu ühiskonnal teadusringkondade üksmeelsel toel julgelt tegutseda;
7. peab kahetsusväärseks asjaolu, et ELi elurikkuse strateegias aastani 2020 ei seatud põllumajandusele mõõdetavaid eesmärgi, mis teeb ELi rahastatavate meetmete edusammude ja tulemuslikkuse hindamise keeruliseks; tuletab meelde, et elurikkusega seotud ELi poliitika ja strateegiate kehv kooskõlastamine on viinud selleni, et geneetilise mitmekesisuse vähenemisega ei tegeleta⁴; kutsub komisjoni üles järgima Euroopa Kontrollikoja soovitusi ja tuginema ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 koostamisel saadud õppetundidele;
8. märgib, et pärast roheline kokkuleppe ideaale ja häid kavatsusi tuleb jälgida ka nende rakendamist, eriti ühisel põllumajanduspoliitikas, millel on väga oluline mõju elurikkusele, kuna see reguleerib maakasutust nii ELis kui ka mujal;
9. kutsub komisjoni üles tagama Euroopa põllumajandustootjatele juurdepääsu uuele tehnoloogiale ja võimaldama põllumajandussektori pidevat arengut, tagades innovatsiooni toetava õigusraamistiku;
10. tuletab meelde, kui oluline on elurikkuse strateegia meetmete edendamiseks kollektiivse lähenemisviisi soodustamine ja selle mitmekordistava mõju ära kasutamine, ning kutsub komisjoni üles edendama ja toetama ühistuid, sh põllumajandus- ja toiduühistuid, elurikkuse kaitsmise meetmete ühisel rakendamisel;
11. rõhutab tugevat seotust strateegiaga „Talust taldrikule“ ja metsastrateegiatega ning vajadust toidusüsteemi ja metsanduse väärtusahela tervikliku käsitluse järele;
12. kutsub komisjoni üles viima läbi mõjuhinnanguid ning kehtestama põhjaliku teadusuuringutel ja tõenditel põhineva hinnangu elurikkuse strateegia meetmete ja eesmärkide rakendamise kohta, kaasa arvatud suure mitmekesisusega maastikuelemendid, võttes arvesse konkreetseid riiklikke tingimusi; on veendunud, et strateegias tuleks eelkõige käsitleda individuaalset ja kumulatiivset mõju ELi põllumajanduse, metsanduse ja maapiirkondade sotsiaalsele ja majanduslikule kestlikkusele, toiduga kindlustatusele, maa ning põllumajandustoodete ja põllumajanduslike toiduainete kättesaadavusele, hindadele, puidu kättesaadavusele ja võimalikele ohtudele, mis võivad kaasneda elurikkuse vähenemise kandumisega ELi mittekuuluvatesse riikidesse, kui kohalik põllumajandustootmine asendatakse

---

⁴ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 13/2020 „Põllumajandusmaa bioloogiline mitmekesisus: ÜPP ei ole aidanud vähenemist peatada“, 2020;
<https://www.eca.europa.eu/et/Pages/DocItem.aspx?did=%7bB5A7E9DE-C42E-4C1D-A5D2-03CA1FADE6F8%7d>

impordiga; rõhutab vajadust uurida nii lühi- kui ka pikaajalist negatiivset ja positiivset mõju ressursside kasutamisele ja toiduga kindlustatusele;

13. on arvamusel, et kui kaasseadusandjad on elurikkuse eesmärgid heaks kiitnud, peavad need tõhusa rakendamise huvides kajastuma kõigis asjakohastes ELi õigusaktides;
14. võtab suure murega teadmiseks hiljutise teadusliku hinnangu „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegiade kumulatiivsete mõjude kohta, mille viis läbi Ameerika Ühendriikide põllumajandusministeeriumi majandusuuringute talitus⁵;
15. kutsub komisjoni samuti üles koostama tõenditel põhinevat mõjuhinnangut kasvuhoonegaaside heitkogustega, elurikkuse kadumisega, maaelu ja piirkondliku elujõulisusega, toiduainete hindadega ning piirkondliku strateegilise toiduga kindlustatuse ja tarnekindlusega seotud võimalike ohtude kohta, mis tulenevad põllumajandustootmise Euroopa Liidus võimalikust ümberpaigutamisest strateegia meetmete ja eesmärkide rakendamise tulemusena;
16. on seisukohal, et elurikkuse säilitamine on üks peamisi ühiskondlikke eesmärgi, mida toetab enamik eurooplasi⁶, mis nõuab tegutsemist kõigis sotsiaal- ja majandussektorites ning ulatuslikku ja kaasavat arutelu, kus kogu ühiskond osaleb tõhusalt Euroopa, riiklikul ja piirkondlikul tasandil; märgib, et elurikkuse kaitse nõuab ennekõike kõigi meetmete rakendajate, nagu põllumajandustootjate kogukondade, sealhulgas väike- ja noorte põllumajandustootjate, ning metsandussektori suuremat osalemist, saades samal ajal kasu nende teadmistest ja kogemustest, jagades mõlemale poolele kasulikke lahendusi, mis toovad kasu nii elurikkusele kui ka põllumajandusest ja metsandusest saadavale tulule, ning luues omaluse tunde, mis on strateegia edukaks rakendamiseks hädavajalik;
17. rõhutab alt üles suunatud osalusprotsessi, positiivsete stiimulite ja toetuse tähtsust motivatsiooni ja pühendumuse suurendamisel seoses elurikkuse kaitsega, rõhutades samal ajal vabatahtlike algatuste täiendavat lisaväärtust;
18. on arvamusel, et kõikidel poliitikatasanditel tuleks rohkem tähelepanu pöörata elurikkuse kaitsmiseks kasulike lahenduste väljatöötamisele, mis edendavad kestlikkuse kõiki kolme mõõdet (majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnaalne mõõde);
19. on seisukohal, et alamvööndite või -piirkondade loomine olemasolevatele kaitsealadele, kus võiks nende eripärast tulenevalt olla lubatud mitmesugused tegevused, võimaldaks suuremat paindlikkust ja suurendaks samal ajal kaitse tõhusust;
20. rõhutab ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) tähtsat rolli põllumajandusmaa elurikkuse, sh geneetilise mitmekesisuse, kaitsmisel ja edendamisel koos teiste poliitikavahendite ja õigusaktidega, mis on esitatud rohelises kokkuleppes; tuletab meelde Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 39 sätestatud ÜPP eesmärgi;

---

⁵ Beckman, J. jt, „Economic and Food Security Impacts of Agricultural Input Reduction Under the European Union Green Deal’s Farm to Fork and Biodiversity Strategies“ (Põllumajandussisendi vähendamise mõju majandusele ja toiduga kindlustatusele Euroopa Liidu rohelise kokkuleppe „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegiade raames), Ameerika Ühendriikide põllumajandusministeeriumi majandusuuringute talitus.

⁶ Eurobaromeetri eriuuring nr 481, „Attitudes of Europeans towards biodiversity“ (Eurooplaste suhtumine elurikkusesse), mai 2019, https://data.europa.eu/euodp/et/data/dataset/S2194_90_4_481_ENG

21. toonitab, et uue ÜPP keskkonnahoidlikkuse komponentidel on potentsiaal edendada ja pakkuda individuaalseid ja kollektiivseid stiimuleid üleminekuks kestlikumatele ja vastupanuvõimelisematele põllumajandussüsteemidele, mis võimaldavad toota toitu ja säilitada suure loodusväärtusega põllumajandusmaad ja elurikkust põllumajandusmaadel, kui need on nõuetekohaselt kavandatud;
22. on arvamusel, et liikmesriigid peavad kehtestama nõuetele vastavuse standardite kindlaksmääramisel asjakohased kestlikkuse ja elurikkuse lähtetingimused ning tagama selle, et kiiresti arendatakse välja ja võetakse kasutusele sekkumised, eriti ökokavad ning põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetmed maaelu arengus, mis aitavad kooskõlas piisavate eesmärkidega kaasa elurikkusest saadava kasu ja potentsiaali suurendamisele, võttes samal ajal arvesse spetsiifilisi kohalikke vajadusi, tingimusi ja alguspunkte tõendipõhise SWOT-analüüsi alusel;
23. rõhutab ÜPP agrometsandus- ja metsastamismeetmete otsustavat tähtsust ning ergutab metsandusmeetmete jätkuvust kooskõlas ELi metsastrateegiaga;
24. rõhutab, et selle strateegia rakendamine ei ole keskkonna seisukohast nii tõhus kui kavandatud, välja arvatud juhul, kui pakutakse toetust tagamaks, et põllumajandustootjad ja nende ettevõtted säilitavad elujõulisuse ja konkurentsivõime;
25. kutsub komisjoni üles kasutama viivitamatult kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise võimalusi, mida pakub metsade, märgalade, turbaalade, rohumaade ja rannikualade ökosüsteemide taastamine, ning integreerima looduse säilitamist kogu asjakohasesse ELi poliitikasse ja kõikidesse asjakohastesse programmidesse;
26. on seisukohal, et ÜPP mitmesuguste reformidega tehtud väikesed muudatused ei ole põllumajandustootjaid mõjutanud oma tavasid muutma, ning on arvamusel, et kliima- ja elurikkuse kriisidel põhinev suur muudatus on vajalik, et põllumajandustootjad mõistaksid selle olulisust ka oma äritegevuse ja elatusvahendite jaoks;
27. peab kahetsusväärseks asjaolu, et ÜPP ei olnud elurikkuse aastakümnete pikkuse vähenemise tagasipööramisel tõhus ja intensiivne põllumajandus on endiselt üks peamisi elurikkuse kadumise põhjusi; rõhutab lisaks, et kontrollikoja eriaruande nr 13/2020⁷ kohaselt ei ole põllumajanduse eesmärk ja ELi elurikkuse strateegias võetud meetmed mõõdetavad, mistõttu on tulemuslikkuse hindamine keeruline;
28. rõhutab, et seepärast on oluline järgida kontrollikoja soovitusi komisjonile kooskõlastada paremini ELi elurikkuse strateegiat aastani 2030, suurendada otsetoetuste ja maaelu arengu panust põllumaa elurikkuse heaks, jälgida täpsemalt eelarvelisi kulutusi ja töötada välja usaldusväärsed näitajad ÜPP mõju hindamiseks;
29. toonitab põllumajandusmaastike suure elurikkusega maastikuelementide loomise, säilitamise ja taastamise tähtsust ning elurikkuse, tolmeldajate ja loodusliku bioloogilise kahjuritõrje jaoks kasulike põllumajandustavade ja/või tootmisega seotud omaduste säilitamise ja toetamise tähtsust;

---

⁷ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 13/2020 „Põllumajandusmaa bioloogiline mitmekesisus: ÜPP ei ole aidanud vähenemist peatada“, 2020;
<https://www.eca.europa.eu/et/Pages/DocItem.aspx?did=%7bB5A7E9DE-C42E-4C1D-A5D2-03CA1FADE6F8%7d>

30. kutsub liikmesriike üles töötama oma ÜPP strateegiakavade raames välja vajalikke meetmeid, et edendada elurikkaid alasid, sealhulgas maastikuelemente, eesmärgiga saavutada ala, mis moodustab vähemalt 10 % elurikkusele kasulike suure mitmekesisusega aladest, näiteks hekid, puhverribad, kemikaalivabad alad ja ajutine kesa, samuti pikaajaliselt elurikkusele pühendatav ulatuslik põllumajandusmaa, ning edendada elupaikade omavahelist seotust ja roheliste koridoride loomist nii palju kui võimalik, et elurikkuse potentsiaali maksimeerida;
31. tuletab meelde, et maa kättesaadamatus on üks peamisi tegureid, mis piirab uute põllumajandusettevõtete asutamist ja põlvkondade uuenemist Euroopa põllumajandusettevõtetes, mis on ÜPP oluline eesmärk; on seisukohal, et tootmisega mitteseotud alade rajamist tuleks hinnata, et võimalikult palju vältida negatiivset mõju maa kättesaadavusele noorte põllumajandustootjate jaoks;
32. rõhutab, et kui kaitsemeetmed piiravad eraomandis oleva maa kasutamist või mõjutavad negatiivselt selle väärtust, tuleb omanikule anda piisav hüvitis;
33. väljendab heameelt, et mahepõllumajandust on tunnustatud ELi teekonnal kestlikumate toidusüsteemide suunas ühe olulise elemendina, nimelt seoses elurikkusega seotud muredega, ning avaliku poliitika eesmärkide saavutamisel majandusarengu, tööhõive maapiirkondades, keskkonnakaitse ja kliimameetmete valdkonnas; rõhutab mahepõllumajanduse Euroopa tegevuskava tähtsust mahepõllumajanduse kasutuselevõtu suurendamisel;
34. toonitab, et mahepõllumajandusliku toidu tootmisega peavad kaasnema turupõhised ja tarneahela arengud ning meetmed, mis stimuleerivad nõudlust mahepõllumajandusliku toidu järele, sealhulgas riigihangete ja mitmesuguste müügiedendusmeetmete, teadusuuringute, innovatsiooni, koolituse ja teaduslike teadmiste siirde kaudu, mille eesmärk on toetada mahepõllumajanduslike toodete turu stabiilsust ja põllumajandustootjate õiglast tasustamist ning edendada noori mahepõllumajandustootjaid toetavaid meetmeid; rõhutab kogu mahepõllumajandusliku toiduahela arendamise vajadust, et võimaldada liidu mahepõllumajanduslike toodete kohalikku töötlemist ja levitamist;
35. märgib, et liikmesriigid panustavad oma mahepõllumajandussektori arengutasemest sõltuvalt kogu liitu hõlmavate eesmärkide saavutamisse erinevalt ja nõuab seetõttu riiklike eesmärkide määratlemist; rõhutab, et neid eesmärke ei saavutata ilma tugeva rahalise toetuse, kindlate koolitusprogrammide ja nõustamisteenusteta; kutsub liikmesriike üles vastavalt muutma oma ÜPP strateegiakavasid ning komisjoni tagama, et need strateegiakavad oleksid seatud ülesannete kõrgusel;
36. rõhutab tugevat seost Euroopa metsastrateegia ja elurikkuse strateegia vahel;
37. rõhutab vastupanuvõimeliste ja heas seisundis metsa ökosüsteemide, sealhulgas loomastiku ja taimestiku tähtsust metsade pakutavate mitmete selliste ökosüsteemi teenustega varustamise säilitamisel ja tõhustamisel, nagu elurikkus, puhas õhk ja vesi, heas seisundis pinnas ja puit ning muud toorained; juhib tähelepanu asjaolule, et ELi keskkonna-, kliima- ja elurikkuse alaste eesmärkide saavutamine ei ole võimalik ilma mitmeotstarbeliste, heas seisundis ja säästvalt majandatud metsade ja metsanduseta, mille puhul rakendatakse pikka perspektiivi;

38. juhib tähelepanu vajadusele töötada välja ühtne lähenemisviis elurikkuse kaitse ja kliimakaitse ühendamisele edukas metsandussektoris ja kestlikus biomajanduses;
39. täheldab sellega seoses, et üheaegne keskendumine metsade sotsiaal-, keskkonna- ja majanduskasule võib aidata tagada vastupanu- ja kohanemisvõimet ning saavutada ringbiomajandusele üleminekut ja täiustada elurikkuse kaitset; on seisukohal, et eesmärkide seadmisel ja rakendamisel tuleb arvesse võtta iga riigi täpseid tingimusi ja võimalusi ning see peab avaldama positiivset mõju metsadele ja metsandustingimustele, elatusvahenditele maapiirkondades ja metsade elurikkusele ELis;
40. rõhutab, et metsad, eriti ürgmetsad, on elurikkuse kaitsmisel eriti olulised, ja nõuab nende kaitsmist; kutsub sellega seoses komisjoni ja liikmesriike üles kehtestama põlismetsade määratluse, mille koostab alaline metsakomitee tulevase ELi metsastrategia osana;
41. toonitab Natura 2000 metsaalade tähtsust metsade elurikkuse säilitamisel; märgib samas, et selliste piirkondade majandamiseks ja jõustamise tagamiseks on vaja piisavaid rahalisi vahendeid;
42. rõhutab, kui oluline on säästva metsamajandamise tasakaalustatud tugevdamine metsa ökosüsteemide tervise, kliimamuutustele vastupanuvõime ja pikaajalise seisukohast ning metsade multifunktsionaalse rolli säilitamiseks, sealhulgas metsade elurikkuse säilitamiseks, samuti kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks ja Euroopa roheline kokkuleppe rakendamiseks; toonitab geneetilise mitmekesisuse lisamise väärtust istutamiskaalutlustesse, kuna see vähendab kahjurite rünnakute ja haiguste leviku ohtu ning kohalike/pärismaiste liikide ohtu;
43. osutab sellele, kui oluline on metsaomanike koolitamine, kohalikud teadlikkuse suurendamise projektid ja üldsuse osalemine ning järjepidevad metsastamis- ja taasmetsastamisprogrammid; kutsub komisjoni üles edendama kogu ELi hõlmavaid spetsiaalseid koolitusprogramme ning terviklikku ja tõhusat metsamajandamise infosüsteemi;
44. toonitab väärtuslike traditsiooniliste agrometsandussüsteemide arvu ELis ja innovaatiliste süsteemide potentsiaali; rõhutab agrometsanduse potentsiaali parandada ja edendada mitmesuguseid ökosüsteemi teenuseid, põllumajandusmaa elurikkust, süsiniku sidumist, mullakaitset ja veeringe reguleerimist ning samal ajal tõhustada põllumajandusettevõtete tootlikkust ja kestlikkust;
45. tunnistab vajadust suurendada teadmisi agrometsanduse kohta ja edendada laialdaselt agrometsandusalast koolitust põllumajandustootjate seas, et nad oleksid teadlikud puittaimestiku põllumajandusega lõimimise eelistest ja tavadest;
46. kutsub komisjoni üles pöörama tähelepanu elurikkuse vähenemisele tehiskeskkonna tõttu; on seisukohal, et linna- ja linnalähedased alad, sealhulgas endine tööstuslik ja taastatud maa, sobiksid eriti hästi puude istutamiseks, mis aitaks seeläbi kaasa elurikkuse suurendamisele linnapiirkondades; tunnistab agrometsanduse ja toiduainete tootmiseks sobimatute alade potentsiaali kasvavate puude arvu suurendamisel ning seda, et tuleks vältida istutamist kõrge loodusliku väärtusega aladele;
47. tunnistab, et säästvalt majandatud metsadest saadud puidu ja puittoodete kasutamine

- aitab liikuda CO₂-neutraalse majanduse suunas ja arendada ringbiomajandust;
48. kutsub liikmesriike üles täiustama oma riiklikke õigusakte, et luua kaitse ebaseadusliku metsaraie ja elurikkuse kadumise eest või vajaduse korral seda tugevdada;
  49. rõhutab, et ELi keskkonna-, kliima- ja elurikkusalaste eesmärkide saavutamine ei ole võimalik ilma heas seisundis metsata; toetab seetõttu meetmeid metsasuse suurendamiseks puudega, mis sobivad kohalike olude ja ökosüsteemide jaoks, vältides eelkõige eksootilisi liike, mis säilitavad palju vähemal määral kohalikku elurikkust; rõhutab, et nii loodaval uuel metsal ei tohi olla negatiivset mõju olemasolevale elurikkusele ega CO₂ sidujatele, ning et eelkõige tuleb vältida istutamist märg- ja turbaaladele, suure elurikkusega karjamaadele ja muudele kõrge loodusväärtusega maadele; rõhutab, et asukohale ja keskkonnale sobilike puuliikide kaitse, metsastamine ja taasmetsastamine peaks olema mis tahes tulevase ELi metsastrateegia keskmes;
  50. rõhutab elurikkuse suurendamise tähtsust agrosüsteemides kõigil tasanditel, alates põldudest ja lõpetades maastikega; peab oluliseks tugevdada teaduslikke uuringuid põllumajandustava, ökoloogiliste protsesside ja ökosüsteemi teenuste vaheliste seoste kohta, edendades innovaatiliste praktiliste lahenduste väljatöötamist ja kohaspetsiifilisi teadmisi, mis on vajalikud ökosüsteemi teenuste edendamiseks paljudes ökoloogiakontekstides;
  51. rõhutab, et otsus bioenergiatööstust säilitada ja edasi edendada võib viia raiekordade kiire vaheldumiseni või kiiresti kasvavate liikide valimiseni, mis halvendab puidu kvaliteeti ja toodete väärtust ning ohustab puidutööstust; märgib, et ELi elurikkuse strateegias esitatud kõigile kasulik lahendus piirata terviklike puude energiatootmiseks kasutamist on oluline ka puidutööstuse jaoks;
  52. on seisukohal, et metsastamisalgatuste toetamisel peaks lähtuma terviklikest lähenemisviisidest, võttes arvesse kohalikke majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi ning kohalikke kogukondi ning eelistades vastupidavaid segametsi ja heas seisundis metsi;
  53. rõhutab taimekaitsevahendite ja -seadmete tähtsust põllumajandusliku tootmise stabiilsuse, toiduohutuse ja toiduga kindlustatuse, kliimamuutustega kohanemise ja põllumajandustootjate sissetulekute kestlikkuse tagamisel; on seisukohal, et kuigi edusamme on tehtud, tuleb oluliselt vähendada keemiliste pestitsiidide kasutamist ja eriti nendega seotud ohte, et vähendada mõju elurikkusele, võttes arvesse konkreetseid riiklikke tingimusi; on arvamusel, et sihtvahemike kasutamise võimalust tuleks põhjalikult uurida;
  54. rõhutab integreeritud taimekaitse⁸ ja kestlike süsteemide, sealhulgas agroökoloogiliste lähenemisviiside üliolulist rolli pestitsiididest sõltumise vähendamisel, ja nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid integreeritud taimekaitse kohaldamise ja selle rakendamise süstemaatilise hindamise;
  55. rõhutab, et pestitsiidide vajaduse vähendamiseks ning keemiliste pestitsiidide

---

⁸ Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiivi 2009/128/EÜ (millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks) III lisas kehtestatud üldpõhimõtetega (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

kasutamise ja sellega seotud riskide edasiseks vähendamiseks vajavad põllumajandustootjad rohkem alternatiivseid, tõhusaid, taskukohaseid ja keskkonnaohutuid taimekaitsevahendusi ja -meetodeid; teeb ettepaneku, et see võiks hõlmata kultuuriliste, füüsiliste ja bioloogiliste kontrollitehnikate, uute, madala riskitasemega pestitsiidide ja biopestitsiidide laialdasemat kasutuselevõttu, tõhusamaid töötlemistehnikaid, mida hõlbustavad sellised vahendid nagu digitaalne ja täppispõllumajandus, epidemioloogilisi mudeleid, vähem sisendeid vajavate resistentsete sortide laiemat ja paremat valikut ning teadus- ja innovatsioonialase koolitus- ja nõustamissüsteemide tugevdamist, sealhulgas agroökoloogiliste põllumajandustavade vallas;

56. kutsub komisjoni üles õigusraamistikku täiustama, et kiirendada uute ja alternatiivsete taimekaitsevahenduste, sealhulgas väiksema keskkonnamõjuga taimekaitsevahendite, näiteks madala riskiastmega ainete, bioloogilise kontrolli lahenduste ja looduslike ainete kasutuselevõttu;
57. toonitab kasulike liikide rolli agroökosüsteemis, eelkõige kahjuritõrjes, aga ka tolmeldamises, taimede ja pinnase kaitses; märgib, et looduslike õistaimesegude õige valik võib ligi meelitada ja alal hoida röövputukaid ja -parasiite, millest saab kasu tootmine ja mis suurendab tolmeldamisteenuseid;
58. on seisukohal, et selliste säästvate tavade nagu integreeritud taimekaitse ja agroökoloogiliste lähenemisviiside kasutuselevõtmiseks tuleks ette näha piisavad stiimulid ja hüvitised;
59. väljendab heameelt Eurooli ja liikmesriikide ühiste meetmete üle võitluses taimekaitsevahendite ebaseadusliku impordi vastu kolmandatest riikidest, kuid on äärmiselt mures selle jätkumise pärast, mis mõjutab ka ELi keskkonda ja elurikkust;
60. peab kahetsusväärseks asjaolu, et põllumajandusliku tootmise ja tarbimise käigus keskendutakse üha enam piiratud hulga põllumajanduskultuuridele ning nende seas sortidele ja genotüüpidele; toonitab, et geneetilise varieeruvuse edasine tõhustamine ja säilitamine kõigis selle osades on ülioluline, et edendada põllumajanduslike ökosüsteemide mitmekesisust ja rikkust ning säilitada kohalikke geneetilisi ressursse, eelkõige lahenduste kogumina, mis tuleks kasuks tuleviku keskkonna- ja kliimaprobleemidega ning toiduga kindlustatuse küsimustega tegelemisel;
61. märgib kultivaride ja vanade sortide säilitamise tähtsust, kuna need suudavad kasvada tagasihoidlikemas tingimustes; märgib lisaks, et kõige kulutõhusam viis nende geenide ja tunnuste säilitamiseks on põld; väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon kaalub võimalust vaadata läbi traditsiooniliste põllukultuurisortide turustamise eeskirjad, et aidata kaasa nende sortide säilitamisele ja kestlikule kasutamisele; väljendab samuti heameelt komisjoni kavatsuse üle võtta meetmeid, et hõlbustada seemnesortide, sealhulgas mahepõllumajandusliku heterogeense materjali registreerimist, ning tagada traditsioonilistele ja kohalikele oludele kohandatud sortidele lihtsam turulepääs;
62. juhib tähelepanu asjaolule, et mitmeaastaste põllukultuuride puhul väheneb mitmekesisus ka geneetilise mitmekesisuse kadumise tõttu sortide endi sees; kahetseb, et ELi vegetatiivsed paljundussüsteemid on kavandatud viisil, mis ei soodusta sordisisesel elurikkuse säilitamist; kutsub komisjoni üles edendama regulatiivseid muudatusi ELi vegetatiivset paljundamist käsitlevates õigusaktides, julgustades

traditsiooniliste Euroopa sortide geneetilise varieeruvuse säilitamist põllumajandusettevõtetes;

63. tuletab meelde, et Euroopa Liidus kasvatatakse mitmeid kohalikke ja põliseid loomatõuge, mis esindavad piirkondlike elupaikade ja/või kohalike kogukondade traditsioonilise elatise elemente ning elurikkuse lahutamatuid aspekte; kutsub liikmesriike üles jätkama nende meetmete võtmist nimetatud tõugude kaitseks; on mures, et sellised haigused nagu Aafrika seakatk seavad mõned liigid – näiteks Ida-Balkani sea – väljasuremisohu; kutsub liikmesriike üles kehtestama õigeaegsed meetmed ja ressursid selle elurikkuse kadumise vältimiseks;
64. kutsub komisjoni üles välja töötama kaugelevaatavad, asjakohased ja uuendatud määrused ning kavad, et vältida invasiivsete liikide levikut Euroopa eri territooriumidele ja meredele, samuti kõikehõlmavaid protokolle, et vältida nii taime- kui ka loomaliikide sissetoomist, mis võib avaldada suurt negatiivset mõju mitte üksnes elurikkusele, vaid ka põllumajandusele ja kalandusele, mis toob kaasa märkimisväärseid majanduslikke kahjusid, mille puhul tuleks kavandada tegevussuundi invasiivsete liikide ja nende mõju ohjamiseks eri ökosüsteemides ja sektorites;
65. kutsub komisjoni üles tagama, et tootmisega mitteseotud põllumajandusmaa, tootmisega mitteseotud maastikuelementide ja kaitsealade eesmärgid oleksid piisavalt paindlikud, et neid saaks rakendada vastavalt iga liikmesriigi täpsetele oludele ja võimalustele, ning austaksid põllumajandustootjate, kalurite ning maa- ja metsaomanike õigusi, säilitades samas range kaitse kui maa- ja metsaomanike vabatahtliku võimaluse;
66. rõhutab, et põldude kasutamata jätmise mõjutab 10–50 % ELi põllumajandusmaast, mis toob kaasa traditsiooniliste maastike hävinemise, suurendab mullaerosiooni ohtu ja halvendab paljude põlluliikide elupaiku; tuletab meelde looduslikust eripärast tingitud piirangutega alade jaoks võetud meetmete põhirolli maa kasutamata jätmise vältimisel ja inimtegevuse säilitamisel nendes piirkondades, aga ka metsatulekahjude ennetamisel ning konkreetsete ökosüsteemide ja loodusressursside, näiteks kõrge loodusväärtusega põllumaade, kaitsmisel;
67. rõhutab, et muudatused maakasutuses, põllumajanduse laiendamine ja intensiivistamine ning looduslike liikide jätkusuutmatu kaubandus ja tarbimine on elurikkuse kadumise peamised põhjustajad ning suurendavad kontakti looduslike liikide, põllumajandusloomade, haigusetekitajate ja inimeste vahel, mis loob tingimused uute nakkushaiguste tekkeks;
68. märgib, et karusnahatoodang, mis hõlmab tuhandete sarnase genotüübiga kodustamata loomade kinnihoidmist üksteise lähedal kroonilise stressi tingimustes, võib olulisel määral kahjustada loomade heaolu ja suurendada nende vastuvõtlikkust nakkushaigustele, sealhulgas zoonoosidele, nagu on juhtunud COVID-19 ja naaritsa puhul;
69. rõhutab vajadust arendada ärimudeleid, tasustades põllumajandustootjaid, aiamaapidajaid, kalureid ja teisi piirkonna omanikke ning kasutajaid nende pakutavate ökosüsteemsete teenuste eest;
70. tunnistab, et on oluline jälgida elurikkusega seotud asjakohaseid majandusinstrumente ja nende loodud rahalisi vahendeid ning seada sisse liikmesriikidevaheline järjepidev ja

võrreldav rahastamise jälgimine ja aruandlus;

71. võtab teadmiseks tolmeldajate olulise rolli elurikkuses ja põllumajandustootmises; on mures tolmeldajate, sealhulgas mesilaste kõrge suremuse pärast, mis on dokumenteeritud paljudes ELi piirkondades; kutsub liikmesriikide vastutavaid asutusi üles kontrollima rohkem ilma loata või tolmeldajatele kahjulike ainete kasutamist;
72. nõuab tolmeldajaid toetavate meetmete vastuvõtmisel terviklikku lähenemisviisi ja sellist toetust ÜPP raames, mis ei tooks kaasa tolmeldamisteenuste nõrgenemist või kadumist; kutsub liikmesriike üles lisama oma strateegiakavade eelnõusse mitmesuguste tolmeldajate rühmadele suunatud meetmeid;
73. on seisukohal, et digitehnoloogiad, sealhulgas täppispõllumajandus, võivad aidata Euroopa põllumajandustootjatel pakkuda ohutut ja kvaliteetset toitu, aidates samal ajal säilitada elurikkust ja vähendada põllumajanduse keskkonnamõju; juhib tähelepanu sellele, kui oluline on toetada niisuguste digitaalsete vahendite väljatöötamist, mis võimaldavad elurikkuse planeerimist põllumajandusettevõtte tasandil ja väljaspool seda, ning parandada võrguühendust maapiirkondades;
74. rõhutab, et ÜPP kaudu nendele vahenditele juurdepääsu võimaldamine on vajalik selleks, et kõik saaksid digiteerimise võimalustest kasu; märgib lisaks vajadust hõlbustada digitaalse põllumajanduse rakendamist kaasaval viisil koolituse ja maaelu laiendamise kaudu;
75. tunnistab Euroopa põllumajanduse mitmekesisust ja selle põllumajandussüsteemide suurt elurikkuse potentsiaali, mille näiteks on karjakasvatus ja karjatamissüsteemid, mis kaitsevad niite ja hekke, agrometsandust ja ekstensiivselt majandatavat põllumajandusmaad;
76. kutsub komisjoni üles edendama keskkonnahoidlikke tootmismeetodeid, nagu näiteks integreeritud tootmine, mis on paljudes liikmesriikides laialt levinud meetod ja mis optimeerib loodusvarade kasutamist, kaitseb pinnast, vett ja õhku ning soodustab elurikkust;
77. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama karjamaade ja karjatamisalade, sealhulgas puiskarjamaa ja muude agrometsandussüsteemide kasutamist koostoimes kõrge loodusliku väärtusega rohumaa kogukondade säilitamisega;
78. tunnistab agroökoloogiliste süsteemide potentsiaali, eelkõige mitmekesistamistavade kombineerimisel, samal ajal mitme ökosüsteemi teenuse osutamisel ja elurikkuse säilitamisel ning põllukultuuride saagikuse ja põllumajandustootjate sissetuleku toetamisel⁹; tunnistab samuti olemasolevate mõlemale poolele kasulike

---

⁹ Tamburini, G. jt, „Agricultural diversification promotes multiple ecosystem services without compromising yield“ (Põllumajanduse mitmekesistamine edendab saagikust kahjustamata paljusid ökosüsteemi teenuseid), *Science Advances*, kd 6, nr 45, 2020; Vaadati läbi 98 metaanalüüsi, mis põhinesid 5 160 algupärasel uuringul, mis hõlmasid 41 946 võrdlust mitmekesistamis- ja lihtsustamitava vahel. 63 % juhtudest suurendas agroökoloogia elurikkust saagikust kahjustamata ning paljudel juhtudel saagikus hoopis kasvas; <https://advances.sciencemag.org/content/6/45/eaba1715>

Van der Ploeg, J. D. jt, „The economic potential of agroecology: Empirical evidence from Europe“ (Agroökoloogia majanduslik potentsiaal: empiirilised tõendid Euroopast), *Journal of Rural Studies*, kd 71, 2019, lk 46–61; <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2019.09.003>

läheneviiside kasutuselevõtu edendamise väärtust;

79. rõhutab, et mõned kaubanduslepingud, mille üle käivad praegu läbirääkimised või mis on lõpule viidud, ei pruugi olla elurikkuse strateegia eesmärkidega kooskõlas; tuletab meelde vajadust tagada, et kaubanduslepingutes sisalduksid asjakohased kestlikku kaubandust ja arengut käsitlevad peatükid, mille eesmärk on edendada elurikkust ja kooskõla Euroopa kestlikkusnormidega;
80. peab tervitatavaks komisjoni võetud kohustust tagada kaubanduslepingute elurikkust käsitlevate sätete täielik rakendamine ja jõustamine ning hinnata paremini nende mõju elurikkusele; kutsub komisjoni üles kehtestama vajalikud mehhanismid tagamaks, et ELi imporditavad tooted järgivad Euroopa põllumajandustootjate suhtes kohaldatavaid meetmeid, täiendades ELi põllumajandustootjate jõupingutusi toota toiduaineid säästvamalt ja muutes seega elurikkuse kaitse kogu maailmas tõhusamaks;
81. nõuab liidu kaubanduspoliitika järjepidevuse tagamist, vältides raadamise tagajärjel toodetud põllumajandustoodete impordi hõlbustamist, mis kahjustab tõsiselt ülemaailmset elurikkust; kutsub komisjoni üles esitama meetmete paketti, et tagada ELi turule toodud toodete säästlikud põllumajanduslikud metsi mittehävitavad tarneahelad;
82. täheldab, et toitained on põllumajanduslikuks tootmiseks ja mulla hea seisundi säilitamiseks hädavajalikud; väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle vähendada toitainete kadu ning osutab sellele, et väetiste liigne kasutamine on õhu-, mulla- ja veesaaste ning kliimamuutuste allikas, mis mõjutab negatiivselt ka elurikkust; rõhutab, et toitainete parem kasutamine on kasulik nii majandusele kui ka keskkonnale;
83. rõhutab, et toitainete kadude vähendamise strateegia peaks keskenduma peamiselt põllumajandustootjate toitainete kasutamise tõhususe suurendamise võimaldamisele ning rõhutab sellega seoses uuenduslike tehnoloogiate ja lahenduste tähtsust; nõuab tungivalt, et liikmesriigid esitaksid oma strateegiakavades meetmed toitainete tõhusa kasutamise ja ringluse edendamiseks ning toetaksid kindlalt põllumajandusnõustajate ja põllumajandustootjate haridust;
84. nõuab selliste haridusprogrammide loomist ja toetamist, mis võimaldaksid hästi mõista nii põllumajanduse kui ka looduse kaitset;
85. rõhutab, et teadusuuringud, innovatsioon, teadmiste vahetamine, teadlikkuse suurendamine, haridus ja nõustamisteenused on keskse tähtsusega andmete kogumisel ja parimate lahenduste leidmisel elurikkuse säilitamiseks;
86. toonitab põllumajandusettevõtete nõustamisteenuste põhjanevat rolli innovatsiooni ja teadmiste levitamisel elurikkuse edendamise strateegiate kohta, kogemuste ja eelkõige vastastikuste kogemuste vahetamise stimuleerimisel ning praktiliste esitluste edendamisel, tehes eelkõige tööd kohalikul tasandil, et võimaldada põllumajandustootjatel, sealhulgas väikesemahulistel, noortel ja naissoost põllumajandustootjatel ning ebasoodsas olukorras maapiirkondades elavatel inimestel spetsiifilise olukorraga paremini kohaneda; kutsub liikmesriike üles pakkuma põllumajandustootjatele igakülgset nõu põllumajandusmaadel elurikkuse kaitset ja taastamist edendavate tootmissüsteemide ja majandamistavade kasutuselevõtmise kohta;
87. rõhutab, et teadusuuringud ja innovatsioon on säästlikele toidusüsteemidele ülemineku

kiirendamise peamised tõukejõud, pakkudes eelkõige tippteadmisi, mis võimaldavad põllumajandustootjatel toota toitu vähem sisendeid kasutades ja suurendada ökosüsteemi teenuste osutamist, toetades samal ajal sotsiaalset ja majanduslikku kestlikku arengut; on seisukohal, et innovatsiooni turule toomine nõuab soodustavat regulatiivset keskkonda ja stiimulite kasutuselevõtmist;

88. võtab teadmiseks tervete elusmuldade tohtu panuse ülemaailmsesse elurikkusesse ja ökosüsteemi teenustesse ning tugeva seose elus, terve ja bioloogiliselt mitmekesise mulla, kogukondade, põllumajandusettevõtete tootlikkuse ja kasumlikkuse, nende kliimamuutustele vastupidavuse ning toiduga kindlustatuse ja biomassiga kindlustatuse, eriti põua ja üleujutuste, vahel; juhib tähelepanu sellele, et üle 60 % Euroopa muldadest on ebatervislikus seisukorras¹⁰ ja et vaja on poliitikameetmeid, et edendada elutingimusi mullas; täheldab mikroplasti mõju mulla elurikkusele;
89. peab tervitatavaks komisjoni tegevuskava uue mullakaitse strateegia koostamiseks, et mulda kaitsta ja säästvalt kasutada, ELi mullaseirekeskuse käivitamist ning ELi missiooni mulla tervise ja toidu valdkonnas „Caring for soil is caring for life“; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama lisauuringuid pinnase ökosüsteemi teenuste valdkonnas ja kohandama nende uurimisprojektide toetamiseks asjakohaseid olemasolevaid rahastamisprogramme;
90. kordab taas veevarude säästva kasutamise ja majandamise tähtsust elurikkuse kaitsmisel ja taastamisel; innustab komisjoni ja liikmesriike tugevdama toetust tulemuslikele ja tõhusatele niisutussüsteemidele ja säästvale veemajandusele;
91. toonitab linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi¹¹ edu ning täheldab, et ELil on maailma suurim kaitsealade võrgustik ning et looduslike protsesside tõhus haldamine on elurikkuse säilitamiseks äärmiselt oluline;
92. osutab märkimisväärsetele erinevustele liikmesriikide vahel Natura 2000 rakendamisel ja sellest tulenevale ebavõrdsele kaitsele; rõhutab vajadust kaasata kõik asjaosalised ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi paremini rakendada; tuletab meelde direktiivide toimivuskontrolli tulemusi; tunnistab direktiivide rakendamise paindlikkust, mida tuleks põhjalikult uurida, et võimaldada spetsiifiliste riiklike olude arvessevõtmist, mis aitaks vähendada ja järkjärgult lahendada looduskaitse ja sotsiaal-majandusliku tegevuse vahelisi konflikte;
93. toonitab vajadust toetada väärtuslikes piirkondades selliseid põllumajandustavasid nagu agrometsandus ja karjakasvatus, mis pakuvad mitmesuguseid ökosüsteemi teenuseid; tuletab meelde, et suurkiskjad, eriti hundid, võivad mõjutada põllumajanduse elujõulisust, eelkõige mõne elurikka ekstensiivselt majandatava põllumajandusmaa puhul; tuletab meelde, et muutuvad tingimused on toonud kaasa teatavate kaitstavate suurkiskjate liikide ja nende saakloomade arvukuse kasvu; rõhutab vajadust majandada teatavaid elurikkuse alasid, et võimaldada kõikide liikide tasakaalustatud arengut;

---

¹⁰ Mulla tervise ja toidu missiooninõukogu vahearuanne „Caring for soil is caring for life“ (Mulla eest hoolt kanda tähendab hoolitseda elu eest), Euroopa Komisjon, 2020; <https://op.europa.eu/et/publication-detail/-/publication/4ebd2586-fc85-11ea-b44f-01aa75ed71a1>

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7); Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

tuletab meelde komisjoni kohustust hinnata edusamme liikide kaitsestaatuse saavutamisel piirkondade kaupa ja vajaduse korral seda kohandada, kui saavutatakse soovitud kaitsestaatus, pidades silmas kariloomade kaitset;

94. võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku suurendada kaitse ja range kaitse all olevaid alasid ning kordab nõukogu 16. oktoobri 2020. aasta järeldusi elurikkuse kohta, mille kohaselt võib rangem kaitsetase võimaldada teatavat inimtegevust kooskõlas kaitseala kaitse-eesmärkidega; on arvamusel, et selline inimtegevus, mis on kooskõlas kaitse-eesmärkidega või isegi soodustavad elurikkust, peaks rangelt kaitstud aladel olema lubatud;
95. innustab liikmesriike otsustavalt põllumajandustootjaid nõuetekohaselt premeerima ja stimuleerima, makstes rahalist hüvitist Natura 2000 kaitsealadeks määratud ja rangelt kaitstud alade eest ning kattes kõik kaitsemeetmetest tulenevad suuremad tootmiskulud;
96. tuletab meelde, et 7,5 % mitmeaastase finantsraamistiku 2024. aasta kulutustes ning 10 % 2026. ja 2027. aasta kulutustest tuleb eraldada elurikkuse eesmärkidele.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	4.3.2021
Lõpphääletuse tulemus	+: 35 -: 8 0: 5
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Colm Markey, Alin Mituţa, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropé, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Anna Deparnay-Grunenberg, Petros Kokkalis

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

35	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Veronika Vrecionová
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Maria Noichl, Juozas, Olekas, Pina Picerno
The Left	Luke Ming Flanagan, Petros Kokkalis, Eugenia Rodríguez Palop

8	-
ID	Ivan David
PPE	Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik
Verts/ALE	Anna Deparnay-Grunenberg, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropé, Sarah Wiener

5	0
ECR	Bert-Jan Ruissen
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

25.3.2021

VÄLISKOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi (2020/2273(INI))

Arvamuse koostaja: Bettina Vollath

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ja keskkonna eriraportööri 24. jaanuari 2018. aasta raportit, milles esitatakse inimõigusi ja keskkonda käsitlevad raampõhimõtted, ning 15. juuli 2020. aasta raportit pealkirjaga „Human rights depend on a healthy biosphere“ (Inimõigused sõltuvad tervislikust biosfäärist),
  - võttes arvesse ÜRO 30. septembri 2020. aasta elurikkuse tippkohtumisel osalenud poliitiliste liidrite deklaratsiooni „Juhtide lubadus seista looduse eest“, täpsema pealkirjaga „United to Reverse Biodiversity Loss by 2030 for Sustainable Development“ (Elurikkuse kadumise ühine peatamine aastaks 2030, et toetada kestlikku arengut),
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi välissuhete poliitikaosakonna 2020. aasta aprilli uuringut „Biodiversity as a Human Right and its Implications for the EU’s External Action“ (Elurikkus kui inimõigus ja selle mõju ELi välistegevusele),
- A. arvestades, et elurikkuse ja ökosüsteemide küsimuses valitsevad negatiivsed suundumused takistavad edusammude tegemist 80 % ÜRO kestliku arengu hinnanguliste eesmärkide saavutamisel vaesuse, nälja, tervise, vee, linnade, kliima, ookeanide ja maa küsimuses;
- B. arvestades, et COVID-19 pandeemia mõjutab kogu maailmas jätkuvalt inimeste tervist ja toimetulekut; arvestades, et looduslike elupaikade, eriti troopiliste metsade kui eriliste elurikkuse reservide hävitamine on viinud inimeste ja looduslike liikide vaheliste kokkupuudete sagenemiseni, mis võib olulisel määral mõjutada ka viirushaiguste teket ja levikut;
- C. arvestades, et ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni alusel kujundatakse

elurikkuse kaitsmiseks inimõiguste perspektiivist lähtuvaid poliitikameetmeid ja laiendatakse elurikkusega seonduvate rahvusvaheliste inimõigustealaste kohustuste kohaldamisala; arvestades, et ÜRO inimõiguste ja keskkonna eriraportööri töö valmistab ette elurikkuse säilitamise ja kestliku kasutusega seonduvate inimõigustealaste kohustuste õigusraamistiku kujundamist;

- D. arvestades, et kooskõlas ELi põhiõiguste hartast tulenevate kohustustega integreerida kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamine kõikidesse liidu poliitikavaldkondadesse ning vastavalt kestliku arengu põhimõttele peavad EL ja selle liikmesriigid täitma elurikkuse ja inimõiguste küsimuses võetud rahvusvahelisi kohustusi heas usus ja üksteist vastastikku toetades ning lisaks peavad nad järgima ELi õigusest tulenevat välispoliitika sidususe printsiipi;
- E. arvestades, et keskkonda ja maad kaitsvad inimõiguslased langevad viimastel aastatel kogu maailmas järjest sagedamini mõrvade, vägivalla, inimröövide, ähvarduste, ahistamise, hirmutamise või laimukampaaniate ohvriks; arvestades, et nad seisavad sageli silmitsi suurte raskuste ja ohtudega ning mõnel puhul võitlevad nad nii loodusvarade kasumile orienteeritud ekspluateerimisega kui ka lohkava korrupsiooni ja vaesusega;
- F. arvestades, et hinnanguliselt vähemalt veerand maailma territooriumist on põlisrahvaste ja kohalike kogukondade omanduses või nad loevad seda enda omaks ning haldavad ja kasutavad seda, ning inimtegevus paneb sealse keskkonna suure surve alla; arvestades, et ÜRO on põlisrahvaste õiguste deklaratsioonis tunnustanud nii põlisrahvaste kollektiivseid kui ka individuaalseid õigusi;
- G. arvestades, et viimastel aastatel on merekeskkonna plastireostuse probleem oluliselt kasvanud ja see mõjutab elurikkust; arvestades, et merekeskkonna plastireostuse probleemi lahendamiseks tuleks püüda sõlmida uus ülemaailmne kokkulepe;

Heas seisundis ökosüsteemide ja elurikkuse seos inimõigustega

1. rõhutab, et ressursside jätkusuutmatust kasutamisest ja kliimamuutustest tingitud surve ning ökosüsteemide seisundi halvenemine ja hävimine toob kaasa liikide enneolematult kiire väljasuremise ja elurikkuse kao ning ohustab nii praeguste kui ka tulevaste põlvkondade inimõigusi, näiteks õigust elule, tervisele, toidule, veele, sanitaaringimustele ja eluasemele, lisaks ohustab see kõige haavatavamas olukorras olevate inimeste, sh naiste, laste, puudega inimeste, põlisrahvaste ning maapiirkondade elanike ja loodusvaradest sõltuvate kogukondade õigusi; rõhutab lisaks, et ökosüsteemide seisundi halvenemine ja neile avaldatav surve takistab kestliku arengu poole püüdlemist ja enamiku 2030. aasta kestliku arengu eesmärkide saavutamist, eriti mis puudutab eesmärke kaotada vaesus ja nälg, tagada juurdepääs veele ja sanitaaringimustele, tagada toiduga kindlustatus ja tervislik elu ning vähendada sotsiaal-majanduslikku ebavõrdsust riikide vahel ja sees;
2. tuletab meelde, et põllumajanduse tootlikkus ja vastupidavus sõltuvad elurikkusest, mis peab tagama meie toidusüsteemide jätkusuutlikkuse nii, et me ei peaks kasutama keemilisi pestitsiide; rõhutab lisaks, et säästev põllumajandus ja metsamajandus on metsade ökosüsteemi elurikkuse, tervise, kliimamuutustele vastupanuvõime ja pikaajalise tagamiseks äärmiselt tähtsad ning samuti on oluline kaitsta kõiki taimi ja

loomi, keda ähvardab eriline oht, näiteks tolmeldavaid putukaid;

3. toonitab vajadust teha elurikkuse säilitamiseks ja taastamiseks suuremaid pingutusi, eelkõige võtta tulemuslikke meetmeid, et kaitsta inimõigusi ning samal ajal säilitada ka loodusvarasid ja kasutada neid säästlikult; nõuab sellega seoses, et EL võtaks kasutusele tervikliku ja inimõigustel põhineva poliitilise lähenemisviisi, mis aitaks hoida ära elurikkuse kadumist ja olukorra halvenemist, ning viiks valdkondlikud poliitikameetmed nende eesmärkidega kooskõlla; rõhutab elurikkuse säilitamise olulisust ELi ülemeremaadel ja -territooriumidel ning äärepoolseimates piirkondades ja rõhutab sellega seoses vajadust jätkata neid eesmärke toetavate ELi fondide ja programmide tööd; rõhutab ka vajadust tugevdada rahvusvahelist keskkonna- ja inimõigustealast õigust, keskkonnaalaseid õigusakte ning keskkonnaalaste ja inimõiguste menetluslike aspekte, eelkõige parandades teabe kättesaadavust, üldsuse osalemist ning õiguskaitse ja tõhusate õiguskaitsevahendite juurdepääsetavust, aga ka toetades ja edendades kohalike kogukondade, põlisrahvaste ja keskkonnaalaste inimõiguste kaitsjate olulisi pingutusi elurikkuse säilitamisel;
4. rõhutab, et elurikkus ja inimõigused on omavahel seotud ja üksteisest sõltuvad, ning tuleb meelde liikmesriikide kohustusi kaitsta inimõigusi ja seega ka elurikkust, millest need õigused sõltuvad (muu hulgas tuleks sellel eesmärgil lasta kodanikel elurikkust puudutavate otsuste tegemisel kaasa rääkida); peab kiiduväärseks, et inimõiguste ja biosfääri hea seisundi vahelist seost tunnustatakse nii rahvusvahelisel kui ka riikide tasandil üha rohkem; nõuab, et EL seisaks ÜRO Inimõiguste Nõukogus ja ÜRO Peaassamblees selle eest, et õigust tervislikule, kestlikule, puhtale ja turvalisele keskkonnale peetaks universaalseks; on seisukohal, et selline tunnustamine peaks tooma kaasa keskkonnapoliitika ja keskkonnaalaste õigusaktide tugevdamise;
5. toetab ÜRO inimõiguste ja keskkonna eriraportööri püüdeid koostada suunised keskkonna, ökosüsteemide ja elurikkusega seotud inimõigustealaste kohustuste kohta; kutsub ELi liikmesriike ja institutsioone üles toetama ja edendama 2018. aastal ÜRO inimõiguste ja keskkonna eriraportööri poolt esitatud inimõiguste- ja keskkonnaalaste raampõhimõtete üleilmset rakendamist; nõuab samuti, et EL toetaks ÜRO Keskkonnaprogrammi keskkonnaõiguste algatust;
6. rõhutab, et COVID-19 pandeemia on juhtinud tähelepanu sellele, et terviseühtsuse põhimõte on poliitika kujundamisel väga oluline ning vaja on teha struktuurseid muudatusi, mis hõlmavad ka valdkondade- ja sektoriülest koostööd; juhib ühtlasi tähelepanu sellele, et pandeemiast tingitud ülemaailmne majanduslangus võib suunata paljude riikide tähelepanu keskkonnakaitset eemale, sest nad peavad lühiajaliselt majandust stimuleerima; rõhutab, et elurikkuse hoidmise ja kaitse meetmed tuleb integreerida kõikidesse majandusharudesse;

Tulevane Euroopa elurikkuse juhtimise raamistik ja ettevõtja vastutus

7. tunneb heameelt komisjoni kava üle töötada välja uus Euroopa elurikkuse juhtimise raamistik ja järgida kaasavat lähenemisviisi, mille kohaselt täidaks kodanikuühiskond ELi keskkonnaalaste õigusaktide rakendamisel järelevalvaja rolli; peab kiiduväärseks ka komisjoni kava esitada 2021. aastal uus algatus äriühingu kestliku üldjuhtimise kohta, et tegeleda inimõiguste- ja keskkonnaalase hoolsuskohustusega kõigis majanduse

väärtusahelates; rõhutab sellega seoses vajadust töötada välja ELi tasandi õigusaktid, milles käsitletakse ettevõtete vältimatut inimõiguste- ja keskkonnaalast hoolsuskohustust, kehtestatakse ELi äriühingutele, ELis asuvatele äriühingutele ja siseturul tegutsevatele kolmandate riikide äriühingutele õiguslik kohustus tuvastada, hinnata, ennetada, kõrvaldada, pehmenada, jälgida, kommunikeerida, arvesse võtta, lahendada ja kompenseerida kogu oma tarneahelas tegureid, mis võivad avaldada või avaldavad inimõigustele kahjulikku mõju, ning kohustatakse äriühinguid looma ka tõhusaid seire- ja jõustamismehhanisme, kooskõlas ÜRO koostatud äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetega; kutsub komisjoni üles esitama viivitamata ettepaneku luua ettevõtete vältimatut inimõiguste- ja keskkonnaalast hoolsuskohustust käsitlev ELi õigusraamistik, millega tagatakse muu hulgas kestlikud tarneahelad, mille kasutamine ei ole seotud metsade raadamisega; palub, et komisjon kaaluks lahendusi selliste kaupade impordile, mille saamine või tootmine kahjustab või hävitab elurikkust; toonitab vajadust võidelda ettevõtete ja riikide karistamatusega, luues inimõiguste ja keskkonnaalase õiguse täielikuks, tõhusaks ja kestlikuks rakendamiseks vahendid ja jõustades neid;

8. rõhutab, et metsade raadamine, maa hõivamine ning muud jätkusuutmatud ressursside kasutamise ja omastamise viisid, mis on tingitud teatavatest era- või avaliku sektori tegevustest, mõjutavad põlisrahvaid ja kohalikke kogukondi tugevalt ja mitmest aspektist; rõhutab, et tihti ei tunnista nende rühmade kollektiivset õigust maale, vetele ja muudele ressurssidele, mis on traditsiooniliselt nendele kogukondadele kuulunud või mida nad on lugenud enda omaks või kasutanud; rõhutab, et omandiõiguste puudumine mõjutab ebaproportsionaalselt naisi; kutsub kõiki sidusrühmi ja ettevõtjaid üles edendama aktiivselt säästvat metsamajandamist ning tunnustama põlisrahvaste õigusi, muu hulgas hoolitsedes selle eest, et nendelt saadakse vaba, eelnev ja teadlik nõusolek ning et põlisrahvaid ja kohalikke kogukondi kaasatakse tulemuslikult ressursside haldamist ja kasutamist käsitlevate otsuste tegemisse; nõuab tungivalt, et ettevõtted viiksid läbi ranged mõjuhindamised kõigi tegevuste puhul, mis võivad mõjutada kohalike kogukondade ja põlisrahvaste maade, vete ja muude loodusvarade elurikkust, vastavalt ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetele, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni hoolsuskohustuse suunistele vastutustundliku äritegevuse kohta ning ÜRO inimõiguste ja keskkonna eriraportööri raampõhimõttele nr 12; nõuab, et EL ei toetaks ega rahastaks projekte, mis võivad aidata kaasa põlisrahvaste äraajamisele nende kodumaalt; peab kiiduväärseks ÜRO 2020. aasta novembri üleskutset töötada koos põlisrahvastega kaasava, kestliku ja vastupanuvõimelise tuleviku nimel;

Välistegevuse kasutamine ELi elurikkuse strateegia edendamiseks

9. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles arvestama elurikkuse kaitset ja selle mõju inimõigustele ka ELi välistegevuses, sh inimõigustealastes dialoogides ja kaubanduspoliitikas, edendama rahvusvahelistel foorumitel ambitsioonikaid elurikkusega seotud poliitikameetmeid, mis on kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe ja ELi uue elurikkuse strateegiaga, ning võtma ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava 2020–2024 kaudu meetmeid elurikkuse kadumise mõju vähendamiseks inimõiguste kasutamisele;
10. kutsub komisjoni üles tegelema ühtsel ja järjepideval viisil koostööküsimustega, mis on seotud elurikkuse kaitsmise, ökosüsteemide terviklikkuse ning rahvusvaheliste

keskkonna- ja inimõigustealaste kohustuste austamisega, tehes seda eelkõige ELi laiaulatuslike ja valdkondlike rahvusvaheliste lepingute ning partnerriikidega peetavate poliitiliste dialoogide kaudu ja muu hulgas järgides keskkonnaga seotud õiglase kaubanduse eeskirju, ning kutsub komisjoni üles kasutama maksimaalselt ära inimõigusi ja kestlikku arengut käsitlevaid mõjuhindamisi ja nendega seotud soovitusi; kutsub komisjoni üles viima enne kaubandus- ja koostöölepingute sõlmimist ning arendusprojektide rakendamist läbi põhjalikud mõjuhindamised, et mõõta eelkõige mõju kohaliku elanikkonna õigustele ja elule; nõuab, et mõju hindamisse kaasataks tegelikult ja sisuliselt ka kodanikuühiskond ja kohalikud kogukonnad ning et tulemusi võetaks nõuetekohaselt arvesse; kutsub komisjoni üles hindama juhul, kui keskkonna ja elurikkusega seotud küsimused võivad kahjustada või kahjustavad inimõiguste kasutamist, projektide rakendamist uuesti; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles koostama suuniseid õiguse kohta puhtale, tervislikule, turvalisele ja jätkusuutlikule keskkonnale, käsitlema elurikkust ja selle seotust inimõigustega oma regulaarsetes aruannetes inimõiguste kohta kolmandates riikides ning töötama ELi delegatsioonide jaoks välja vahendid ja koolitusmaterjalid, milles rõhutatakse elurikkuse tähtsust inimõigustealases töös; kutsub ELi delegatsioone üles tegema koostööd ettevõtete ja asjakohaste sidusrühmadega, et suurendada teadlikkust, edendada projekte, soodustada kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist ja jagada sellega seoses teavet;

11. rõhutab, et kaubanduslepingute abil tuleb elurikkuse olukorda kolmandates riikides säilitada ja positiivselt mõjutada, muu hulgas kaubandust ja kestlikku arengut puudutavate jõuliste, ambitsioonikate ja nõuetekohaselt jõustatavate peatükkide kaudu; nõuab sellega seoses tungivalt, et komisjoni kaubandusvaldkonna juhtiv järelevalveametnik jälgiks tihedas koostöös Euroopa Parlamendiga selliste lepingute täitmist; tunneb heameelt rahvusvaheliste keskkonna- ja inimõigustealaste normide integreerimise üle üldiste tariifsete soodustuste kava raamistikku; palub, et komisjon võtaks elurikkuse seotust inimõigustega arvesse ka siis, kui hindab üldiste tariifsete soodustuste kava raames inimõigusi ja keskkonda käsitlevate rahvusvaheliste konventsioonide rakendamist; nõuab, et sellesse raamistikku võetaks ka Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioon nr 169 põlisrahvaste ja hõimurahvaste kohta, ning soovitab ELi liikmesriikidel, kes ei ole konventsiooni veel ratifitseerinud, seda teha; nõuab asjaomaste sidusrühmade kaasamist üldiste tariifsete soodustuste kava käsitlevatesse dialoogidesse ning nende suuremat läbipaistvust;
12. palub, et nõukogu annaks komisjonile mandaadi osaleda ELi nimel läbirääkimistes ELi osaluse üle valitsustevahelises avatud töörühmas, mis käsitleb rahvusvaheliste korporatsioonide ja teiste äriettevõtete seoseid inimõigustega, eesmärgiga võtta vastu siduv ja jõustatav ÜRO leping äritegevuse ja inimõiguste kohta; rõhutab selle protsessi olulisust, eriti maa hõivamise valguses, ning selle mõju elurikkusele ning põlisrahvaste ja inimõigustele;
13. avaldab tunnustust keskkonnaalaste inimõiguste ja maaomandiõiguste kaitsjatele, kohalike kogukondade esindajatele, juristidele ja ajakirjanikele, kes võitlevad loodusvarade kaitsmise eest, ning mõistab teravalt hukka igasugused vägivaldteod, sh tapmised ja aktivistide tegevuse kriminaliseerimine; võtab teadmiseks selliste rühmituste saavutused, kogemused ja teadmised elurikkuse kadumise ja keskkonnaseisundi halvenemise vastase võitluse vallas;

14. kutsub komisjoni ja Euroopa välissteenistust üles käsitlema asjaomaste riikidega suheldes ka edaspidi süstemaatiliselt juhtumeid, kus keskkonnaalaste inimõiguste ja maaomandiõiguste kaitsjaid ähvardab vägivald; kutsub sellega seoses Euroopa välissteenistust üles esitama inimõigusi käsitlevatel poliitilistel dialoogidel ja kolmandates riikides inimõigustega tegelevaid institutsioone külastades edaspidigi nimekirju konkreetsetest juhtumitest, kus inimõiguslaste inimõigusi on rikutud;
15. kiidab heaks ELi inimõiguste kaitsjate mehhanismi ProtectDefenders.eu uuendamise veel kolmeks aastaks 2019. aasta novembris; tuletab meelde selle mehhanismi olulisust inimõiguslaste ning maa- ja keskkonnakaitsjate jaoks, võttes arvesse nende kasvavaid vajadusi ja mitmesuguseid probleeme (sh vägivald ja rünnakud); nõuab selle mehhanismi tugevdamist ja pidevat ümberhindamist vastavalt vajadustele;
16. nõuab tungivalt, et komisjon töötaks kohalike kogukondade ning keskkonnaalaste inimõiguste ja maaomandiõiguste kaitsjate jaoks välja konkreetse kaitse- ja toetusstrateegia, mida koordineeritaks kõigi välisabiprogrammide üleselt; nõuab ka suuremat toetust kodanikuühiskonna organisatsioonidele, mis töötavad keskkonna ja elurikkuse kaitsmise nimel, eelkõige partnerluste loomist ja suutlikkuse suurendamist, et kaitsta põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õigusi;
17. palub, et ELi ja liikmesriikide esindajad, kes osalevad 2021. aasta oktoobris Hiinas Kunmingis bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsil (15. istungjärk), võitleksid elurikkuse eest ja tagaksid, et sellekohased ülemaailmsed meetmed ja eesmärgid oleksid seotud kohustusega austada ja kaitsta õigust elule, tervisele, toidule, veele ja eluasemele ning naiste, laste, puudega inimeste ja muude elurikkuse kao tõttu haavatavate rühmade inimõigusi; kordab ELile esitatud üleskutset nõuda läbirääkimistel ELi-siseste sihtidega võrreldavate kõrgete eesmärkide kehtestamist, sealhulgas 30 % suuruse õiguslikult siduva ülemaailmse taaste- ja kaitse-eesmärgi seadmist 2030. aastaks, et tagada kogu maailmas võrdsed tingimused; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid teeksid asjakohaste kodanikuühiskonna rühmade ja muude huvitatud sidusrühmadega koostööd ja viiksid läbi konsultatsioone nii enne bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärku kui ka selle ajal ja pärast seda; toetab kindlalt inimõiguste integreerimist bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärku 2020. aasta järgsesse ülemaailmsesse bioloogilise mitmekesisuse raamistikku ning nõuab, et ülemaailmsel ja riiklikul tasandil seataks sellised looduskaitse-eesmärgid, mis põhinevad õigusel puhtale, tervislikule, turvalisele ja kestlikule keskkonnale;
18. peab kiiduväärseks, et liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid endale deklaratsiooniga „Juhtide lubadus seista looduse eest“ kohustuse teha keskkonnakuritegudele lõpp ning tagada sel eesmärgil mõjusad ja heidetavad õigusraamistikud; nõuab sellega seoses tungivalt, et EL ja liikmesriigid kahekordistaksid oma jõupingutusi, et täita keskkonnakuritegudega seotud kohustused ja edendada keskkonnakuritegusid käsitleva õiguse rahvusvahelist käsitust; nõuab selliste õigusraamistike loomist, mis tagaks elurikkuse kadumise ja selle olukorra halvenemise korral juurdepääsu mõjusatele õiguskaitsevahenditele; nõuab ELilt ja liikmesriikidelt uusi algatusi, et tagada ökotsiidi käsitlemine Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi kohase kuriteona ja selle toimepanijate vastutuselevõtmine; soovib laiendada kogu maailmas rakendatavat inimõiguste

rikkujate vastast ELi sanktsioonirežiimi nii, et inimõiguste tõsine rikkumine hõlmaks ka keskkonnakuritegusid; palub, et komisjon tegeleks ELi keskkonnakuritegude direktiivi ja keskkonnavastutuse direktiivi välismõõtmega.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	17.3.2021
Lõpphääletuse tulemus	+: 55 -: 5 0: 10
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Lars Patrick Berg, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Karol Karski, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Jérôme Rivière, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Markéta Gregorová, Marisa Matias, Nicolae Ștefănuță
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Stelios Kypouropoulos, Leopoldo López Gil, Samira Rafaela

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

55	+
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Stelios Kypouropoulos, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Samira Rafaela, Nicolae Ștefănuță, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Claudiu Manda, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
The Left	Giorgos Georgiou, Marisa Matias, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Markéta Gregorová, Jordi Solé, Tineke Strik, Thomas Waitz, Salima Yenbou

5	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Lars Patrick Berg, Harald Vilimsky
NI	Kostas Papadakis

10	0
ECR	Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Witold Jan Waszczykowski
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Thierry Mariani, Jérôme Rivière
PPE	David Lega, Miriam Lexmann

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

25.3.2021

KALANDUSKOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi
(2020/2273(INI))

Arvamuse koostaja: Gabriel Mato

ETTEPANEKUD

Kalanduskomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- võttes arvesse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni, eelkõige Aichi bioloogilise mitmekesisuse 11. eesmärki,
- A. arvestades, et ELi kalandus-, vesiviljelus- ja töötlemissektorid järgivad kogu väärtusahelas keskkonna- ja sotsiaalse kestlikkuse kõrgeimaid standardeid, sealhulgas töötajate õiguste ning loomade tervise ja heaolu valdkonnas, ning pakuvad kvaliteetseid mereande; arvestades, et need sektorid täidavad olulist rolli üha suureneva elanikkonna toiduga kindlustatuse ja hea toitumise tagamisel; arvestades, et seetõttu on äärmiselt oluline saavutada kalapüügitulemused, mis kajastab tasakaalu kestlikkuse kolme põhimõõtmel (keskkonnavaline, sotsiaalne ja majanduslik) vahel, ning tagada toiduvarude kättesaadavus kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste kohustustega, näiteks kestliku arengu eesmärkidega; arvestades, et ELi elurikkuse strateegias tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta kalandus-, vesiviljelus- ja töötlemissektori rolli mitme kestliku arengu eesmärgi saavutamisele kaasaaitamisel;
- B. arvestades, et paljud liikmesriikidega piirnevad mered piirnevad ka kolmandate riikidega, kelle suhtes ei kohaldata ühenduse õigust ja/või kus puudub kalavarude majandamise või kvootide haldamise eripoliitika;
- C. arvestades, et ELi kalurid ja kalakasvatavad peavad osalema kestliku poliitika väljatöötamises ja sellele kaasa aitama ning jätkama lisaks kõrge toiteväärtusega tervisliku toidu pakkumisele ka olulise sotsiaalse ja majandusliku toe pakkumist paljudele ranniku-, sisemaa- ja kaldakogukondadele, järgides samal ajal liidu keskkonnavalaseid õigusakte;

- D. arvestades, et kalapüük on mõnes kogukonnas pikaajaline peretraditsioon, kuid see võib katkeda või täielikult kaduda, kui ei saavutata õiget tasakaalu ühelt poolt nõuete ja eeskirjade ning teiselt poolt väikesemahulise kalapüügi kaudu toidu hankimise vahel;
- E. arvestades, et kalurid on rohkem kui mereressursside uurijad, sest nad tegutsevad iga päev ranniku- ja sisemaapiirkondadest avamereni, olles paljudel juhtudel esimesed, kes avastavad keskkonnaõnnetusi või keskkonnaseisundi halvenemist ja kes hoiatavad ametiasutusi; arvestades, et kalurid osalevad keskkonnaseisundi halvenemise ärahoidmisel ja panustavad sellesse ning võtavad meetmeid merekeskkonna säilitamiseks, ning neid tuleks seetõttu pidada merekaitsjateks;
- F. arvestades, et tuura elupaikade seisundi halvenemine ja rändekoridoride katkemine näiteks jõgede muutmise ja tammide tõttu, tema kaaviari ja liha liigkasutamine ning samuti reostus on selle liigi väljasuremise äärele viinud; arvestades, et kudejate arvu järsk vähenemine, mis on seotud populatsiooni vähenemisega, on põhjustanud loomuliku paljunemise ebaõnnestumise, vähendades väheste allesjäänud isas- ja emaskalade võimalust kohtuda ja kudedada;
- G. arvestades, et äärepoolseimates piirkondades asub 70 % Euroopa elurikkusest;
- H. arvestades, et uurimisinstituutide valduses olevad andmed näitavad, et tuuraliste populatsioonid on killustatud, puuduvad teatavad põlvkonnad ja tuuraliikide loomulik paljunemine on puudulik, et paljunemiseks Doonausse rändavate täiskasvanute arv on äärmiselt väike ja tuuraliigid on väljasuremise äärel;
- I. arvestades, et ELi elurikkuse strateegias tuleks arvesse võtta kalapopulatsioonide märkimisväärset paranemist teatavates ELi merepiirkondades, mis peaks olema eeskujuks; arvestades, et täiustatud majandamismeetmete rakendamise tulemusena on Atlandi ookeani kirdeosas kalavarude biomass vaid kümne aasta jooksul 50 % suurenenud ning ülepüük ELis väheneb pidevalt, samas tuleb meeles pidada, et see tuleb täielikult kõrvaldada; arvestades, et samas mere vesikonnas pärineb peaaegu 100 % ELi reguleeritud lossitud kalavarude saagist, mille kohta on olemas vastavad teaduslikud hinnangud, maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemel püütud kalavarudest; arvestades, et Vahemeres ja Mustas meres on suurem osa kalavarudest siiski ülepüütud;
- J. arvestades, et vaatamata mereressursside kasutamise säästlikkuse paranemisele mõnes mere vesikonnas on endiselt murettekitavaid piirkondi, eelkõige Vahemeri; arvestades, et sellel merel on Euroopa meredest kõige suurem merekaitsealade osakaal, kuid samal ajal on suurimaks mureallikaks selle ressursside, elupaikade ja elurikkuse üldine olukord;
- K. arvestades, et Euroopa Liit on seadnud 2013. aastal läbi vaadatud ühise kalanduspoliitika (ÜKP) ja merestrategia raamdirektiivi raames mõned ambitsioonikad eesmärgid; arvestades, et lisaks edusammudele, mis on saavutatud maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamisel mõnes Euroopa vesikonnas, on vaja võtta meetmeid, et saavutada häid keskkonnavalaseid eesmärgi;

- L. arvestades, et mere elurikkus on tõsiselt ohustatud, nagu on rõhutatud 2019. aasta valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste üldises hindamisaruandes, viiendas ülemaailmses bioloogilise mitmekesisuse väljavaates ja valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruandes ookeani ja krüosfääri kohta muutuvast kliimas;
- M. arvestades, et teaduslikud uuringud on põhjustanud muret seoses märkimisväärse pikaajalise kahjuliku mõjuga, mida teatavate püügiviiside kasutamine võib avaldada ookeanide elurikkusele ja merekeskkonnale;
- N. arvestades, et Euroopa roheline kokkuleppe ja looduspoliitika dokumendid pakuvad uusi võimalusi ja meetmeid keskkonnanäaspektide paremaks integreerimiseks valdkondlikesse poliitikatesse, liikide ja elupaikade taastamiseks ning keskkonnanäasõbralikumate investeeringute edendamiseks;
- O. arvestades, et 2019. aasta mais avaldatud Euroopa Keskkonnaagentuuri aruandes „Meresõnumid II“ hoiatatakse Euroopa merekeskkonna praeguse halvenemise eest ja vajaduse eest kiiresti taastada meie mereõkosüsteemid, käsitledes inimtegevuse mõju merekeskkonnale;
- P. arvestades, et valgussaaste muudab inimeste, loomade ja taimede loomulikke öist valgustust, avaldades sellega negatiivset mõju mere ja süvamere, järvede, siseveeteede ja rannikualade elurikkusele;
- Q. arvestades, et Euroopa Kontrollikoja eriaruandes nr 26/2020 „Merekeskkond: ELi kaitse on laialdane, kuid mitte põhjalik“ märgitakse, et kuigi merekeskkonna kaitsmiseks on olemas raamistik, ei ole ELi meetmed toonud kaasa ökosüsteemide ja elupaikade piisavat kaitset ning et praegused merekaitsealad pakuvad vaid piiratud kaitset;
- R. arvestades, et 2021. aastal toimuval bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 15. konverentsil (COP 15) tuleks kehtestada eesmärk tagada 2030. aastaks vähemalt 30 % mereelupaikade kaitset;

Kaitsealad ja eesmärgid

1. väljendab heameelt asjaolu üle, et kalandus on lisatud Euroopa Komisjoni 20. mai 2020. aasta teatisesse „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380); rõhutab, et kalanduse, vesiviljeluse ja merega seotud küsimused peavad olema liidu elurikkuse üldise raamistiku lahutamatu osa;
2. rõhutab, kui oluline on tagada koordineerimine ja vastastikune toetus kõigi Euroopa roheline kokkuleppe algatuste vahel ning ELi ja liikmesriikide eesmärkide vahel, mis on seotud muu hulgas toiduga kindlustatuse, kliimamuutuste, mere loodusvarade ja kalavarude säästva majandamisega;

3. tuletab meelde, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO)¹ sõnul on üha selgemaks saanud, et hästi korraldatud kalandusettevõtetes on kalavarude keskmine biomass suurenenud, kusjuures paljud saavutavad või säilitavad bioloogiliselt säästva taseme, samal ajal kui vähemarenenud korraldussüsteemidega kalapüük on kehvast seisust;
4. rõhutab, et tõhusalt rakendatud merekaitsealad on majandamisvahend merekeskkonna elurikkuse suurendamiseks ning elupaikade ja liikide taastamiseks ja kaitsmiseks nende sees ja nende ümbruses;
5. rõhutab, et merekaitsealade tõhusa rakendamise ja haldamise korral võivad nad täita mereliikide paljunemisel ja mereelupaikade arvu suurendamisel (kudemis- ja kasvualad) olulisi ökoloogilisi funktsioone ning parandada nende vastupidavust ka kliimamuutustele, ning pakkuda rannikukogukondadele ja turismisektorile sotsiaal-majanduslikku kasu;
6. rõhutab, et igas püügipiirkonnas tuleb tagada nõutavad ökosüsteemi tingimused, et võimaldada kalavarude säilimist või isegi järkjärgulist suurenemist;
7. väljendab heameelt ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 loomise üle, milles seatakse ambitsioonikad eesmärgid; jagab seisukohta, et elurikkuse säilitamiseks ja taastamiseks on vaja kiiresti tegutseda;
8. juhib tähelepanu asjaolule, et elurikkuse säilitamise ja taastamise vajadus puudutab võrdselt maad, merd ja ookeane; nõuab seetõttu, et strateegias rõhutataks maa ja mere vahelist seost, kuna maismaal toimuv mõjutab merel toimuvat, eelkõige merevarude ja ökosüsteemide tervist;
9. peab kahetsusväärseks asjaolu, et komisjoni teatise strateegia kohta ei pöörata suuremat tähelepanu kalandusele ja vesiviljelusele; nõuab, et kalandus ja vesiviljelus võtaksid teatisele järgnevatel meetmetes endale õigustatud koha;
10. kutsub üles pöörama erilist tähelepanu äärepoolseimatele piirkondadele ja nende eripäradele elurikkuse strateegias, arvestades, et nendes piirkondades asub 70 % Euroopa elurikkusest;
11. tunneb heameelt eesmärgi üle, et vähemalt 25 000 km vooluveekogusid peaks 2030. aastaks taas vabalt voolama, et näiteks hõlbustada pika rändega kalade liikumist või parandada vee ja sette voolu, aidates seeläbi parandada rannikuveekogude kvaliteeti;
12. juhib tähelepanu sellele, et merekaitsealade kehtestamine ei pea olema vastuolus säästvate tegevuste läbiviimisega, sealhulgas püügiga, tingimusel et need tegevused ei kahjusta kõnealuste kaitsealade väärtusi, ja tingimusel, et kaitsealad on loodud parimate kättesaadavate teaduslike teadmiste ja nõuannete alusel ning et on olemas piisav juhtimine ja kontroll;

---

¹ FAO, „The State of World Fisheries and Aquaculture 2020 – Sustainability in action“ (Maailma kalanduse ja vesiviljeluse olukord 2020 – jätkusuutlikkus tegevuses), Rooma, 2020.

13. rõhutab, et rangelt kaitstud alade rakendamine või püügipiirkondade sulgemine võib avaldada otsest negatiivset mõju rannikukogukondade sotsiaalsele heaolule ja majanduslikule jõukusele, mis muudaks raskeks nende majandamisvahendite omaks võtmise, ning et see omakorda võib avaldada otsest mõju kestliku arengu eesmärkidele, näiteks kestliku arengu eesmärgile nr 1 (vaesuse kaotamine) ja kestliku arengu eesmärgile nr 2 (nälja kaotamine); rõhutab seetõttu, et merekaitsealade kehtestamiseks on eeltingimuseks täielikud mõjuhindangud ja tuleks ette näha kompenseerivad lahendused asjaomasele rannikuala elanikkonnale;
14. rõhutab, et merekaitsealade loomine võib aidata kaasa kestliku arengu eesmärgi nr 14 saavutamisele;
15. rõhutab, et kõik kaitse-eesmärgid peaksid põhinema parimatel kättesaadavatel teaduslikel teadmistel ja nõuannetel, sest kõige olulisem on tagada, et kehtestatud kaitsetsoonid hõlmaksid suure ökoloogilise väärtusega alasid, mida tuleb kaitsta;
16. rõhutab, et sama oluline on luua merekaitsealad, mis hõlmavad representatiivseid alasid, millel on ökoloogiline esindusväärtus ja mis on seotud teiste merekaitsealadega, samuti laiemaid merealasid, mida hallatakse õiglaselt ja tõhusalt;
17. rõhutab, et kuigi merekaitsealade peamine eesmärk on kaitsta ja taastada mere elurikkust, mõjutavad need ka kalandust; rõhutab, et vastavalt hiljutistele uuringutele² kipuvad merekaitsealad suurendama ülepuütud püügimahtu ning vähendama hästi korraldatud ja alapuütud püügipiirkondade püüki võrreldes maksimaalse jätkusuutliku saagikusega;
18. peab oluliseks, et kõigi merekaitsealade rakendamine põhineks parimatel kättesaadavatel teaduslikel teadmistel, mis on seotud asjakohase konkreetse mõju hindamisega ning tihedas koostöös kohalike ametiasutuste, kogukondade ja sidusrühmadega;
19. peab vajalikuks olemasolevate merekaitsealade tugevdamist ja tõhusat rakendamist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles koostama esmajärjekorras nende alade konkreetseid majandamiskavad, määratledes selged kaitse-eesmärgid ning tõhusad seire-, järelevalve- ja kontrollimeetmed; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kiirendaksid ühise kalanduspoliitika artikli 11 kohaste ühiste soovitude väljatöötamist ja esitamist oma merekaitsealade kalavarude majandamiseks;
20. rõhutab, et majandamiskavad peaksid põhinema parimatel teaduslikel teadmistel ja nõuannetel ning integreeritud lähenemisviisil ja need tuleks välja töötada mehhanismide kaudu, mis tagavad rannikukogukondades mõjutatud poolte aktiivse osalemise, nagu kalandussektor, teadusringkonnad ning sotsiaal- ja keskkonnaorganisatsioonid, et nad saaksid aktiivselt osaleda nende piirkondade ühismajandamises; rõhutab, et ainult

---

² Cabral, R. B., et al, „A global network of marine protected areas for food“ (Üleilmne toidukaitsealade võrgustik merel), *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, kd 117, nr 45, november 2020.

merekaitsealade nõuetekohane haldamine aitaks otsustavalt kaasa nende eesmärkide saavutamisele;

21. nõuab, et eespool nimetatud eeltingimused kehtiksid ka kõigi uute merekaitsealade suhtes;
22. juhib tähelepanu vajadusele lisada kõik kõnealuse strateegia raames loodud uued merekaitsealad Natura 2000 raamistikku ja vajaduse korral täiendada neid liikmesriikide poolt määratud täiendavate aladega;
23. märgib murega, et mõnele inimtekkelisele märgalale avaldab pidevat survet teatavate kaitstavate linnu- ja imetajaliikide, näiteks kormoranide, haigrute või saarmaste väär majandamine, mis tõsiselt kahjustab vesiviljelusettevõtteid, sundides põllumajandustootjaid oma tegevusest peaaegu loobuma ja põhjustades seeläbi suuremat kahju üldisele elurikkusele;
24. rõhutab, et oluline on lisada ELi elurikkuse strateegiasse muud tõhusad piirkonnapõhised kaitsemeetmed, mis on määratletud bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni otsuses 14/8³ kui „muu geograafiliselt määratletud ala kui kaitseala, mida reguleeritakse ja hallatakse viisil, mis saavutab positiivsed ja püsivad pikaajalised tulemused bioloogilise mitmekesisuse *in situ* säilitamisel ning millel on sellega seotud ökosüsteemi funktsioonid ja teenused ning vajaduse korral kultuurilised, vaimsed, sotsiaal-majanduslikud ja muud kohalikul tasandil olulised väärtused“; kutsub komisjoni üles võtma koos liikmesriikidega bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni kehtestatud kriteeriumid üle nende muude tõhusate pindalapõhiste kaitsemeetmete jaoks ja tagama nende tõhususe;
25. tunnistab, et kalakasvatus ja mereandide vesiviljelus tekitavad loomakasvatusektoris madalaimat CO₂-jalajälge; julgustab komisjoni kasutama elurikkuse strateegiat põllumajandustootjate väljatöötatud keskkonnasõbralike majandamistavade tunnustamiseks, toetamiseks ja edendamiseks;

Rangelt kaitstud alad ja püügikeelupiirkonnad

26. rõhutab, et kasvu- ja kudemisalade kaitsmine on paljude elurikkuse seisukohalt oluliste liikide, näiteks mere vaalaliste taastasustamise ja paljundamise jaoks hädavajalik; rõhutab, kui oluline on keelustada püügikeelupiirkondades kalapüügiviisid ja muu püügitegevus, millel võib olla kahjulik mõju ookeanide elurikkusele ja merekeskkonnale;
27. juhib tähelepanu sellele, et merealade range kaitse ei tähenda alati, et püügitegevus, sealhulgas kalapüük, peab täielikult lõppema, tingimusel et seda kontrollitakse ja piiratakse kaitseväärtuste kaitse tagamiseks;
28. juhib tähelepanu sellele, et rangelt kaitstud alad ja püügikeelupiirkonnad võivad tuua rannikualadele suurt kasu, samuti olla olulised hariduse, ookeanide tundmise ja mere elurikkuse alaste uuringute ning kohalike kogukondade ja külastajate

---

³ <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-14/cop-14-dec-08-en.pdf>.

keskkonnateadlikkuse seisukohalt; rõhutab, et nendel aladel ja nendes piirkondades võib püügiga mitteseotud tegevus mängida olulist rolli nende järelevalves ja seires, kui külastajad osalevad kodanike teadusalases tegevuses ja teadusprogrammides;

29. rõhutab äärmiselt pakilist vajadust luua Musta mere kalavarude taastamise alad (või püügikeelupiirkonnad), et võimaldada tuuraliste looduslike populatsioonide taastumist, kuna sellised piirkonnad on osutunud kasulikuks nii elurikkuse säilitamisel kui ka kalavarude majandamisel;
30. rõhutab, et süvameri on koduks suurimale liikide ja ökosüsteemide mitmekesisusele Maal, pakub olulisi keskkonnahüvesid ja -teenuseid, sealhulgas pikaajalist süsinikdioksiidi sidumist, ning et seda iseloomustavad keskkonnatingimused, mis muudavad selle väga ohultiks inimtegevuse suhtes; juhib tähelepanu asjaolule, et teadlased on hoiatanud, et merepõhjast kaevandamine põhjustab elurikkuse vähenemist, hävitades elu merepõhjas, kus kaevandamine toimub, pakkudes vähe väljavaateid taastumiseks ning tekitades hõljumeid, valgust, toksiine ja müra, mis võivad mõjutada nii põhjalähedast kui ka mesopelaagilist mereelu tegelikest kaevanduskohtadest palju kaugemal, ning et ÜRO kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 kutsutakse üles ookeani kaitsele, vastupanuvõime ülesehitamisele, rikutud ökosüsteemide taastamisele ning ressursside säästvale tarbimisele ja tootmisele;

Ruumiline planeerimine

31. rõhutab, kui oluline on nõuetekohane ja kaasav ruumiline planeerimine, milles võetakse piisavalt arvesse kalanduse ja vesiviljeluse keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kestlikku arengut ning elupaikade seisundit ja tundlikkust, osutades vajadusele läbipaistva ja kaasava mehhanismi järele vastavalt mereruumi planeerimise direktiivile, et eraldada ruumi õiglaselt kõigile sidusrühmadele, sealhulgas olemasolevatele ja uutele püügipiirkondadele ning vesiviljelusettevõtetele;
32. tunnistab raskusi, mida põhjustab mere erinevate kasutusviiside üksteisega vastavusse viimine ja konfliktide lahendamine ruumi teatavate kasutusalaade, sealhulgas puhke- ja vaba aja tegevuste vahel; rõhutab, et tehnoloogia areneb pidevalt ja selle tulemusena arenevad ka kõik tegevused, mistõttu on vaja käsitleda ruumilist planeerimist pidevas muutumises olevana;
33. tuletab meelde vajadust võtta ruumilises planeerimises arvesse kõiki muid meremajandusega seotud tegevusi, eelkõige puhke- ja vaba aja tegevusi; rõhutab vajadust vältida seda, et tervetele sektoritele on keelatud juurdepääs merekaitsealadele; kutsub kalapüügi puhul komisjoni üles eristama eri püügivahendeid ning võtma arvesse püügikoormust ja konkreetset mõju, et määrata kindlaks, millist tegevust tuleks piirata ja millist mitte; rõhutab, et mõni püügitegevus, näiteks väike- või harrastuskalapüük, võib olla väga selektiivne ja isegi mitte püügiga seotud;
34. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid, pidades silmas taastuvenergia tootmise eeldatavat laienemist merel, edendaksid teadusuuringuid selliste energialahenduste nagu ookeanienergia, avamere tuuleparkide või päikesepaneeliparkide mõju kohta keskkonnatasandil ning eriti nende mõju kohta elurikkuse ja sotsiaal-majanduslikul tasandil;

Kalavarude ja mereökosüsteemide kaitse tegevuskava

35. tuletab meelde, et ühine kalanduspoliitika näeb ette tugeva õigusraamistiku koos keerukate vahenditega, milles on sätestatud konkreetsete aruannete avaldamise kuupäevad: komisjon esitab hiljemalt 31. detsembriks 2022 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ühise kalanduspoliitika toimimise kohta;
36. tuletab samuti meelde, et uue tehniliste meetmete määruse⁴ kohaselt peab komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande 31. detsembriks 2020 ning juhul, kui on tõendeid, et eesmärged ja sihted ei ole saavutatud, võib komisjon teha ettepaneku meetmete võtmiseks;
37. nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid meetmeid, et tugevdada tuurade *ex situ* säilitamist erirajatistes, jätkata toetavaid sigimisprogramme kohalike noortuuradega ning käivitada uuringud, milles hinnatakse kudemiseks tagasipöörduvate täiskasvanud kalade osakaalu;
38. kutsub seetõttu komisjoni üles esitama kalavarude ja mereökosüsteemide kaitse tegevuskava, et vältida elurikkuse edasist halvenemist kooskõlas ühise kalanduspoliitika kohustustega, kaaludes vajaduse korral ühise kalanduspoliitika raamistikku täiendavaid ja sellele lisatavaid meetmeid; kutsub komisjoni üles oma tegevuskava raames ja osana kalavarude majandamise ökosüsteemipõhisest rakendamisest tegema kindlaks tavad, millel on märkimisväärne kahjulik mõju ookeanide elurikkusele ja merekeskkonnale, ning võtma vajaduse korral asjakohaseid leevendusmeetmeid;
39. tuletab meelde, et on oluline rakendada nõuetekohaselt ja hoolsalt kontrollimäärust⁵, mille reform tuleb peagi vastu võtta ja millega edendatakse Euroopa merede elurikkuse kaitset;
40. rõhutab, kui oluline on jätkata ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi suhtes täisleppimatuse poliitika rakendamist ning edendada säästvat kalapüüki, võideldes ohustatud liikide ja muude liikide ülepüügi ja kaaspüügiga;
41. kutsub kolmandaid riike, eelkõige naaberriike üles jälgima oma vetes kalavarusid samaväärsel viisil, et tagada tervislik ökosüsteem mereelupaikades, mis ei ole seotud tehnilike inimtegevusest tingitud piiridega;

Kalandussektori õiglane kohtlemine

42. rõhutab vajadust tagada kalandus- ja vesiviljelussektori õiglane kohtlemine teiste sektorite suhtes; väljendab heameelt asjaolu üle, et kavandatud strateegias tuuakse välja, et „eesmärgi saavutamiseks tehtud edusammud vaadatakse pidevalt läbi ja vajaduse korral tehakse kohandusi, et leevendada põhjendamatut mõju elurikkusele, toiduga kindlustatusele ja põllumajandustootjate konkurentsivõimele“; rõhutab, et see säte peaks

---

⁴ ELT L 198, 25.7.2019, lk 105.

⁵ ELT L 343, 22.12.2009, lk 1.

olema võrdselt kohaldatav nii kalurite kui ka vesiviljelustootjate suhtes ning viitama neile;

43. väljendab vajadust omistada kalandussektorile õiglaselt teenitud tähtsus, et tagada igal juhul sotsiaal-majanduslik jätkusuutlikkus kõigile inimestele, keda mõjutavad merekeskkonna ümberkujundamisprotsessid, mida on vaja selleks, et tagada erinevate ökosüsteemide tervise huvides olevad elurikkuse näitajad ja jätkata looduslikest protsessidest tulenevate keskkonnateenuste osutamist, sealhulgas vajaduse korral edendada uusi alternatiive, mida sinine majandus võib pakkuda kalapüügiga tegelevatele kogukondadele, ja alternatiividega seotud koolitusprotsesse, mida kogukonnad võivad vajada;

Ökosüsteemil põhinev lähenemisviis ühisele kalanduspoliitikale

44. kutsub komisjoni üles looma tõelise ökosüsteemil põhineva lähenemisviisi kõigile mere elurikkuse vähenemise teguritele, milles võetakse lisaks kalavarusid, elurikkust ja mereökosüsteeme mõjutavale püügisurvale arvesse ka muid tegureid, näiteks reostust ja kliimamuutusi, laevandust, ranniku- ja rannikulähedast kasutust, süvendustöid ja merepõhja kaevandamist; tuletab meelde, et kalapüük ei ole ainus tegevus, mis takistab mereökosüsteemides hea ökoloogilise seisundi saavutamist;
45. juhib tähelepanu vajadusele hinnata asjakohase mõjuhindangu abil mere elurikkuse vähenemise põhjuseid, mis hõlmavad tööstustegevusest, laevandusest, plastireostusest, avamere tuuleenergiast ja merepõhjast kaevandamisest tulenevat reostust;

Püügivahendid

46. soovitab, et strateegias ei käsitletaks konkreetseid püügivahendeid või -viise; tunnistab, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon on määratlenud põhjatraalimise püügivahendina, mis annab kõige suurema osa aastasest tagasiheitest, ning et see võib avaldada merepõhjale väga kahjulikku mõju, sõltuvalt püügitegevusest ja kalapüügipiirkondade eripärast; rõhutab siiski, et seda mõju on võimalik leevendada, et vähendada survet merepõhjale ja minimeerida mõjutatavat ala mitme leevendusmeetme rakendamisega; tuletab meelde, et põhjatraalimine ei ole ainus merepõhjale mõju avaldav tegevus; nõuab, et komisjon viiks igas piirkonnas, kus seda püügivahendit kasutatakse, läbi põhjaliku analüüsi, sealhulgas asjakohased keskkonnamõjude hindamised, selgitades sellega negatiivseid või positiivseid tagajärgi, mida selline püük võib igale piirkonnale avaldada, et hõlbustada otsuste tegemist; tuletab meelde nõuet lõpetada püük põhjapüügivahenditega sügavamal kui 400 m piirkondades, kus on teadaolevalt olemas ohualtid mereökosüsteemid;
47. tuletab meelde, et põhjatraalimine on üks levinumaid ja reguleeritumaid püügiviise Euroopas; rõhutab, et see on praegu ainus elujõuline viis püüda paljusid olulisi liike koguses, mis suudab rahuldada nõudlust ELi turul, ning et peaaegu kõiki peamisi liike, mille kohta Kirde-Atlandil on teaduslikud hinnangud olemas, püütakse maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemel ning mõned neist on sertifitseerinud merehoolduse nõukogu; kutsub üles tegema ettepanekuid erimeetmete kohta püügipiirkondades, mida ei ole veel majandatud maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemel, näiteks Vahemere

lääneosas asuvate põhjalähedaste liikide mitmeaastases majandamiskavas nimetatute puhul⁶;

48. kutsub komisjoni üles rakendama kalavarude majandamisel ökosüsteemil põhinevat lähenemisviisi, võttes ja rakendades meetmeid, millega parandada püügivahendite selektiivsust, aidata kaasa mittesihthiikide püsijäämisele, ning rakendama meetmeid, et vähendada püügiviiside mõju mereökosüsteemidele; rõhutab, et kalavarude majandamise kavades tuleks arvesse võtta teadusuuringute tulemusi, milles analüüsitakse kalapüügivahendite ja nende mõju liikidele, elupaikadele, ookeanide elurikkusele ja merekeskkonnale ning aidatakse leida lahendusi tuvastatud negatiivsete mõjude kõrvaldamiseks, sealhulgas nende tavade kasutamise piiramiseks või uute tehnoloogiliste leevendavate lahenduste kasutuselevõtuks;

Konkreetsed soovitused vesiviljeluse kohta

49. rõhutab vajadust lihtsustada vesiviljelusega seotud haldusmenetlusi, eriti Natura 2000 aladel, ning palub komisjonil täielikult rakendada ja vajaduse korral ajakohastada oma suuniseid vesiviljeluse ja Natura 2000 alade kohta, kus tuleb võimalikult palju vältida kahjulikku vastasmõju merekeskkonnaga;
50. on seisukohal, et arvesse tuleb võtta ja toetada vesiviljeluse pakutavaid ökosüsteemi teenuseid, mille oluline näide on elurikkuse säilitamine; rõhutab, et tiigikasvatuse osutatavate ökosüsteemi teenuste väärtus on suurem kui ükskõik millise põllumajandussektori oma, kuid toetus vesiviljeluse loodud ja hooldatud keerulistele loodusliku väärtusega teenustele on oluliselt väiksem kui põllumajanduses;
51. juhib tähelepanu sellele, et mõned vesiviljeluse vormid, näiteks karpkalade kasvatust tiigis, vesiviljelus laguunides, karpide ja vetikate vesiviljelus, eriti need, mida traditsiooniliselt majandatakse, on olnud juba pikka aega ökosüsteemi integreeritud ja lisaks sellele äärmiselt olulised märgaladel asuvate elupaikade säilitamisel, elurikkuse parandamisel ja sellest tulenevalt kõigi ökosüsteemi teenuste osutamisel, kus nad lisaks tervisliku toiduga varustamisele hõlmavad ka selliseid reguleerimisteenuseid nagu süsiniku sidumine, toitainete eemaldamine, biotervendus või kultuuriteenused;
52. väljendab heameelt ettepanekute üle vähendada ja piirata pestitsiidide ja muude kemikaalide kasutamist, et kaitsta elurikkust; on siiski kindlalt veendunud, et sellised meetmed peaksid olema eelnevalt hoolikalt hinnatud ja sisaldama kumulatiivseid mõjuhinnanguid;
53. pooldab veepoliitika raamdirektiivis⁷ ja merestrateegia raamdirektiivis⁸ sätestatud eesmärgi; rõhutab, et vesiviljelusel võib olla oma osa kahjustatud mere- ja mageveeökosüsteemide taastamisel, kusjuures vähese mõjuga vesiviljelusettevõtete panus on teadaolevalt seotud märgalade ja laguunide kaitse-eesmärkidega;

---

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1022, millega kehtestatakse Vahemere lääneosa põhjalähedaste kalavarude püügi mitmeaastane kava ja muudetakse määrust (EL) nr 508/2014 (ELT L 172, 26.6.2019, lk 1).

⁷ EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1.

⁸ ELT L 164, 25.6.2008, lk 19.

54. toetab kindlalt ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi täisleppimatuse eesmärki; juhib tähelepanu sellele, et ebaseaduslikul, teatamata ja reguleerimata kalapüügil on äärmiselt negatiivne mõju kalavarude olukorrale, mereökosüsteemidele, elurikkusele ja Euroopa kalurite konkurentsivõimele; nõuab sellega seoses suuremat kooskõla ELi kaubandus- ja kalanduspoliitika vahel, et tagada tõhus võitlus ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu;
55. kiidab heaks strateegia rõhuasetuse rahvusvahelisele ookeanide majandamisele ja merekaitsealadele Lõuna-Jäämeres; kutsub ELi üles võtma endale juhtrolli ookeanide rahvusvahelises majandamises, sest ta ei suuda üksi tagada elurikkuse säilitamist ja taastamist maailmas; nõuab, et komisjon nõuaks, et ookean kuulutataks inimkonna ühisvaraks;
56. kutsub üles pöörama erilist tähelepanu Põhja-Jäämerele, kuna see ei ole hõlmatud ühegi piirkondliku kalandusorganisatsiooniga, ning kutsub üles jälgima lepingut, et vältida reguleerimata kalapüüki Põhja-Jäämere keskosas;

Rahastamine

57. rõhutab, kui oluline on ELi elurikkusega seotud eesmärkide saavutamiseks rahastada Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi ning programmi „Euroopa horisont“ kaudu piisavalt muu hulgas kalandussektori väikesemahulise kalapüügi osa üleminekul selektiivsematele ja vähem kahjustavatele kalapüügiviisidele;
58. juhib tähelepanu sellele, et elurikkuse strateegia aastani 2030 põhieesmärgid kehtivad ka kolmandate riikidega sõlmitavate lepingute puhul ning et sedalaadi partnerluslepingud tuleks seetõttu vastavalt läbi vaadata;

Järeldused

59. tunneb heameelt, et on seatud kaugeleulatuvad eesmärgid, nimelt kaitsta ja säilitada hästi ühendatud ja tõhusa kaitsealade süsteemi ja muude tõhusate alapõhiste kaitsemeetmete abil vähemalt 30 % ELi merest aastaks 2030, millest kolmandik (10 % ELi merest) peaks olema rangelt kaitstud; soovib siiski tungivalt, et selliseid eesmäärke tuleks rakendada iga üksikjuhtumi puhul eraldi, kohandades neid kohalikele eripäradele (arvestades, et erinevatel meredel on erinevad füüsikalised ja keemilised omadused ning et on olemas erinevad traditsioonid ja/või praktika) ning looduse ja elurikkuse kaitsmiseks vajalikule tasemele, luues kalanduse ühismajandamise rühmad; soovib, et selliste eesmärkide puhul võetaks arvesse ka sotsiaal-majanduslikke kaalutlusi, et neid toetataks ümberkorraldusprogrammidega ja alternatiivsete elatusvahenditega kalapüügiga tegelevatele kogukondadele, et nende puhul kaalutaks vajadust tagada kalanduse ja vesiviljeluse väärtusahela pikaajaline vastupanuvõime ning nad oleksid proportsionaalsed taotletava eesmärgiga ja neil oleks tugev teaduslik alus; juhib tähelepanu sellele, et terved ja vastupidavad ökosüsteemid on looduse, keskkonna ja kalandussektori ühistes huvides;
60. kutsub komisjoni üles töötama välja range aruandlusprotsess, mille kriteeriumid hõlmaksid ametlikult kaitstavate merealade arvestamist rahvusvaheliste sihtmärkide hulka alles siis, kui neid aktiivselt majandatakse;

61. juhib tähelepanu sellele, et paljude ELiga piirnevate merede puhul on vajalik dialoog ja tihe koostöö kolmandate riikidega, kuna ELil ei ole kõigi nende riikidega ühtset õiguslikku ja/või lepingulist korda või lepingut, ning seda tuleks elurikkuse säilitamise eesmärkide kehtestamisel arvesse võtta;
62. rõhutab kõigi meremajandusega seotud asjaomaste sidusrühmadega, eelkõige kalurite ning mere- ja magevee vesiviljelustootjatega, sealhulgas nende ühenduste ja liitudega, konstruktiivse, tõhusa ja võrdse konsulteerimise tähtsust mis tahes otsuste puhul, mis käsitlevad elurikkusega seotud majandamisvahendeid ja ruumilist planeerimist või muid elupaikade, liikide või keskkonna kaitsemeetmeid; tunnistab, et merekaitsealade ja teiste kaitsealade edu oleneb sellest, kas kalastajad, rannikualade kogukonnad ja teised osalejad need omaks võtavad;
63. kutsub komisjoni üles kaaluma vajadust hõlbustada kalandussektori, sealhulgas selle väikesemahulise kalapüügi osa, kohalike kogukondade ja kõigi asjaomaste sidusrühmade aktiivset osalemist merekaitsealade kavandamises, haldamises ja järelvalves kalavarude ja mereökosüsteemide kaitse tegevuskava koostamisel;
64. rõhutab, et kalandusel on teiste toiduainetööstuse harudega võrreldes kõige väiksem CO₂ jalajälg, kuna looduslikult püütud mereande ei ole vaja kunstlikult toita ega kasutada veevarustust, antibiootikume või pestitsiide; rõhutab seda silmas pidades, et kalandussektori mõju merekeskkonnale puudutab peamiselt kaubanduslikke kalaliike; mõõnab siiski, et kuigi kutseline kalapüük mõjutab liikide arvukust ja esinemist konkreetsetes piirkondades, ei ole see kunagi põhjustanud kalaliikide väljasuremist ookeanides; märgib lisaks, et maismaapiirkondades on terved ökosüsteemid hävitatud ja täielikult asendatud maismaal asuvate tööstusharude tõttu, mille mõju kahjustab tugevalt ka merekeskkonda; juhib tähelepanu näiteks sellele, et üle 80 % nn mereprügist pärineb tegelikult maismaalt;
65. rõhutab vajadust viia läbi põhjalikud mõjuhindangud, milles võetakse arvesse mõju eelkõige väikesemahulise püügiga tegelevatele kaluritele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, ning milles võetakse arvesse seni saavutatud tulemusi ja alternatiivsete toodete kättesaadavust, majanduslikku mõju koos mõjuga toiduga kindlustatusele ja toiduohutusele, et tagada elurikkuse säilimine koos mereandide väärtusahela konkurentsivõimega;
66. rõhutab, kui oluline on tagada kaluritele, vesiviljelustootjatele ja põllumajandustootjatele piisav ja õiglane sissetulek ning nende toodetele võrdsed tingimused imporditud toiduainetega; kordab, et ELil on kohustus edendada kõigi riikide ülemaailmset ja õiglast kestlikku arengut; rõhutab, et mõnede arengumaade vajadused ei ole alati kooskõlas ELi ambitsioonikate keskkonaeesmärkidega; rõhutab, et väga nõudlikud meetmed ELis suurendavad märkimisväärselt impordi kolmandatest riikidest, kus keskkonnastandardid on madalamad, ja see avaldab negatiivset mõju maailma elurikkusele ning õhnestab seega ELi elurikkuse strateegia eesmärke ja ELi rahvusvahelisi ookeanide majandamise eesmärke; juhib tähelepanu sellele, et selle eesmärgi saavutamisele võivad kaasa aidata rangemad kalandustoodete jälgitavuse standardid;

67. toetab ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 eesmärkide saavutamist kõige tõhusamal viisil, tagades samas kalandus- ja vesiviljelussektori majandusliku konkurentsivõime ja sotsiaalsed hüved;
68. kutsub liikmesriike üles eraldama rohkem vahendeid kalaliikide ja muude liikide alaseks teadus- ja arendustegevuseks ning andma materiaalselt toetust uurimisrajatistele, et tagada täpne ja õigeaegne teave, mida saab kasutada soovitude andmisel ja otsuste vastuvõtmisel;
69. võtab teadmiseks komisjoni märkuse, et „terve ja vastupanuvõimelise ühiskonna saavutamiseks peame andma loodusele vajaliku ruumi“; rõhutab, et selle eesmärgi saavutamiseks tuleb kestlikkust vaadelda terviklikust vaatepunktist, võttes arvesse selle keskkonna-, sotsiaalseid ja majanduslikke aspekte, ning et kui tahame, et ühiskond oleks terve ja vastupidav, ei pea me mitte ainult andma loodusele vajalikku ruumi, vaid andma vajaliku ruumi ka kaluritele ja vesiviljelustootjatele;
70. kutsub komisjoni üles töötama välja läbivaadatud, asjakohased ja ambitsioonikad kavad ning õigusnormid, et vältida invasiivsete võõrliikide sattumist Euroopa eri meredesse ja ookeanidesse, koos kõikehõlmavate protokollidega eelkõige selle kohta, kuidas vältida selliste liikide sissetoomist, millel võib olla suur negatiivne mõju mitte üksnes elurikkusele üldiselt, vaid ka kalandusele, mis toob omakorda kaasa suure majandusliku kahju, ning kavandama meetmeid invasiivsete võõrliikide ohjamiseks ja selleks, et minimeerida negatiivset mõju, mida invasiivsed võõrliigid võivad eri sektoritele ja ökosüsteemidele põhjustada, kui sellist sissetungi ei ole võimalik vältida;
71. nõuab ELi keskkonna-, kalandus-, kaubandus-, sealhulgas väliskaubandus-, ja muude poliitikavaldkondade sidusust, et säilitada ühtse turu terviklikkus ning kalandus- ja vesiviljelussektori konkurentsivõime;
72. tervitab jõgede vaba voolamise säästvat taastamist, võttes arvesse keskkonna-, sotsiaalseid ja majanduslikke aspekte, investeerides tehnoloogiasse ja innovatsiooni kalade rändeteede loomiseks, piiramata liikmesriikide õigust otsustada oma energiaallikate jaotuse, hüdroelektrijaamade majandustegevuse ning hüdroenergia varustuskindluse ja keskkonnakasu üle.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	17.3.2021
Lõpphääletuse tulemus	+: 17 -: 4 0: 7
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Giuseppe Ferrandino, João Ferreira, Søren Gade, Francisco Guerreiro, Anja Hazekamp, Niclas Herbst, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Cláudia Monteiro de Aguiar, Grace O'Sullivan, Manuel Pizarro, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Ruža Tomašić, Emma Wiesner, Theodoros Zagorakis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Benoît Biteau, Gabriel Mato, Annalisa Tardino

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

17	+
ID	France Jamet
PPE	François-Xavier Bellamy, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Cláudia Monteiro de Aguiar, Theodoros Zagorakis
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Pierre Karleskind, Emma Wiesner
S&D	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Giuseppe Ferrandino, Predrag Fred Matić, Manuel Pizarro

4	-
ECR	Bert-Jan Ruissen, Ruža Tomašić
PPE	Annie Schreijer-Pierik
The Left	Anja Hazekamp

7	0
ID	Rosanna Conte, Annalisa Tardino
The Left	João Ferreira
Verts/ALE	Benoît Biteau, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Grace O'Sullivan

Kasutatud tähised:

- + : poolt
- : vastu
- 0 : erapooletu

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	28.5.2021
Lõpphääletuse tulemus	+: 62 -: 4 0: 12
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Nikos Androulakis, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Focchi, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Petros Kokkalis, Joanna Kopcińska, Danilo Oscar Lancini, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Fulvio Martusciello, Sara Matthieu, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Dan-Ștefan Motreanu, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooker, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Søgaaard-Lidell, Maria Spyraiki, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Salvatore De Meo, Ondřej Knotek, Andrey Slabakov, Nikolaj Villumsen

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

62	+
ECR	Joanna Kopcińska, Andrey Slabakov, Alexandr Vondra
NI	Ivan Vilibor Sinčić
PPE	Bartosz Arłukowicz, Traian Băsescu, Alexander Bernhuber, Nathalie Colin-Oesterlé, Salvatore De Meo, Christian Doleschal, Agnès Evren, Esther de Lange, Peter Liese, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolores Montserrat, Dan-Ștefan Motreanu, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Christine Schneider, Maria Spyraiki, Pernille Weiss, Michal Wiezik
Renew	Pascal Canfin, Martin Hojsík, Ondřej Knotek, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae Ștefănuță, Linea Søgaard-Lidell, Véronique Trillet-Lenoir
S&D	Nikos Androulakis, Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Jytte Guteland, Javi López, César Luena, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Malin Björk, Petros Kokkalis, Silvia Modig, Nikolaj Villumsen, Mick Wallace,
Verts/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Pär Holmgren, Sara Matthieu, Tilly Metz, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Michèle Rivasi

4	-
ID	Teuvo Hakkarainen, Sylvia Limmer
Renew	Nils Torvalds, Emma Wiesner

12	0
ECR	Sergio Berlato, Pietro Focchi, Rob Rooker, Anna Zalewska
ID	Simona Baldassarre, Aurélie Beigneux, Marco Dreosto, Catherine Griset, Danilo Oscar Lancini, Joëlle Mélin, Luisa Regimenti
Renew	Jan Huitema

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu